

METODICKÝ MODEL VYUČOVANIA SLOVENSKEHO JAZYKA A SLOVENSKEJ LITERATÚRY V 1. ROČNÍKU ZÁKLADNEJ ŠKOLY S VYUČOVACÍM JAZYKOM MAĎARSKÝM

Anita Halászová a kol.

Štátny pedagogický ústav

**Metodický model vyučovania slovenského jazyka a slovenskej literatúry v školách
s vyučovacím jazykom maďarským**
**Metodický model vyučovania slovenského jazyka a slovenskej literatúry
v 1. ročníku základnej školy s vyučovacím jazykom maďarským**

Anita Halászová a kolektív

Bratislava 2021

Na pomoc učiteľom slovenského jazyka a slovenskej literatúry na 1. stupni základnej školy s vyučovacím jazykom maďarským, metodikom, pedagogickým zamestnancom a študentom primárneho vzdelávania pedagogických fakúlt.

Publikácia bola vydaná a financovaná z prostriedkov projektu Edukačný proces vyučovania slovenského jazyka a slovenskej literatúry v školách s vyučovacím jazykom maďarským, ktorý bol schválený MŠVVaŠ SR dňa 27. 8. 2015 pod číslom 2015-14697/33730:2-100A. Publikácia je výstupom z aktivity č. 2. 3 a 2. 4 národného projektu.

Zodpovedný riešiteľ výstupov úloh Štátneho pedagogického ústavu:	PaedDr. Anita Halászová
© Riešiteľské pracovisko:	Štátny pedagogický ústav Pluhová 8 831 03 Bratislava
Autor teoretickej časti:	PaedDr. Anita Halászová
Autori návrhu tematického výchovno-vzdelávacieho plánu:	Mgr. Anita Horváth PaedDr. Anita Halászová
Recenzent návrhu tematického výchovno-vzdelávacieho plánu:	PaedDr. Piroška Szalayová
Autori metodických listov:	Mgr. Anita Horváth PaedDr. Anita Halászová
Pripomienky a návrhy pedagógov spracovala:	Mgr. Katarína Bitterová
Jazyková korektúra:	PhDr. Katarína Vaškaninová
Grafická úprava:	Mgr. Juraj Ulický

ISBN: 978-80-8118-265-5

Výstupy overovali a pripomienkovali pedagógovia vyučujúci slovenský jazyk a slovenskú literatúru v 1. ročníku ZŠ Bélu Bartóka s VJM Veľký Meder, ZŠ Józsefa Kovátsa s VJM Bátorove Kosihy a ZŠ Mateja Korvína s VJM Šamorín, základných škôl zapojených do národného projektu.

Obsah	
Špecifiká vyučovania slovenského jazyka a slovenskej literatúry v 1. ročníku základnej školy s vyučovacím jazykom maďarským	5
Východiská	5
Legislatívne predpisy	5
Koncepčné a pedagogické dokumenty	6
Charakteristika dieťaťa vstupujúceho do 1. ročníka ZŠ s VJM	6
Ciele vyučovania slovenského jazyka a slovenskej literatúry v 1. ročníku základnej školy s vyučovacím jazykom maďarským	7
Všeobecné ciele vyučovania	7
Špecifické ciele vyučovania	7
Obsah vyučovacieho predmetu v 1. ročníku základnej školy s vyučovacím jazykom maďarským	8
Hodinová dotácia vyučovacieho predmetu v 1. ročníku základnej školy s vyučovacím jazykom maďarským	9
Vyučovacie techniky, organizačné formy, vyučovacie metódy v 1. ročníku základnej školy s vyučovacím jazykom maďarským	9
Námety k vyučovaniu slovenského jazyka a slovenskej literatúry v 1. ročníku základnej školy s vyučovacím jazykom maďarským	11
Zoznam špecifických didaktických prostriedkov využitých vo vyučovaní slovenského jazyka a slovenskej literatúry v 1. ročníku základnej školy s vyučovacím jazykom maďarským počas realizácie projektu	14
Zoznam odporúčanej literatúry	15
Ako pracovať s metodickými dokumentmi v 1. ročníku základnej školy s vyučovacím jazykom maďarským	17
Zoznam použitej a citovanej literatúry	18
Prílohy	19
Návrh tematického výchovno-vzdelávacieho plánu v 1. ročníku základnej školy s vyučovacím jazykom maďarským	19
Zoznam skratiek, ktoré sa používajú v tabuľkách s námetmi aktivít v metodických listoch s vysvetlením	33
Návrh metodických listov zo slovenského jazyka a slovenskej literatúry pre 1. ročník základnej školy s vyučovacím jazykom maďarským	33
Pozdravy a pokyny	
Pozdravy 1	
Úvodné pokyny	
Predstavovanie sa	
Pozdravy 2	
Pokyny 2	
Ukazovacie zámená ten, tá, to	
V triede	
Jeseň	
Zvieratá	
Narodeniny	
Zdravie	

Špecifiká vyučovania slovenského jazyka a slovenskej literatúry v 1. ročníku základnej školy s vyučovacím jazykom maďarským

Východiská

Vyučovacím predmet slovenský jazyk a slovenská literatúra (ďalej SJSL) sa zaraďuje medzi špecifické vyučovacie predmety v základnej škole (ďalej ZŠ) a strednej škole (ďalej SŠ) s vyučovacím jazykom maďarským (ďalej VJM), ktorého špecifickosť ovplyvňuje, že:

- slovenský jazyk je štátnym jazykom v SR, jeho používanie sa riadi jazykovým zákonom a jeho aktívne zvládnutie je spoločenskou požiadavkou,
- slovenský jazyk je dorozumievacím jazykom občanov maďarskej národnosti v styku s národmi a národnosťami v Slovenskej republike,
- slovenský jazyk pre žiakov škôl s vyučovacím jazykom maďarským je druhým jazykom (L2), z jeho špecifickostí vyplýva, že vyučovacím predmet SJSL zastáva veľmi dôležité miesto v hierarchii vyučovacích predmetov v rámcovom učebnom pláne škôl s vyučovacím jazykom národnostných menšín s najvyššou hodinovou dotáciou, rovnakou ako vyučovacím jazyk,
- sociálne prostredie, v ktorom žiaci vyrastajú, nie je typicky bilingválne, prevažuje sociálne prostredie s dominanciou maďarského jazyka,
- pri vstupe do školy dieťa už pozná maďarský jazyk (svoj materinský jazyk), má rozvinutú artikulačnú bázu, v škole si zdokonaľuje používanie jazyka osvojením jeho pravidiel a zákonitostí.

Pri osvojení si slovenského jazyka ako L_2 sa vychádza z princípu opory o materinský jazyk, a hlavne v začiatkoch učenia sa jazyka sa využíva rovnaká alebo málo odlišná slovná zásoba maďarského jazyka. Vzdelávací štandard pre SJSL predpisuje, že sa v edukačnom procese musí rešpektovať a využívať jazykový kód osvojený žiakmi v ich materinskej reči a súčasne rešpektovať aj osvojený jazykový kód v slovenskom jazyku, získaný prirodzeným osvojením slovenského jazyka v dvojazyčnom prostredí.¹

Prvý ročník ZŠ s VJM je prvým rokom primárneho vzdelávania a v súlade s ontogenetickou psychológiou prvým rokom 3-ročnej základnej etapy vyučovania SJSL.

Žiaci vnímajú slovenskú reč na základe osvojených poznatkov z maďarského jazyka a literatúry a z ostatných vyučovacích predmetov v maďarskom jazyku. Keďže v reálnom živote sa pri riešení úloh vyžaduje spoločné používanie viacerých zručností, na vyučovacích hodinách slovenského jazyka a slovenskej literatúry sa tieto zručnosti rozvíjajú integrovane. Z osobitostí vyučovania – osvojovania slovenského jazyka vyplýva nevyhnutná potreba venovať osobitnú pozornosť medzipredmetovým vzťahom v nadväznosti na predmetové kompetencie žiakov (vedomosti, zručnosti a návyky), získané vo vyučovacom predmete maďarský jazyk a literatúra, ako aj v ostatných vyučovacích predmetoch (napríklad v hudobnej výchove, prvouke a matematike). Podobne je potrebné dôsledne dbať na obsahovú nadväznosť učebného obsahu v materskej škole a primárneho vzdelávania ZŠ, ako aj na nadväznosť kľúčových kompetencií medzi jednotlivými vzdelávacími stupňami, na postupné zvyšovanie náročnosti a požiadaviek na komunikačnú kompetenciu žiakov.

Legislatívne predpisy

Vyučovacím predmet SJSL je tým predmetom, ktorého plánovanie obsahu ovplyvňuje najviac legislatívnych dokumentov Európskej únie a Slovenskej republiky, hlavne nasledovné:

- Európska charta regionálnych alebo menšinových jazykov,
- zákon č. 184/1999 Z. z. Zákon o používaní jazykov národnostných menšín v znení neskorších predpisov, Odporúčanie Európskeho parlamentu a rady o kľúčových kompetenciách pre celoživotné vzdelávanie (Odporúčanie RADY z 22. mája 2018 o kľúčových kompetenciách pre celoživotné vzdelávanie. In: Úradný vestník Európskej únie 2018/C 189/01),
- Spoločný európsky referenčný rámec pre jazyky (2017),
- zákon o výchove a vzdelávaní č. 245/2008 Z. z. z 22. mája 2008 v znení neskorších predpisov, vyhláška č. 224/2011 MŠVVaŠ SR zo 6. júla 2011, ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška MŠ SR č. 320/2008 Z. z. o základnej škole ,
- Návrh programu na zvyšovanie kvality vyučovania štátneho jazyka v školách s vyučovacím jazykom národnostných menšín, Uznesenie vlády SR č. 196 zo dňa 17. marca 2010.

¹ Koncepcia vyučovania slovenského jazyka a slovenskej literatúry v školách s vyučovacím jazykom maďarským, schválená MŠVVaŠ SR dňa 3. 12. 2018 pod č. 2018/9294:1-12AA na roky 2018 – 2020, s. 10

Koncepcné a pedagogické dokumenty

Pri dlhodobom a krátkodobom plánovaní a príprave je potrebné mať na zreteli nasledovné koncepcné a záväzné pedagogické dokumenty:

- Koncepcia vyučovania slovenského jazyka a literatúry v školách s vyučovacím jazykom maďarským č. 1963/1991-22 zo dňa 19. 6. 1991,
- Koncepcia vyučovania slovenského jazyka a slovenskej literatúry v školách s vyučovacím jazykom maďarským, schválená MŠVVaŠ SR dňa 3. 12. 2018 pod č. 2018/9294:1-12AA na roky 2018 – 2020,
- Dodatok č. 2020/12868:2-C1620 zo dňa 17. júla 2020, ktorým sa predlžuje platnosť Koncepcie z dôvodu predĺženia národného projektu Edukačný proces vyučovania slovenského jazyka a slovenskej literatúry v školách s vyučovacím jazykom maďarským do 31. 12. 2021,
- Inovovaný Štátny vzdelávací program (ďalej ŠVP), Rámcový učebný plán (ďalej RUP) schválený pod číslom 2015-5620/3295:1-100A s platnosťou od 1. 9. 2015,
- Dodatok k RUP (č. 2016-20657/35643:1-10I0, platnosť od 1. 9. 2016).

V prípade 1. ročníka ZŠ s VJM je potrebné, aby pedagóg vyučujúci SJSL poznal aj ŠVP pre materské školy a dokument, ktorý usmerňuje vyučovanie slovenského jazyka v materských školách s vyučovacím jazykom národnostných menšín:

- Štátny vzdelávací program pre predprimárne vzdelávanie v materských školách (č. 2016-17780/27322:1-10A0, platnosť od 1. 9. 2016),
- Metodický list na osvojovanie štátneho – slovenského jazyka v materských školách s vyučovacím jazykom národnostných menšín.

Charakteristika dieťaťa vstupujúceho do 1. ročníka ZŠ s VJM

Budúci prváci prichádzajú do 1. ročníka základnej školy s rôznymi jazykovými a rečovými kompetenciami. Môže to byť z rôznych dôvodov:

- nerovnomerná dĺžka navštevovania materskej školy, v súčasnosti nepovinná jazyková príprava zo slovenského jazyka v materskej škole;
- rozdielne jazykové a sociálne (sociokultúrne) prostredie žiakov;
- školská zrelosť (biologické predpoklady, dynamika a tempo vývinu, individuálne vlastnosti žiakov: emocionálne EQ a rozumové IQ);
- rozdielne jazykové kompetencie detí aj z materinského jazyka.

Ciele vyučovania slovenského jazyka a slovenskej literatúry v 1. ročníku základnej školy s vyučovacím jazykom maďarským

Ciele vyučovania vyučovacieho predmetu slovenský jazyk a slovenská literatúra v 1. ročníku základnej školy s vyučovacím jazykom maďarským sú odvodené zo všeobecných a špecifických cieľov vyučovacieho predmetu slovenský jazyk a slovenská literatúra².

Všeobecné ciele vyučovania

Všeobecné ciele slovenského jazyka a slovenskej literatúry v 1. ročníku základnej školy s vyučovacím jazykom maďarským sú nasledovné:

- vzbudiť záujem žiakov o učenie sa ďalšieho (slovenského) jazyka,
- vypestovať a posilniť u žiakov kladný vzťah k učeniu sa slovenského ako nematerinského jazyka, resp. ako druhého jazyka (L_2),
- rozvíjať kultivovanú vizuálnu, sluchovú, jazykovú a pohybovú gramotnosť a tvorivosť žiakov,
- rozvíjať u žiakov povedomie vlastnej kultúrnej identity,
- učiť žiakov vnímať, chápať a rešpektovať odlišnosti a rovnosti, rozvíjať schopnosť rešpektovať a tolerovať hodnoty iných kultúr,
- vzbudiť záujem žiakov o kultúrne a literárne dedičstvo slovenského národa.

Špecifické ciele vyučovania

Špecifické ciele slovenského jazyka a slovenskej literatúry v 1. ročníku základnej školy s vyučovacím jazykom maďarským sú nasledovné:

- učiť žiakov rozoznať kontrastívne znaky maďarskej a slovenskej abecedy,
- oboznámiť žiakov s ortoepickými pravidlami potrebnými na ústnu komunikáciu,
- rozvíjať rečovo-komunikatívne zručnosti žiakov v reproduktívnej forme komunikácie,
- naučiť žiakov riešiť štandardné sociálne situácie primerané veku prvákov v rámci vybraných komunikačných tém.

² Inovovaný štátny vzdelávací program. Bratislava : ŠPÚ, 2015. [cit.16.03.2016]. Dostupné na internete: http://www.statpedu.sk/sites/default/files/dokumenty/inovovany-statny-vzdelavaci-program/sjsl_pv_2015.pdf, s. 4.

Obsah vyučovacieho predmetu v 1. ročníku základnej školy s vyučovacím jazykom maďarským

Obsah vyučovacieho predmetu slovenský jazyk a slovenská literatúra v 1. ročníku základnej školy s vyučovacím jazykom maďarským vychádza z obsahového štandardu vyučovacieho predmetu slovenský jazyk a slovenská literatúra – primárne vzdelávanie³.

V prvom roku začiatkovej etapy budovania pevných základov jazykových zručností obsah predmetu tvorí počúvanie s porozumením a hovorenie s ohľadom na rôzne jazykové kompetencie žiakov. Popri novom učive sa opakujú, prehlbujú a utvrdzujú osvojené vedomosti, schopnosti a zručnosti z materskej školy. Vyučujú sa, okrem komunikačnej témy Naša vlasť, všetky základné **komunikačné témy** korešpondujúce s komunikačnými témami Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky (ďalej SERR):

Rodina a spoločnosť (členovia rodiny, meno žiaka, rodičov a súrodencov, vek žiaka, sviatky),

Domov a bývanie (dom/byt, miestnosti v dome/v byte, zariadenie, činnosti, bydlisko, dni v týždni),

Voľný čas a záľuby (sviatky, prázdniny),

Ľudské telo, starostlivosť o zdravie (ľudské telo, zdravie, choroba, osobná hygiena),

Vzdelávanie a práca (škola, trieda, budova školy, personál školy, zariadenie triedy, učebné predmety, základné učebné pomôcky a činnosti prváka v škole, dni v týždni),

Doprava a cestovanie (dopravné prostriedky),

Obchod a služby (kultúra nakupovania, základné potraviny),

Človek a príroda (domáce, lesné a poľné zvieratá, rastliny z okolia žiaka, ročné obdobia, premena prírody podľa ročných období, aktuálne počasie, činnosti v záhrade).

Obsah základného učiva je zameraný na

1. nadviazanie kontaktu s osobami hovoriacimi po slovensky:

- porozumenie a používanie základných pozdravov,
- porozumenie a používanie oslovení v škole,
- porozumenie a používanie výrazov pri blahoželaní,
- porozumenie a používanie výrazov pri poďakovaní,
- porozumenie a používanie výrazov pri predstavovaní sa;

2. veľmi jednoduché vyjadrenie vôle, duševných pocitov a nálady:

- porozumenie a vyjadrenie prosby,
- porozumenie a požiadanie o pomoc;

3. veľmi jednoduché požívanie pojmových okruhov:

- porozumenie a vyjadrenie existencie,
- porozumenie a vyjadrenie vlastníctva,
- porozumenie a vyjadrenie smeru, polohy, vzdialenosti a veľkosti,
- porozumenie a vyjadrenie času,
- porozumenie a vyjadrenie počtu,
- porozumenie a vyjadrenie postavy a farby.

Na hodinách SJSJ odporúčame využívať prácu s rozprávkami známymi z materinského jazyka (Repa, Vrana a líška, Červená čiapočka), s riekankami, hádankami, básničkami a textami piesní a detských hier.

³ Inovovaný štátny vzdelávací program. Bratislava : ŠPÚ, 2015. [cit.16.03.2016]. Dostupné na internete: http://www.statpedu.sk/sites/default/files/dokumenty/inovovany-statny-vzdelavaci-program/sjsl_pv_2015.pdf, s. 5 – 7.

Z jazykových prostriedkov sa preberajú :

- činnostné slovesá vzťahujúce sa na 1. gramatickú osobu jednotného čísla v rámci vybraných komunikačných tém,
- gramatické kategórie podstatných mien v rámci vybraných komunikačných tém,
- slovesá *byť* a *mať* v rámci vybraných komunikačných tém,
- základné určité (0 – 10) a neurčité (veľa, málo) číslovky v spojení s frekventovanými podstatnými menami v rámci vybraných komunikačných tém,
- určovanie vlastníka pomocou prívlastňovacích zámen (môj, moja, moje) v rámci vybraných komunikačných tém.

Precvičujú sa **vetné modely**:

1. pomenovanie osôb, zvierat a vecí (všeobecný podmet – slovesno-menný prísudok),
2. pomenovanie činnosti osôb, zvierat (podmet – slovesný prísudok),
3. pomenovanie činnosti vzťahujúce sa na 1. a 2. gramatickú osobu (podmet – slovesný prísudok).

Hodinová dotácia vyučovacieho predmetu

Pri plánovaní hodinovej dotácie sa odporúča:

- zohľadniť jazykové prostredie školy a jazykové kompetencie žiakov,
- zabezpečiť diferencované a efektívne vyučovanie slovenského jazyka a slovenskej literatúry podľa podmienok školy a vedomostnej úrovne žiakov,
- prednostne využívať delenie tried na skupiny a vytvárať vhodné podmienky v záujme efektivity vyučovania SJSJL.

Odporúčame venovať pozornosť zabezpečeniu vyučovania SJSJL v malých skupinách, ako napr. na vyučovacích hodinách cudzieho jazyka.

V prípade vyučovania jazykov je dôležité, aby sa žiaci mladšieho školského veku stretávali s jazykom pravidelne, podľa možností každý deň. Od roku 2008 do 2016 sa predpisovalo povinných 5 vyučovacích hodín týždenne s tým, že škola mohla z disponibilných hodín pridať podľa svojich podmienok ďalšie. Od 1. 9. 2016, keď sa škola rozhodne pre Dodatok k RUP č. 2016-20657/35643:1-10IO, má v 1. ročníku len jednu disponibilnú vyučovaciu hodinu.

Poznamenávame, že v 1. ročníku aj v prevažne maďarskom jazykovom prostredí je úplne postačujúcich 5 vyučovacích hodín týždenne.

Odporúčame, aby z piatich vyučovacích hodín bola jedna rezervovaná na utvrdzovanie a opakovanie prebratého učiva a dbať na to, aby sa vyučovací predmet SJSJL nestrádal s ďalším jazykom.

Vyučovacie techniky, organizačné formy, vyučovacie metódy v 1. ročníku základnej školy s vyučovacím jazykom maďarským

Paralelne s plánovaním učebného obsahu a procesu má prebiehať aj plánovanie osvojovania jazyka, a to súčasne s plánovaním maďarského jazyka a literatúry, ako aj mimojazykových prvkov učebného obsahu, vymedzením spoločných a odlišných kľúčových a predmetových kompetencií v materinskom jazyku žiakov a v slovenskom jazyku.⁴ Pri plánovaní edukačného procesu treba rešpektovať skutočnosť, že sociálne prostredie, v ktorom mnohí žiaci vyrastajú, nie je typicky bilingválne.

V začiatkovej etape sa považuje za optimálnu taká metóda, ktorá modeluje prirodzenú komunikáciu, podnecuje záujem žiakov o ďalšie oblasti spoločenského života.

Na vyučovacích hodinách slovenského jazyka a slovenskej literatúry v prvom ročníku základnej školy s vyučovacím jazykom maďarským prebieha úvodný ústny kurz, v rámci ktorého sa kladie dôraz na počúvanie s porozumením so zabudovaním tzv. tichého obdobia, kedy ešte vyjadrovacia schopnosť žiakov nie je na požadovanej úrovni, ale radi sa zapájajú do rôznych hrových rečových činností, preto v tomto období je prípustné reagovať na povel a pokyny učiteľa pohybom (odpovede celým telom – TPR). Táto etapa sa vhodne využíva na rozvoj neverbálnej komunikácie. V úvodnom ústnom kurze sa vyučuje SJSJL audiovizuálnou štruktúrno-globálnou metódou⁵ spojenou s lingvomotorickou metódou.⁶

⁴ Koncepcia vyučovania slovenského jazyka a slovenskej literatúry v školách s vyučovacím jazykom maďarským, schválená MŠVVaŠ SR dňa 3. 12. 2018 pod č. 2018/9294:1-12AA na roky 2018 – 2020, s. 25

⁵ Bertók, I. – Dombrovskyné, S., J. – Mócsi, F.: A szlovák nyelvoktatás módszertana a magyar tanítási nyelví alapiskolák alsó tagozata számára. Bratislava : SPN, 1975. s. 20

⁶ Inovovaný štátny vzdelávací program. Bratislava : ŠPÚ, 2015. [cit.16.03.2016]. Dostupné na internete: http://www.statpedu.sk/sites/default/files/dokumenty/inovovany-statny-vzdelavaci-program/sjsl_pv_2015.pdf, s. 3

Neskôr sa spája rečová činnosť s pohybom a postupne sa integruje počúvanie s porozumením a hovorenie do usmerňovaného rozhovoru. Vyššia úroveň osvojenia slovenského jazyka sa dosiahne aj využitím medzi predmetových vzťahov, prierezových tém, konkrétnych každodenných situácií, názorným vyučovaním a tvorivou aplikáciou získaných poznatkov.

Používanie jazyka pri hrách zohráva dôležitú úlohu v učení sa a rozvoji jazyka. Medzi činnosťami, v ktorých sa jazyk využíva pri hre, patria vo vyučovaní slovenského jazyka v 1. ročníku základnej školy s vyučovacím jazykom maďarským spoločenské jazykové hry (ústne, audiovizuálne, stolové a kartové hry, pantomíma) a individuálne činnosti (puzzle). Vyučovanie na začiatku školského roka bude, pravdepodobne, bilingválne; okrem slovenského jazyka pedagóg bude musieť využívať aj vyučovacím jazyk vrátane neverbálnych prostriedkov (mimika, gestikulácia). Medzi prvé učiteľove úlohy patrí naučiť žiakov pokyny aj v slovenskom jazyku. Je dôležité, aby sme hneď na začiatku školského roka prebrali, nacvičili pokyny a najčastejšie zadania v slovenskom jazyku, aby sme v neskoršom období plynulý chod vyučovacej hodiny čo najmenej prerušovali pokynmi v maďarskom jazyku. Maďarský jazyk odporúčame použiť len vo výnimočných prípadoch, napríklad vtedy, ak sa pojmy dajú len ťažko jednoznačne vysvetliť, znázorniť, keď máme vysvetliť pravidlá hry. Ak hovoríme len jednou rečou, žiak sa môže ľahšie sústrediť. Ušetrí sa čas, žiaci môžu častejšie hovoriť, čím sa ich rečové zručnosti rýchlejšie rozvíjajú.

Najdôležitejšou a určujúcou situáciou učenia sa slovenského jazyka je skutočnosť, že slovenský jazyk si žiaci osvojujú v SR, kde slovenský jazyk je štátnym jazykom, takto sa žiaci stretávajú s autentickým slovenským jazykom aj v bezprostrednom rodinnom prostredí (televízia, rozhlas, internet, letáky, reklamy), v mieste bydliska (na prechádzkach s pedagógmi, rodičmi, napr. nápisy na obchodoch, na budovách štátnych a kultúrnych inštitúcií), ale aj v širšom okolí (napr. na výletoch, na dovolenkách s rodičmi). Avšak väčšina žiakov škôl s VJM si slovenský jazyk osvojuje iba v škole.

Z vyučovacích techník odporúčame využívať v 1. ročníku ZŠ s VJM hlavne nasledovné

a) riadené techniky:

- techniky na uvedenie žiakov do vyučovacieho jazyka, na rozcvičku a uvoľnenie (napr. spev, tanec, relaxačné techniky a pod.)
- zadanie úlohy, uvedenie žiakov do problematiky (napr.: sústredenie pozornosti žiakov na cieľ vyučovacej hodiny, navodenie situácie, otázky, upozornenie na text v učebnici, zvukovú nahrávku, obrázky, mapy atď.);
- organizačné techniky: štruktúrácia vyučovacej hodiny alebo aktivity triedy (napr.: organizácia disciplíny, vonkajšie usporiadanie triedy – skupín, nábytku a pod.);
- vysvetlenie obsahu (učiva) vyučovacej hodiny (bilingválne);
- demonštrácia rolovej hry učiteľom, ktorú žiaci majú napodobňovať (napr.: krátke jazykové modely, mini dialógy, ustálené rečové zvraty);
- prezentácia dialógu alebo rozprávania pre pasívnu recepciu (napr.: predčítanie, počúvanie zvukovej nahrávky);
- prednes dialógu alebo rozprávania, predvedenie osvojených vedomostí alebo pripravených textov žiakmi skupinovo alebo individuálne doslovnou reprodukciou;
- kontrola žiackych prác;
- kontrola ústnych prejavov;
- otázky – odpovede, prejav, aktivity vyžadujúce od žiakov okamžitú, pohotovú reakciu na otázky zvyčajne naučenými, očakávanými vetami, odpoveďami;
- dril, opakovanie vzorových viet a krátkych dialógov;

b) čiastočne kontrolované techniky:

- príprava, učenie sa žiakov, samostatná práca s učebnicou, pracovným zošitom, príprava na prednes vo dvojiciach, príprava počúvania s porozumením;

c) voľné, neriadené techniky:

- hranie rolí.⁷

Z organizačných foriem v úvode školskej dochádzky bude prevládať frontálne vyučovanie, ale už aj v 1. ročníku, hoci v menšej miere, sa dá pracovať vo dvojici aj individuálne. Vo vyučovaní slovenského jazyka ako L_2 sa odporúčame zamerať vždy len na jeden fonetický jav. Žiaci sa majú od začiatku učenia sa jazyka učiť vnímať a produkovať zvukovú stránku jazyka. Aby sa naučili slovenskú hlásku správne artikulovať, vzorom im je učiteľ, ktorého výslovnosť napodobňujú. Pri nácviku artikulácie samohlások má učiteľ dbať na správne otváranie úst, lebo odpozorovanie otvárania úst prvkami veľmi pomáha správnej výslovnosti. Pri spoluhláskach si žiaci artikuláciu osvojujú odpozorovaním z úst učiteľa alebo sluchom, alebo súčasne oboma spôsobmi.

⁷ Halászová, A.: Úroveň vyučovania slovenského jazyka a literatúry v ZŠ a SŠ s vyučovacím jazykom maďarským. I. časť. 1. vyd. Bratislava : ŠPÚ, 2004. ISBN 80-85756-79-X., s. 31 – 32.

Odporúčame využívať špecifické učebné pomôcky – printové Obrázkové karty II. – Vyslovujeme ľ, ch, ä, ô, ĺ, ř. Praktickou pomôckou pre učiteľa pri výuke na 1. stupni ZŠ s VJM sú zvukové nahrávky vytvorené k učebniciam, resp. audiovizuálne flipbooky. Žiaci sa majú učiť správnu výslovnosť vo všetkých rečových situáciách. Cieľom je zvládnuť artikuláciu jazyka globálne. Zároveň treba venovať veľkú pozornosť aj dynamike, rytmu a melódii jazyka. Fonetické cvičenia možno zaradiť do edukačného procesu aj ako motiváciu, relaxáciu, ale ich rozsah nesmie presahovať päť minút. Pri demonštrácii hlások treba hlásky viackrát opakovať, aby žiaci mali možnosť počuť odlišnosti. Na začiatku roka treba venovať veľa pozornosti správnej výslovnosti. Cvičenia výslovnosti robíme súčasne s cvičením hlasu a výdychu. Výslovnosť samohlások okrem samostatného vyslovovania upevňujeme aj spievaním. Na osvojenie správnej výslovnosti niektorých hlások je dobré používať slová, ktoré hlásku obsahujú, alebo používať slová vo vetách, a tak cvičiť výslovnosť. Pri nácviku artikulácie samohlások má vyučujúci dbať na správne otváranie úst. Dôraz treba kladť na výslovnosť samohlások predovšetkým na výslovnosť a, á, e, é, ktoré sa inak vyslovujú v maďarskom jazyku. Každodennými fonetickými cvičeniami je možné docieľiť u žiakov správnu výslovnosť samohlásky ä, dvojhlásky ô a spoluhlások h, ch, ľ, ĺ, ř. Vzhľadom na ciele komunikatívneho vyučovania treba dbať o to, aby sa náročnosťou učebného obsahu a nevhodnými edukačnými technikami nevytvárala psychická bariéra pri používaní slovenského jazyka.⁸

Námety k vyučovaniu slovenského jazyka a slovenskej literatúry v 1. ročníku základnej školy s vyučovacím jazykom maďarským

Na úvod si dovoľujeme pár dobrých rád:

- hra a pohyb je prakticky neodmysliteľnou potrebou prváka,
- na každú vyučovaciu hodinu sa pripravme dôkladne a podrobne,
- naplánujme si na týždeň na osvojenie len toľko nových slov a slovných spojení, koľko sú Vaši prváci schopní sa naučiť,
- hovorme, rozprávajme sa so žiakmi čo najviac po slovensky, prirodzene je nevyhnutné používať aj materinský/vyučovací jazyk,
- na každú vyučovaciu hodinu zaradíme cvičenia na výslovnosť,
- žiak mladšieho školského veku je neobyčajne vnímavý na cudzie jazyky, oveľa viac ako dospelý človek,
- žiak mladšieho školského veku sa len zoznamuje s matematickými, logickými a množstevnými pojmami,
- viac ako 10 – 15 minút sa nedokáže prváčik sústrediť na jednu činnosť, po 30 minútach je unavený z učenia sa,
- nezabudnime, že úsmev je neodmysliteľnou potrebou pri výučbe žiakov mladšieho školského veku.⁹

V primárnom vzdelávaní navrhujeme plánovať učivo na týždne, čím bude mať vyučujúci viac voľnosti.

Upozorňujeme, že vyučujúci nemá zabúdať na to, že v úvode vyučovacej hodiny vždy musí zrozumiteľne oznámiť žiakom **cieľ hodiny**, v prvých mesiacoch v maďarskom jazyku, neskôr postupne by mal prejsť na slovenský jazyk a používať jednoduché krátke vety (zároveň ukazovať činnosti).

Ďalšou špecifickou jednotkou štruktúry vyučovacej hodiny je **uviedenie žiakov do slovenského jazyka**, aby žiaci neboli vystresovaní, že zrazu počujú iný jazyk (veď počas prestávky, na ostatných vyučovacích hodinách používajú na komunikáciu iný (vyučovací/maďarský) jazyk. Na tzv. aklimatizáciu odporúčame využívať obľúbené detské pesničky, riekanky, básničky, ktoré žiaci poznajú ešte z obdobia v materskej škole alebo sa ich už naučili na vyučovacích hodinách v 1. ročníku. V úvodnom období odporúčame, aby vyučujúci určil možnosti, z ktorých si vyberajú žiaci. Môže to byť na spôsob kola šťastia, ilustrácií, úvod textu a pod. V neskoršom období môžu spôsoby navrhovať prváci.

Odporúčame, aby vyučujúci používal v prípade **pokynov a formulácií** opakujúcich sa zadaní rovnakú slovnú zásobu a rovnaký slovosled a nezabúdal na neverbálne vyjadrenie (mimiku, gestikuláciu). Je veľmi dôležité, aby dbal na presné vyjadrenie, resp. aby požadoval presné vykonávanie požadovanej činnosti. Napr. keď treba podčiarknuť, tak nie je správne riešenie zakrúžkovať a pod.

Pri osloveníach žiakov na začiatku školského roka odporúčame používanie zaužívaného krstného mena žiaka a postupne sa venovať učeniu sa **priezviska a mena** podľa jeho rodného listu.

⁸ Inovovaný štátny vzdelávací program. Bratislava : ŠPÚ, 2015. [cit.16.03.2016]. Dostupné na internete: http://www.statpedu.sk/sites/default/files/dokumenty/inovovany-statny-vzdelavaci-program/sjsl_pv_2015.pdf, s. 3
⁹ Halászová, A.: Ypsilon 1. Slovenský jazyk pre 1. ročník základnej školy s vyučovacím jazykom maďarským. Metodická príručka. 2. vydanie. Bratislava : Terra, 2018, ISBN 978-80-8098-139-6. s. 3

V prípade **učenia sa pozdravov** nemôžeme zabudnúť na princíp opory o materinský/vyučovací jazyk žiakov. Z pozdravov odporúčame, aby vyučujúci sledoval, ktoré pozdravy ovládajú a používajú jeho prváčikovia vo vyučovacom/maďarskom jazyku. V rečových zámeroch vzdelávacieho štandardu pre 1. ročník ZŠ sa preto neuvádza ani dobré ráno, ani dobrý večer ani dobrú noc, lebo tieto počujú prváci len sporadicky aj v maďarskom jazyku. Len si spomeňme: pri príchode do školy a celý deň zdravia dospelých JÓ napot kívánok!; pri odchode zo školy používajú pozdrav: Vizontlátásra!.

Podobne ako v prípade pozdravov je to aj v prípade napr. zariadenia bytu/domu/oblečenia a pod. Aj keď zo skúseností vieme, že žiaci mladšieho školského veku sú schopní naučiť sa hocičo, ale len na veľmi krátku dobu, tak je zbytočné nahustiť im do hlavy veľké množstvo slov, ktoré aj tak zabudnú. Odporúčame pracovať s maximálne 5 – 7 slovami a slovnými spojeniami za týždeň.

Keď sme už pri memorovaní, tak riekanky, básničky, detské hry a piesne sú najvhodnejšie na **rozširovanie slovej zásoby**, na zapamätanie slovných spojení. Žiaci mladšieho školského veku sa radi učia rečňovanky, riekanky, vyčítanky, básničky, pesničky, hádanky a detské hry. Radi počúvajú ľubozvučnosť rýmov a rytmus básničiek a pesničiek. Prvákov učíme len také rečňovanky, riekanky, vyčítanky, básničky, pesničky, hádanky a detské hry, ktoré sú primerané ich citovej a rozumovej vyspelosti a ktorým porozumejú na základe svojich jazykových vedomostí. Presvedčíme sa pred nacvičovaním o tom, či žiaci rozumejú jednotlivým výrazom, pojmom a obsahu týchto literárnych útvarov. Ak treba, použijeme na vysvetlenie ich obsahu aj maďarský jazyk. Až potom ich s prvákmi nacvičujeme. Dosť často sa stretávame s otázkou, prečo sa majú žiaci učiť krátke slohové útvary. Básničky v učebnici nie sú uvedené preto, aby sa ich učili prváci bez cieľa, resp. aby ich pedagóg zadal na domácu úlohu naučiť sa. Tieto krátke texty sú zaradené do učebnice s cieľom rozvíjať výslovnosť žiakov podľa vzorového prednesu pedagóga alebo zvukových nahrávok (k printovým učebniciam okrem zvukových nahrávok sú k dispozícii aj flipbooky). Nemôžeme nespomenúť, že žiaci majú porozumieť textom najprv len globálne, resp. pedagóg má jednoducho vysvetliť, zahrať, o čom je riekanka, báseň, pieseň.

Na druhej strane vieme, že **pamäť žiakov v mladšom školskom veku** je ešte stále mechanická a krátkodobá, v dôsledku čoho relatívne ľahko memorujú, učia sa naspamäť, bifľujú sa. Sme toho svedkami aj vtedy, keď pri čítaní/hraní rozprávok žiadajú od dospelých stále tú istú slovnú zásobu, v prípade nácviku čítania v prvom ročníku ZŠ už pri druhom treťom čítaní namiesto čítania text hovoria naspamäť alebo, keď ide o krátke texty, poučky si len nabifľujú bez toho, aby ich významu rozumeli. Práve táto charakteristika pamäti žiakov v mladšom školskom veku je jedným z dôvodov, prečo sa vo vyučovaní jazyka používa memorovanie krátkych textov napr. detských hier, riekaniek, básničiek a pesničiek. V neskoršom období sa dajú z nich doslovne používať alebo aplikovať frázy, celé vety v každodennej komunikácii v triede, neskôr mimo vyučovania v každodennom praktickom živote.¹⁰

V prípade podstatných mien, ktoré sa vyskytujú v rôznych tvaroch (napr. tzv. dvojtvary podstatných mien stredného rodu: dievčatko/dievča, mačiatko/mača, vajíčko/vajce, alebo zdobneniny: fialka/fialôčka, skriňa/skrinka, ceruza/ceruzka, ale aj také podstatné mená, ktoré majú tvar podobný tvaru v maďarskom jazyku: okno/oblok) odporúčame, aby sa používal jeden tvar až dovtedy, kým prváci nebudú mať automatizovaný jeden výraz, resp. bez problémov budú vedieť priradiť k podstatným menám frekventované prídavné meno. Upozorňujeme, že nepoužívame odbornú terminológiu, ale vychádzame z osvojených vedomostí z maďarského jazyka a literatúry.

Používaný **obrázkový materiál** musí byť plne funkčný. Motivačné a funkčné obrázky majú podnecovať rečovú aktivitu žiakov, rozvíjať ich pozorovaciu schopnosť. Používané obrázky majú sprostredkovať nové pojmy i dejové situácie, zároveň majú poskytovať aj možnosť kontroly získaných vedomostí a rečových zručností, zhrnutia učiva, opakovania, reprodukovania, zisťovania súvislostí. Na základe pozorovania obrázkov a ilustrácií majú žiaci dospieť k určitým zisteniam, k riešeniu problémových úloh, preto je potrebné žiakov viesť k práci s obrázkovým materiálom, t. j. k čítaniu informácií z obrázkov (z fotografií, z perokresieb).

Na začiatku školského roka treba venovať veľmi veľa **pozornosti správnej výslovnosti**. Cvičenia výslovnosti robíme súčasne s cvičením hlasu a výdychu. Dôraz treba klásť na výslovnosť samohlások predovšetkým na výslovnosť a, á, e, é, ktoré sa inak vyslovujú v maďarskom jazyku. Výslovnosť samohlások okrem samostatného vyslovovania upevňujeme aj spievaním. Každodennými fonetickými cvičeniami je možné docieľiť u žiakov správnu výslovnosť spoluhlások h, ch, l, l, r. Na osvojenie správnej výslovnosti niektorých hlások je dobré používať slová, ktoré hlásku obsahujú, alebo používať slová vo vetách a tak cvičiť výslovnosť. Aj pri týchto činnostiach využívame výbornú schopnosť žiakov mladšieho školského veku napodobňovať každého a všetko (po odstránení vnútorných zábran a komplexov).

¹⁰ Lojová, G. – Farkašová, E. – Pčolinská, A.: Využívanie personalizácie vo vyučovaní anglického jazyka v primárnom vzdelávaní. Bratislava : Z-F Lingua, 2011. ISBN 978-80-89328-62-8. s. 13

V počiatočnej etape vyučovania slovenského jazyka ako L_2 je veľmi dôležité, aby vyučujúci v súlade s modernými pedagogickými zásadami koordinoval **vyučovanie vetných modelov**, slovnej zásoby a gramatických javov:

- reč prvkov rozvíjal postupne, od jednoslovných odpovedí až po spamäti naučené väčšie útvary;
- vyučoval naraz len jeden vetný model a automatizoval ho vo viacerých zamestnaniach;
- pri vyučovaní nového modelu použil len toľko nových slov, koľko bezpodmienečne potrebuje, no zautomatizoval ho len pomocou známych slov;
- nové slová umiestňoval do známych vetných modelov a takto ich zautomatizoval (s výnimkou tých nových slov, ktoré sa vyskytujú v novom vetnom modeli).¹¹

¹¹ Halászová, A.: Ypsilon 1. Slovenský jazyk pre 1. ročník základnej školy s vyučovacím jazykom maďarským. Metodická príručka. 2. vydanie. Bratislava : Terra, 2018, ISBN 978-80-8098-139-6. s. 5

Zoznam špecifických didaktických prostriedkov využitých vo vyučovaní slovenského jazyka a slovenskej literatúry v 1. ročníku základnej školy s vyučovacím jazykom maďarským počas realizácie projektu

Halászová, A. – Kováčsová, Z.: Slovenský jazyk pre 1. ročník ZŠ s VJM. I. časť. Bratislava: TERRA. (v metodických dokumentoch sa používa skratka U1/1)

Halászová, A. – Kováčsová, Z.: Ypsilon 1. Slovenský jazyk pre 1. ročník základnej školy s vyučovacím jazykom maďarským. II. časť. Bratislava: TERRA. (v metodických dokumentoch sa používa skratka U1/2)

Halászová, A.: Ypsilon 1 – Flipbook. Praktická pomôcka pre vyučovanie slovenského jazyka v 1. ročníku ZŠ s VJM. 1. časť. Bratislava: TERRA. (v metodických dokumentoch sa používa skratka IDU1/1)

Halászová, A.: Ypsilon 1 – Flipbook. Praktická pomôcka pre vyučovanie slovenského jazyka v 1. ročníku ZŠ s VJM. 2. časť. Bratislava: TERRA. (v metodických dokumentoch sa používa skratka IDU1/2)

Halászová, A. – Kováčsová, Z.: Ypsilon 1. Slovenský jazyk pre 1. ročník základnej školy s vyučovacím jazykom maďarským. Pracovný zošit. Bratislava: TERRA. (v metodických dokumentoch sa používa skratka PZ1)

Halászová, A.: Metodická príručka Ypsilon 1. Bratislava: TERRA.

metodický list pre 1. ročník ML1/1 (až 16 + 1a) až f) (za skratkou uvedený identifikátor ML)

súbor farebných obrazových kariet (v metodických dokumentoch sa používa skratka SFOK)

obrázkové karty I. – Ten, tá, to. Praktická pomôcka pre učiteľa pri výuke na 1. stupni ZŠ s VJM. (v metodických dokumentoch sa používa skratka OK1)

obrázkové karty II. – Vyslovujeme ľ, ch, ä, ô, í, ř. Praktická pomôcka pre učiteľa pri výuke na 1. stupni ZŠ s VJM. (v metodických dokumentoch sa používa skratka OK2)

obrázkové karty III. – Naša rodina – sa, si. Praktická pomôcka pre učiteľa pri výuke na 1. stupni ZŠ s VJM. (v metodických dokumentoch sa používa skratka OK3)

nástenné obrazy (v metodických dokumentoch sa používa skratka NO)

ozvúčené obrazy (v metodických dokumentoch sa používa skratka OO)

zvuková nahrávka z učiva pre 1. ročník 1. časť (v metodických dokumentoch sa používa skratka CD1/1)

zvuková nahrávka z učiva pre 1. ročník 2. časť (v metodických dokumentoch sa používa skratka CD1/2)

Zoznam odporúčanej literatúry

- Alabánová, M.: Slovenský jazyk a literatúra v menšinových školách. Nitra: Filozofická fakulta Univerzity Konštantína Filozofa, 2005. ISBN 80-969389-0-8.
- Alabánová, M.: Antológia zo slovenskej detskej literatúry pre štúdium učiteľstva 1. stupňa ZŠ s vyučovacím jazykom maďarským. 1. vyd. Nitra: Filozofická fakulta Univerzity Konštantína Filozofa, 2000. ISBN 80-8050-330-3.
- Bárdos, J.: Az idegen nyelvek tanításának elméleti alapjai és gyakorlata. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó, 2000. ISBN 963 19 4376 3.
- Doláková, S.: Umíte to s pohádkou? Práce s příběhy v MŠ a ZŠ. Praha: Portál, 2015. ISBN 978-80-262-0933-1.
- Döményová, A. – Halászová, A.: Čo je nové v inovovanom vzdelávacom štandarde pre slovenský jazyk a slovenskú literatúru v školách s vyučovacím jazykom maďarským. In: Jazyk a literatúra. Bratislava: ŠPÚ, 2015. roč. 2, č. 4, s. 35 – 53. ISSN 1339-7184.
- Döményová, A. – Halászová, A.: Pedagogické dokumenty a učebné pomôcky pri plánovaní a príprave vo vyučovaní slovenského jazyka a slovenskej literatúry. In: Zborník medzinárodnej vedeckej konferencie Univerzity J. Selyeho – 2015 „Inovácia a kreativita vo vzdelávaní a vede“, Sekcia teologických a humanitných vied, s. 433 – 457. ISBN 978-80-8122-145-3.
- Döményová, A. – Halászová, A.: Údaje o vyučovaní jazykov z výskumu Štátneho pedagogického ústavu Sledovanie úrovne vyučovania slovenského jazyka v základných a stredných školách s vyučovacím jazykom maďarským. In: Zborník z vedeckej konferencie Univerzity sv. Cyrila a Metoda v Trnave, Katedra pedagogiky a Katedra slovenského jazyka a literatúry – 2015 „Pregraduálna príprava učiteľov slovenského jazyka a slovenskej literatúry – Realita a perspektívy“, s. 117 – 140. ISBN 978-80-8105-670-3.
- Gjurová, N.: Čeština jako cizí jazyk pro začínající školáky. Metodika pro učitele. Praha: Portál, 2011. ISBN 978- 80-7367-837-1.
- Halászová, A.: Ypsilon 1. Slovenský jazyk pre 1. ročník základnej školy s vyučovacím jazykom maďarským. Metodická príručka. Bratislava: Terra, 2018, ISBN 978-80-8098-139-6.
- Halászová, A.: Úroveň vyučovania slovenského jazyka a literatúry v ZŠ a SŠ s vyučovacím jazykom maďarským. I. časť. 1. vyd. Bratislava: ŠPÚ, 2004. ISBN 80-85756-79-X.
- Halászová, A. a kol.: Vzdelávací štandard s exemplifikačnými úlohami zo slovenského jazyka pre 1. stupeň základnej školy s vyučovacím jazykom maďarským. Schválilo Ministerstvo školstva Slovenskej republiky dňa 18. júla 2001 pod číslom 766/2001 – 43 s platnosťou od 1. septembra 2001.
- Halászová, A.: Základná slovná zásoba v printovej a v digitálnej podobe – Ozvučené obrazy a Interaktívna cvičebnica (CD) – Nástenné obrazy pre 1. – 4. ročník ZŠ s VJM. Bratislava: Terra vydavateľstvo, s. r. o., 2016, ISBN 978-80-8098-153-2.
- Halászová, A. – Döményová, A.: Vybrané údaje z výskumu Štátneho pedagogického ústavu Sledovanie úrovne vyučovania slovenského jazyka v základných a stredných školách s vyučovacím jazykom maďarským. Príspevok v zborníku medzinárodnej vedeckej konferencie UJS Komárno, 2014.
- Halászová, A. – Döményová, A. – Ledneczká, Gy.: Údaje o vyučovaní jazykov v školách s vyučovacím jazykom maďarským z výskumov Štátneho pedagogického ústavu. LLCE International Journal on Language, Literature and Culture in Education, vol. 3, Special Issue, 2016, s. 33 – 52. ISSN 2453-7101 [cit. 27. júna 2018] Dostupné na internete: <http://www.jolace.com/conferences/conferences-2016/sucasne-vyzvy-2016/publikacie/> alebo aj http://files.jolace.webnode.sk/200003022-0cc7f0dc00/LLCE_2016_special_edition1.pdf.
- Choděra, R.: Didaktika cizích jazyků: úvod do vedného oboru. 2. vydanie. Praha: Academia, 2013. ISBN 978-80-200-2274-5.
- Kast-Zahn, A.: Ako naučiť deti pravidlá. 2. vydanie. Bratislava: Lindeni, 2018. ISBN 978-80-566-1142-5.
- Krejčová, L. – Hladíková, Z. a kol.: Vývinové poruchy učenia, radca pre rodičov a učiteľov. Dyslexia, dysgrafia, dysortografia. Bratislava: Lindeni, 2018. ISBN 978-80-566-0760-2.

Koncepcia vyučovania slovenského jazyka a literatúry v školách s vyučovacím jazykom maďarským. Schválená Ministerstvom školstva, mládeže a športu Slovenskej republiky dňa 19. 6. 1991 pod číslom 1963/1991-22.

Koncepcia vyučovania slovenského jazyka a slovenskej literatúry v základných školách s vyučovacím jazykom maďarským na roky 2018 – 2020. Bratislava: ŠPÚ, 2018. Online verzia. Schválená MŠVWaŠ SR dňa 3. decembra 2018 pod číslom 2018/9294:1-12AA. Dokument dostupný na <http://www.statpedu.sk/files/sk/metodicky-portal/projekty/koncepcia-sjssl.pdf> a na <https://www.minedu.sk/data/att/14699.pdf>.

Lojová, G.: Styly a strategie učení ve výuce cizích jazyků. Praha: Portál, 2011. ISBN 978-80-7367-876-0.

Lojová, G. - Farkašová, E. - Pčolinská, A.: Využívání personalizácie vo vyučovaní anglického jazyka v primárnom vzdelávaní. Bratislava: Z-F Lingua, 2011. ISBN 987-80-89328-62-8.

Müglová, D. a kol.: Cudzie jazyky s deťmi – kreatívne a hravo. Nitra: UKF, 2010. ISBN 978-80-8094-756-9.

Petlák, E.: Pedagogicko-didaktická práca učiteľa. Bratislava: IRIS, 2000. ISBN 80-89018-05-X.

Petlák, E.: Všeobecná didaktika. Bratislava: IRIS, 1997. ISBN 80-88778-49-2.

Průcha, J. – Walterová, E. – Mareš, J.: Pedagogicky slovník. 3. rozšírené a aktualizované vydanie, Praha: Portál, 2001.

Spoločný referenčný rámec pre jazyky. Učenie sa, vyučovanie, hodnotenie. Revidované vydanie. Bratislava: ŠPÚ, 2017. ISBN 978-80-8118-201-3.

Štátny vzdelávací program pre primárne vzdelávanie. Dostupné na internete:

http://www.statpedu.sk/files/documents/inovovany_statny_vzdelavaci_program/zs/1_stupen/jazyk_a_komunikacia/sjssl_pv_2015.pdf

Zormanová, L.: Obecná didaktika. Pro studium a praxi. 1. vyd., Praha: Grada, 2014. ISBN 978-80-247-4590-9.

Východiskové strategické dokumenty (EÚ a SR)

- Európska charta regionálnych alebo menšinových jazykov, oznámenie MZV SR č. 588/2001 Z. z. – platnosť v SR od 01. 01. 2002.
- Rámcový dohovor na ochranu národnostných menšín, oznámenie MZV SR č. 160/1998 Z. z. – platnosť v SR od 01. 02. 1998.
- Ústava Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb., II. hlava Základné práva a slobody.
- Správa o stave školstva na Slovensku a o systémových krokoch na podporu jeho ďalšieho rozvoja (MŠVWaŠ Bratislava, september 2013).
- Správ o stave používania štátneho jazyka na území SR v zmysle zákona NR SR č. 270/1995 Z. z. o štátnom jazyku SR v znení neskorších predpisov.
- Správy o stave a úrovni výchovy a vzdelávania (správy ŠŠI).
- Koncepcia vyučovania slovenského jazyka a literatúry v školách s vyučovacím jazykom maďarským, č. 1963/1991-22 zo dňa 19. 6. 1991.
- Koncepcia vyučovania slovenského jazyka a slovenskej literatúry v základných školách s vyučovacím jazykom maďarským na roky 2018 – 2020. Bratislava : ŠPÚ, 2018. Schválená MŠVWaŠ SR dňa 3. decembra 2018 pod číslom 2018/9294:1-12AA.
- Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 204/2011 Z. z. z 28. júna 2011, ktorým sa mení a dopĺňa zákon NR SR č. 270/1995 Z. z. z 15. novembra 1995 o štátnom jazyku Slovenskej republiky.
- Zákon o výchove a vzdelávaní č. 245/2008 Z. z. z 22. mája 2008 v znení neskorších predpisov.
- Vyhláška č. 224/2011 zo 6. júla 2011, ktorou sa mení a dopĺňa Vyhláška Ministerstva školstva Slovenskej republiky č. 320/2008 Z. z. o základnej škole v znení vyhlášky č. 224/2011 Z. z.
- KEGA 3/122203 Východiská, ciele a koncepcia kurikulárnej prestavby predmetu slovenský jazyk a literatúra v základnej škole a strednej škole.
- Návrh programu na zvyšovanie kvality vyučovania štátneho jazyka v školách s vyučovacím jazykom národnostných menšín, Uznesenie vlády SR č. 196 zo dňa 17. marca 2010.
- Štátny vzdelávací program pre základné školy schválený MŠVWaŠ SR dňa 6. 2. 2015 pod číslom 2015-5129/1758:1-10A0 pre základné školy s platnosťou od 1. 9. 2015.

- Rámcový učebný plán pre základné školy s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny schválený MŠVVaŠ SR dňa 6. 2. 2015 pod číslom 2015-5620/3295:1-100A ako súčasť Štátneho vzdelávacieho programu pre základné školy s platnosťou od 1. 9. 2015.
- Dodatok k RUP (č. 2016-20657/35643:1-10IO, platnosť od 1. 9. 2016).
- Vzdelávacie štandardy pre slovenský jazyk a slovenskú literatúru pre 1. a 2. stupeň základnej školy schválené MŠVVaŠ SR s platnosťou od 1. 9. 2015.
- poločný referenčný rámec pre jazyky. Učenie sa, vyučovanie, hodnotenie. Revidované vydanie. Bratislava : ŠPÚ, 2017. ISBN 978-80-8118-201-3.
- Štátny vzdelávací program pre predprimárne vzdelávanie v materských školách (č. 2016-17780/27322:1-10A0, platnosť od 1. 9 2016).
- Metodický list na osvojovanie štátneho – slovenského jazyka v materských školách s vyučovacím jazykom národnostných menšín.
- Odporúčanie Európskeho parlamentu a rady o kľúčových kompetenciách pre celoživotné vzdelávanie (Odporúčanie RADY z 22. mája 2018 o kľúčových kompetenciách pre celoživotné vzdelávanie. In: Úradný vestník Európskej únie 2018/C 189/01)
- Koncepcia vyučovania cudzích jazykov v základných a stredných školách, 2007 – Schválené vládou SR dňa 12. septembra 2007 uznesením vlády SR č. 767/2007.

Ako pracovať s metodickými dokumentmi v 1. ročníku základnej školy s vyučovacím jazykom maďarským

Návrh tematického výchovno-vzdelávacieho plánu a metodické listy boli vypracované v rámci národného projektu Edukačný proces vyučovania slovenského jazyka a slovenskej literatúry a slúžili ako námety pre učiteľov 1. ročníka ZŠ s VJM zapojených do národného projektu.

Návrh tematického výchovno-vzdelávacieho plánu je spracovaný formou tabuľky, ktorá obsahuje 10 stĺpcov. Učivo je naplánované podľa mesiacov na týždne. Ku každému tematickému celku je zadefinovaný obsahový a výkonový štandard, navrhnuté aktivity/činnosti. Ako pomôcka pri plánovaní a príprave pedagóga slúžia odporúčané pedagogické stratégie, metódy a formy a učebné pomôcky. V neposlednom rade je veľmi užitočným predposledný stĺpec, v ktorom sú vytypované medzipredmetové vzťahy a prierezové témy. Ukážky metodických listov sú tzv. bankou aktivít, z ktorých si učiteľ vyberá pri krátkodobom plánovaní a prípravy na vyučovaciu hodinu podľa vlastných podmienok (aké priestorové, materiálne a technické podmienky má, akých žiakov má, aké je zloženie triedy, koľko žiakov má v triede/skupine, aké majú schopnosti a zručnosti jeho žiaci, aké podujatia má naplánované škola, z dôvodu ktorých sa nebude realizovať vyučovanie, koľko času má plánovaných na prebratie daného učiva, atď.). Vybrané aktivity môže modifikovať podľa vedomostí, schopností a jazykových zručností žiakov.

Metodické listy, ktoré boli vypracované na komunikačné témy (na dlhšie obdobie), môže vyučujúci ďalej rozpracovávať podobne, ako to uvádzame v prípade ML 1 (Pokyny a pozdravy), ku ktorému sme vypracovali 6 ďalších metodických listov (a až f) na kratší časový úsek.

Aktivity v metodických listoch, okrem prvej a poslednej, sú zoradené vždy podľa zásady postupnosti, počnúc od najľahších po ťažšie, od najjednoduchších po zložitejšie. Typy úloh a cvičení sú zaujímavé, rôznorodé. Zabezpečujú možnosť všestranného využitia, získavania, nacvičovania a utvrdzovania nových poznatkov. Typy úloh sa vracajú, opakujú sa, tým zabezpečujú výchovu k samostatnosti, rozvoj samostatnej práce, riešenie úloh, zvyšovanie pocitu bezpečnosti, čo je veľmi dôležité hlavne u slabo prospievajúcich žiakov. Východiskom návrhu na aktivity, hlavne na začiatku primárneho stupňa vzdelávania v ZŠ s VJM, je fakt, že žiaci prichádzajú do 1. ročníka s rôznymi jazykovými a rečovými kompetenciami. Preto je veľmi dôležité, aby pedagóg prispôbil metódy, formy ale aj tempo vyučovania jazykovým zručnostiam svojich žiakov. V námetoch na aktivity sú zaradené aj aktivity, ktoré môže učiteľ využiť v tzv. tichom období, sú to najmä aktivity, pri ktorých kladieme dôraz na rozvoj schopnosti porozumieť ešte predtým, než učiaci sa začne hovoriť.

Navrhnuté aktivity sú spracované v tabuľke, ktorá obsahuje okrem iného opis danej aktivity, pojmy a vetné modely, ktoré sa nacvičujú v rámci danej aktivity. V niektorých metodických listoch sme v poslednom stĺpci zosumarizovali pripomienky a návrhy pedagógov z praxe.

Zoznam použitej a citovanej literatúry

- Bertók, I. – Dombrovskýné, S., J. – Mócsi, F.: A szlovák nyelvoktatás módszertana a magyar tanítási nyelvű alapiskolák alsó tagozata számára. Bratislava : SPN, 1975.
- Halászová, A.: Ypsilon 1. Slovenský jazyk pre 1. ročník základnej školy s vyučovacím jazykom maďarským. Metodická príručka. Bratislava : TERRA, 2013, ISBN 978-80-8098-139-6.
- Halászová, A.: Úroveň vyučovania slovenského jazyka a literatúry v ZŠ a SŠ s vyučovacím jazykom maďarským. I. časť. 1. vyd. Bratislava : ŠPÚ, 2004. ISBN 80-85756-79-X.
- Koncepcia vyučovania slovenského jazyka a slovenskej literatúry v základných školách s vyučovacím jazykom maďarským na roky 2018 – 2020. Bratislava : ŠPÚ, 2018. Online verzia. Schválená MŠVVaŠ SR dňa 3. decembra 2018 pod číslom 2018/9294:1-12AA. ISBN 987-80-89328-62-8. Dokument dostupný na: <http://www.statpedu.sk/files/sk/metodicky-portal/projekty/koncepcia-sjssl.pdf> a na <https://www.minedu.sk/data/att/14699.pdf>.
- Lojová, G. – Farkašová, E. – Pčolinská, A.: Využívanie personalizácie vo vyučovaní anglického jazyka v primárnom vzdelávaní. Bratislava : Z-F Lingua, 2011. ISBN 978-80-89328-62-8.
- Štátny vzdelávací program pre primárne vzdelávanie. Dostupné na internete: http://www.statpedu.sk/files/documents/inovovany_statny_vzdelavaci_program/zs/1_stupen/jazyk_a_komunikacia/sjssl_pv_2015.pdf.

Tematický výchovno-vzdelávací plán

(spracovaný v súlade s inovovaným ŠVP)
návrh

Stupeň vzdelania:
Vzdelávacia oblasť:
Predmet:
Počet hodín:

ISCED 1 – primárne vzdelávanie
Jazyk a komunikácia
Slovenský jazyk a slovenská literatúra
5 hodín týždenne

Školský rok:
Vyučujúci:
Ročník: prvý

Skratky:

M	mesiac
T	týždeň
H	vyučovacia hodina
Tem. celok	tematický celok
Ped. stratégie	pedagogické stratégie
Metódy vyuč. CJ	metódy vyučovania cudzieho jazyka
Vyuč. metódy	vyučovacie metódy
Org. formy	organizačné formy
Vyuč. techniky	vyučovacie techniky
U1/1	učebnica pre 1. ročník 1. časť
U1/2	učebnica pre 1. ročník 2. časť
IDU1/1	interaktívna digitálna učebnica pre 1. ročník 1. časť (flipbook)
IDU1/2	interaktívna digitálna učebnica pre 1. ročník 2. časť (flipbook)
PZ1	pracovný zošit
OS	obrázkový slovník
MP1 metodická príručka k Ypsilon1	Metodická príručka k učebniciam slovenského jazyka a slovenskej literatúry pre 1. ročník základnej školy s vyučovacím jazykom maďarským
ML1/1 (až 16 + 1a) až f)	metodický list pre 1. ročník (za skratkou uvedený identifikátor ML)
OSR	Osobnostný a sociálny rozvoj
ENV	Environmentálna výchova
MUV	Multikultúrna výchova
RVLK	Regionálna výchova a ľudová kultúra
OŽZ	Ochrana života a zdravia
DV	Dopravná výchova – výchova k bezpečnosti v cestnej premávke
MV	Mediálna výchova
VMR	Výchova k manželstvu a rodičovstvu
OK1	obrázkové karty I. – Ten, tá, to.
OK2	obrázkové karty II. – Vyslovujeme ľ, ch, ä, ô, í, ř.

OK3	obrázkové karty III. – Naša rodina – sa, si.
SFOK	súbor farebných obrazových kariet
NO	nástenné obrazy
OO	ozvučené obrazy
CD1/1	zvuková nahrávka z učiva pre 1. ročník 1. časť
CD1/2	zvuková nahrávka z učiva pre 1. ročník 2. časť
RT	riadená, resp. kontrolovaná technika
ČRT	čiastočne riadená, resp. čiastočne kontrolovaná technika
NRT	neriadená, nekontrolovaná, voľná technika
FP	frontálna práca
IP	individuálna práca
SP	skupinová práca
P2	práca vo dvojiciach
TPR	úplná fyzická reakcia TPR
ŠGM	audiovizuálna (štruktúrno-globálna) metóda
ALM	audiolingválna metóda
SLT	situačná výučba jazykov
LMM	lingvomotorická metóda
GTM	gramaticko-prekladová metóda
PP	počúvanie s porozumením
H	ústny prejav, hovorenie
R	ústny prejav, rozhovor
I	ústny prejav, práca s ilustráciou
Č	čítanie
ČP	čítanie s porozumením
P	písomný prejav
DF	diferencovaná práca
MR	motivačné rozprávanie
DR	dramatizácia
O	opakovanie

M	T	Tem. celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard	Aktivity činnosti	Učebnica, pracovný zošit – strana	Ped.stratégie, metódy vyuč. CJ, vyuč. metódy, org. formy, vyuč. techniky	Medzipredmetové vzťahy Prierezové témy	Učebné pomôcky
SEPTEMBER	1. 2. 3.	Pozdravy a pokyny	Nadviazanie kontaktu s osobami hovoriacimi po slovensky. Pozdravy (<i>Dobrý deň! Dobrý večer! Dobrú noc! Ahoj! Dovidenia!</i>). Oslovenia (<i>pán učiteľ/pani učiteľka, teta, ujo</i>). Lúčenie sa (<i>Ahoj! Dovidenia! Bozkávam!</i>). Predstavovanie sa (<i>Volám sa...</i>). Vyjadrenie existencie (<i>je, sú</i>). Vyjadrenie vlastníctva (<i>mám/má</i>). Vetné modely: <i>Volám sa... (Moje meno je...) Som dievčatko/chlapec. Ako sa voláš? Kto je to? Čo je to? Ukazovacie zámená: ten, tá, to.</i> Výslovnosť: samohlások <i>e, é, a, á</i> .	Žiak: – pochopí bežné príkazy a pokyny učiteľa, pozdravy, zdvorilostné prejavy učiteľa, – dokáže reagovať na jednoduché príkazy a pokyny učiteľa, – primerane situácii vie používať pozdravy (<i>Dobrý deň!, Dovidenia!, Ahoj!</i>), – ovláda najfrekvencovanejšie oslovenia (<i>teta, ujo</i>), – sa predstaví (<i>Volám sa...</i>), – s pomocou učiteľa dokáže používať prítomný čas slovesa <i>byť a mať</i> , – s pomocou učiteľa dokáže používať zámená (ukazovacie), – na základe vzorového prednesu vie artikulovať hlásky, slová, – ovláda texty piesní a detských hier určených na memorovanie, – s pomocou učiteľa dokáže používať vetné modely podľa vzoru.	Hry Práca s ilustráciami Hranie rolí DR	U1/1 s. 5 – 13 PZ1 s. 6 – 7	FP IP ŠGM I Dialóg DHry	Maďarský jazyk a literatúra Hudobná výchova Telesná výchova MUV Podnecovať a rozvíjať u žiakov tolerantné postoje k nositeľom odlišných kultúr, ale súčasne zachovávať ich povedomie príslušnosti k vlastnej kultúre.	MP1 U1/1 IDU1/1 OK1 SFOK CD1/1 – SJ pre 1. ročník ZŠ s VJM SO Kruhy z farebných kartónov ML1/1 (a – f)
	4.		V škole	Slušné vyjadrenie prosby (<i>Prosím!</i>). Vyjadrenie existencie (<i>je, sú</i>). Vyjadrenie vlastníctva (<i>kto má voľačo</i>). Vyjadrenie počtu 1 – 5. Vyjadrenie priestorových vzťahov (<i>smer: tam, hore, dole/dolu, poloha: tu, tam; vzdialenosť: blízko, ďaleko; veľkosť: veľký, malý</i>). Vetné modely: <i>Ja som žiak/žiačka/pani učiteľka, pán učiteľ. Ty si kto? Kto je to? Čo robí/robíš? To je on/ona.</i> Činnostné slovesá – 1. osoba jednotného čísla.	Žiak: – s pomocou učiteľa dokáže používať prítomný čas slovesa <i>byť a mať</i> , – s pomocou učiteľa dokáže používať zámená, – s pomocou učiteľa dokáže používať základné určité číslovky do 5, – ovláda texty piesní a detských hier určených na memorovanie, – s pomocou učiteľa dokáže tvoriť krátke jednoduché vety o triede na základe jednoduchých otázok s využitím osvojenej slovnéj zásoby, – po príprave dokáže tvoriť jednoduché krátke vety o známom obrázku na základe jednoduchých otázok s využitím osvojenej slovnéj zásoby, – na základe vzorového prednesu vie artikulovať hlásky, slová.	Práca s ilustráciami Pohybové hry Tvorba viet	U1/1 s. 14 – 21 PZ1 s. 8 – 10 PZ1 s. 5	FP P2 H PP O Dhry DP	Prvouka Matematika Etická výchova Rozvíjať schopnosť kooperovať v skupine, deliť si úlohy, niesť zodpovednosť. MUV Podporovať ich sebavedomie a uplatnenie v skupine, motivovať k tvorivosti v interakcii s druhými ľuďmi, hlavne so slabšími, znevýhodnenými.

M	T	Tem. celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard	Aktivity/činnosti	Učebnica, pracovný zošit – strana	Ped.stratégie, metódy vyuč. CJ, vyuč. metódy, org. formy, vyuč. techniky	Medzipredmetové vzťahy Prierezové témy	Učebné pomôcky
OKTÓBER	1. 2.	V škole	Slušné vyjadrenie prosby (<i>Prosím!</i>). Vyjadrenie existencie (<i>je, sú</i>). Vyjadrenie vlastníctva (<i>kto má voľačo</i>). Vyjadrenie počtu 1 – 5. Vyjadrenie priestorových vzťahov (<i>smer: tam, hore, dole/dolu, poloha: tu, tam; vzdialenosť: blízko, ďaleko; veľkosť: veľký, malý</i>). Vetné modely: <i>Ja som žiak/žiačka/p. učiteľka, p. učiteľ. Ty si kto? Kto je to? Čo robí/robíš? To je on/ona.</i> Činnostné slovesá – 1. osoba jednotného čísla.	Žiak: – s pomocou učiteľa dokáže používať prítomný čas slovesa <i>byť a mať</i> , – s pomocou učiteľa dokáže používať zámená (osobné), – s pomocou učiteľa dokáže používať základné určité číslovky do 5, – ovláda texty piesní a detských hier určených na memorovanie, – s pomocou učiteľa dokáže tvoriť krátke jednoduché vety o triede na základe jednoduchých otázok s využitím osvojenej slovnice zásoby, – po príprave dokáže tvoriť jednoduché krátke vety o známom obrázku na základe jednoduchých otázok s využitím osvojenej slovnice zásoby, – na základe vzorového prednesu vie artikulovať hlásky, slová, – aplikuje osvojené vedomosti.	Práca s ilustráciami Pohybové hry Tvorba viet	U1/1 s. 14 – 21 PZ1 s. 8 – 10 PZ1 s. 5	FP P2 H PP O Dhry DP	Prvouka Matematika Etická výchova Rozvíjať schopnosť kooperovať v skupine, deliť si úlohy, niesť zodpovednosť. MUV Podporovať ich sebedomie a uplatnenie v skupine, motivovať k tvorivosti v interakcii s druhými ľuďmi, hlavne so slabšími znevýhodnenými.	MP1 U1/1 IDU1/1 OK1 SFOK CD1/1 – SJ pre 1. ročník ZŠ s VJM SO Kruhy z farebných kartónov Kartičky s číslami OO ML1/2
	3. 4.	Jeseň	Vyjadrenie jestvovania (<i>je, sú</i>). Vyjadrenie vlastníctva (<i>kto má voľačo</i>). Vyjadrenie počtu. Vyjadrenie priestorových vzťahov (<i>smer: tam, hore, dole/dolu, poloha: tu, tam; vzdialenosť: blízko, ďaleko; veľkosť: veľký, malý</i>). Vyjadrenie kvalitatívnych vzťahov (postava: vysoká, nízka; farba: biela, žltá, červená, modrá, zelená, čierna, hnedá). Premena prírody podľa ročných období, aktuálne počasie: prší, svieti slnko. Vetné modely: <i>Čo robí/robíš? Aký, -á, -é je?</i> Výslovnosť hlásky: ö.	Žiak: – s pomocou učiteľa dokáže používať prítomný čas slovesa <i>byť a mať</i> , – s pomocou učiteľa dokáže používať základné určité číslovky, – na základe vzorového prednesu vie artikulovať hlásky, slová, – s pomocou učiteľa dokáže reprodukovать krátke jednoduché vety, ktoré má poznať spamäti, – ovláda texty piesní a detských hier určených na memorovanie, – dokáže pomenovať základné farby.	Pohybové hry DR Práca s ilustráciami Tvorba viet Tvorba dialógu	U1/1 s. 22 – 27 PZ1 s. 11 – 13	Dhry FP I ŠGM P2	Prvouka Výtvarná výchova RLK Chránené rastliny a živočchy na území regiónu. ENV Schopnosť vnímať a citlivo prístupovať k prírode.	MP1 U1/1 IDU1/1 Farebné kartóny Farebné ceruzky Šablón hrušky SO OK1 OK2 SFOK Obrazy – zelenina Zeleniny – magnetické CD1/1 – SJ pre 1. ročník ZŠ s VJM ML 1/3

M	T	Tem. celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard	Aktivity/činnosti	Učebnica, pracovný zošit – strana	Ped.stratégie, metódy vyuč. CJ, vyuč. metódy, org. formy, vyuč. techniky	Medzipredmetové vzťahy Prierezové témy	Učebné pomôcky
NOVEMBER	1. 2. 3. 4.	Zvieratá	<p>Vyjadrenie jestvovania (<i>je, sú</i>).</p> <p>Vyjadrenie vlastníctva (<i>kto má voľačo</i>).</p> <p>Vyjadrenie počtu.</p> <p>Vyjadrenie priestorových vzťahov (<i>smier: tam, hore, dole/dolu, poloha: tu, tam; vzdialenosť: blízko, ďaleko; veľkosť: veľký, malý</i>).</p> <p>Vyjadrenie kvalitatívnych vzťahov (postava: vysoká, nízka; farba: biela, žltá, červená, modrá, zelená, čierna, hnedá).</p> <p>Najznámejšie domáce, lesné a poľné zvieratá.</p> <p>Vetné modely: <i>Má(m) rád/rada ... Nemá(m) rád/rada... Ty si kto? Čo robí/robíš? Aký, -á, -é je ...? Kde býva(š)?</i></p> <p>Výslovnosť spoluhlásky „ch“, správna artikulácia.</p> <p>Riekanky, hádanky, básnické a texty piesní a detských hier.</p> <p>Rozprávky známe z materinského jazyka, dramatizácia rozprávky.</p> <p>Výslovnosť spoluhlásky „G“, správna artikulácia.</p>	<p>Žiak:</p> <ul style="list-style-type: none"> – po príprave dokáže tvoriť jednoduché krátke vety o známom obrázku na základe jednoduchých otázok s využitím osvojenej slovnej zásoby, – dokáže používať vetný model: podmet – slovesný prísudok (pomenovanie činnosti osôb, zvierat), – s pomocou učiteľa dokáže používať základné určité číslovky, – reprodukovat krátke jednoduché vety, ktoré má poznať spamäti, – dokáže pomenovať základné farby na základe vzorového prednesu, – vie artikulovať hlásky, slová a slovné spojenia, – ovláda texty piesní a detských hier určených na memorovanie, – globálne porozumie jednoduchej veľmi krátkej rozprávke vo vzorovom prednese učiteľa. 	<p>DR</p> <p>Hranie rolí</p> <p>Tvorba viet</p> <p>Tvorba otázky</p>	<p>U1/1 s. 28 – 39</p> <p>PZ1 s. 14 – 19</p>	<p>FP</p> <p>PP</p> <p>H</p> <p>IP</p> <p>DF</p>	<p>Prvouka</p> <p>Výtvarná výchova</p> <p>Maďarský jazyk a literatúra</p> <p>ENV</p> <p>Prehľbovať, rozvíjať a upevňovať hodnotový systém v prospech konania k životnému prostrediu.</p>	<p>MP1</p> <p>U1/1</p> <p>IDU1/1</p> <p>OK1</p> <p>OK2</p> <p>SFOK</p> <p>Videonahrávka</p> <p>Obrázky zvierat – domácich a lesných</p> <p>Rozprávka v obrazoch – Vrana a líška</p> <p>CD1/1 – SJ pre 1. ročník ZŠ s VJM</p> <p>ML 1/4</p>

M	T	Tem. celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard	Aktivity/činnosti	Učebnica, pracovný zošit – strana	Ped.stratégie, metódy vyuč. CJ, vyuč. metódy, org. formy, vyuč. techniky	Medzipredmetové vzťahy Prierezové témy	Učebné pomôcky
DECEMBER	1. 2. 3.	Lidské tělo	Nadviazanie kontaktu s osobami: pozdravy (<i>Dobrý deň! Dovidenia! Bozkávam!</i>); oslovenia (<i>teta, ujo</i>); lúčenie sa (<i>Dovidenia!, Bozkávam!</i>); predstavovanie sa (<i>Volám sa ...</i>). Slušné požiadanie o pomoc (<i>Pomoc!</i>). Vyjadrenie vlastníctva pomocou prívlastňovacích zámen (<i>môj, moja, moje</i>). Vyjadrenie veku žiaka. Vetné modely : Ty si kto? Ako sa voláš?	Žiak: – primerane situácii vie používať pozdravy (<i>Dobrý deň!, Dovidenia!</i>), – ovláda najfrekventovanejšie oslovenia (<i>teta, ujo</i>), – sa predstaví (<i>Volám sa...</i>), – sa poďakuje (<i>Ďakujem!</i>), – dokáže požiadať o pomoc (<i>Pomoc!</i>), – vie povedať svoj vek, – s pomocou učiteľa dokáže používať vetné modely podľa vzoru, odpovedať na jednoduché otázky.	DR Pohybové hry Tvorba dialógu Hranie rolí	U1/1 s. 40 – 44 PZ1 s. 20 – 22	SP FP P2 DF	Maďarský jazyk a literatúra Prvouka	MP1 U1/1 IDU1/1 OK1 OK2 OK3 SF0K CD1/1 – SJ pre 1. ročník ZŠ s VJM SO Nástenná mapa – moje telo Obrazy činností ML 1/5
		Rodina	Nadviazanie kontaktu s osobami: pozdravy (<i>Dobrý deň! Dobrý večer! Dobrú noc! Ahoj! Dovidenia! Bozkávam!</i>); oslovenia (<i>teta, ujo</i>); lúčenie sa (<i>Ahoj! Dovidenia!, Bozkávam!</i>); blahoželaní; predstavovanie sa (<i>Volám sa ...</i>). Vyjadrenie vôle, duševných pocitov a nálady: slušné vyjadrenie prosby (<i>Prosím!</i>), požiadanie o pomoc (<i>Pomoc!</i>). Vyjadrenie vlastníctva pomocou prívlastňovacích zámen (<i>môj, moja, moje</i>). Vyjadrenie počtu, veku žiaka. Členovia rodiny: <i>rodičia, súrodenci, starí rodičia</i> , slovenská podoba mena žiaka, mená rodičov, súrodencov. Mikuláš, Vianoce (príprava na sviatky). Činnosti: <i>varí(m), pracuje(m), upratuje(m), číta(m), hrá(m) sa, učí(m) sa, spí(m)</i> . Vetné modely : Kto je to? Ty si kto? Ako sa voláš? Čo robí/robíš?, Aký, -á, -é ... je? Kde býva(š)? Býva(m) v meste/na dedine.		DR Pohybové hry Tvorba dialógu Hranie rolí	U1/1 s. 45 – 49 PZ1 s. 22 – 24	SP FP P2 DF	Maďarský jazyk a literatúra RLK Moja rodina. Tradičné regionálne zvyky, obyčaje. MUV Rôzne zvyky v iných kultúrach.	MP1 U1/1 IDU1/1 OK1 OK2 OK3 SF0K CD1/1 – SJ pre 1. ročník ZŠ s VJM SO Nástenná mapa – rodina Obrazy činností ML 1/6

M	T	Tem. celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard	Aktivity/činnosti	Učebnica, pracovný zošit – strana	Ped.stratégie, metódy vyuč. CJ, vyuč. metódy, org. formy, vyuč. techniky	Medzipredmetové vzťahy Prierezové témy	Učebné pomôcky
JANUÁR	1. 2. 3.	Zima	<p>Ročné obdobia, premena prírody podľa ročných období, zimné/aktuálne počasie: <i>padá sneh, dni v týždni; sviatky, prázdniny; zimné športy: sánkuje(m) sa, korčuľuje(m) sa, lyžuje(m) sa, hrá(m) hokej, stavia(m) snehuliaka, hrá(m) sa, učí(m) sa, spí(m), kŕmi(m) vtáčiky.</i></p> <p>Rozprávky známe z materinského jazyka. Opakovanie.</p>	<p>Žiak:</p> <ul style="list-style-type: none"> – s pomocou učiteľa dokáže používať najfrekvencovanejšie zvrätne slovesá, ktoré sa týkajú komunikačnej témy, – s pomocou učiteľa dokáže používať vetné modely podľa vzoru, odpovedať na jednoduché otázky, – po príprave dokáže tvoriť jednoduché krátke vety o známom obrázku na základe jednoduchých otázok využitím osvojenej slovnej zásoby, – globálne porozumie jednoduchej veľmi krátkej rozprávke vo vzorovom prednese učiteľa, – vie tvorivo aplikovať svoje vedomosti. 	<p>Hranie rolí Práca s ilustráciami Tvorba viet a otázok DR Pohybové hry</p>	<p>U1/1 s. 50 – 55 PZ1 s. 25 – 26</p>	<p>IP FP SP P2 Dhry</p>	<p>Maďarský jazyk a literatúra Prvouka Telesná výchova</p> <p>OZ Zásady správneho a bezpečného správania sa v prírode.</p> <p>ENV Rozvíjať schopnosť kooperovať v skupine, deliť si úlohy, niesť zodpovednosť.</p>	<p>MP1 U1/1 IDU1/1 OK1 OK2 OK3 SFOK Ročné obdobia – situačný obraz (Zima) Zimné športy – obrazy Videonahrávka Karty s obrázkami oblečenia Farebné kruhy CD1/1 – SJ pre 1. ročník ZŠ s VJM 00 ML 1/7</p>

M	T	Tem. celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard	Aktivity/činnosti	Učebnica, pracovný zošit – strana	Ped.stratégie, metódy vyuč. CJ, vyuč. metódy, org. formy, vyuč. techniky	Medzipredmetové vzťahy Prierezové témy	Učebné pomôcky
FEBRUÁR	1.	Oblečenie	Aktuálne počasie, obliekanie: oblieka(m) sa, obúva(m) sa; časti odevu, obuv, oblečenie a obuv podľa počasia, dievčenské a chlapčenské oblečenie. Vetné modely: Kúp mi, prosím, ..., Prosím si ... Čísla 0 – 10.	Žiak: – po príprave dokáže odpovedať na jednoduché krátke otázky v rámci precvičenej komunikačnej témy, – s pomocou učiteľa dokáže používať vetné modely podľa vzoru, – s pomocou učiteľa dokáže používať základné určité číslovky do 10.	Práca s ilustráciami Tvorba dialógu Hranie rolí	U1/1 s. 56 – 59 PZ1 s. 27.	SP P2 DF	Prvouka OŽZ Hygiena bielizne, šiat.	MP1 U1/2 IDU1/2 OK1 OK2 OK3 SFOK Farebné šatky Karty s obrázkami oblečenia CD1/1 – SJ pre 1. ročník ZŠ s VJM SO ML 1/8, 1/7
	2.	Na hostíne	Vyjadrenie blahoželanania (Gratulujem!). Vek žiaka (čísla 0 – 10). <i>Rodinné oslavy, narodeniny.</i> Otázky a odpovede: <i>Kolko máš rokov?</i> Rozprávky známe z materinského jazyka.	Žiak: – vie primerane situácii používať pozdravy, – globálne porozumie jednoduchej veľmi krátkej rozprávke vo vzorovom prednese učiteľa, – ovláda texty piesní a detských hier určených na memorovanie.	DR Hranie rolí Pohybové hry	U1/2 s. 5 – 9 PZ1 s. 28 – 30	FP DF P2	Maďarský jazyk Hudobná výchova Prvouka RLK Miestne a regionálne jazyky.	MP1 U1/2 IDU1/2 OK1 OK2 OK3 SFOK Farebné kruhy SO CD – SJ pre 1. ročník ZŠ s VJM Magnetické karty s číslami ML 1/9, 1/8, 1/7, 1/6

M	T	Tem. celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard	Aktivity/činnosti	Učebnica, pracovný zošit – strana	Ped.stratégie, metódy vyuč. CJ, vyuč. metódy, org. formy, vyuč. techniky	Medzipredmetové vzťahy Prierezové témy	Učebné pomôcky
FEBRUÁR	3. 4.	Náš dom	<p>Náš dom/byt. Pomenovanie miestnosti v dome/ byte: <i>kuchyňa, kúpeľňa, záchod, izba</i>. Činnosti v kuchyni: <i>varí(me), pracuje(me), upratuje(me)</i>, v izbe: <i>pracuje(me), upratuje(me), číta(me), hrá(me)sa, učí(me) sa, spí(me)</i>. Vyjadrenie časových vzťahov (čas: teraz, ráno, večer). Pomenovanie základných zariadení kuchyne a izby: <i>stôl, stolička, skriňa, posteľ, lampa, chladnička, sporák</i>. Vyjadrenie vlastníctva (<i>môj, moja, moje; náš, naša, naše</i>). Vyjadrenie časových vzťahov (ráno, poludnie, večer, noc, zajtra, teraz). Časti dňa, dni v týždni, čísla. Velká noc.</p>	<p>Žiak:</p> <ul style="list-style-type: none"> – dokáže riešiť štandardné sociálne situácie primerané veku prváka v rámci komunikačných tém, – globálne pochopí krátky jednoduchý východiskový text vo vzorovom prednese učiteľa, – po príprave dokáže tvoriť jednoduché krátke vety o známom obrázku na základe jednoduchých otázok s využitím osvojenej slovnej zásoby, – ovláda texty piesní a detských hier určených na memorovanie, – na základe vzorového prednesu a po príprave dokáže hovoriť krátke jednoduché vety. 	<p>Práca s ilustráciami Pohybové hry DR Počúvanie s porozumením</p>	<p>U1/2 s. 10 – 22 U1/2 s. 27 PZ1 s. 31 – 37</p>	<p>Dhry SP P2</p>	<p>Maďarský jazyk Hudobná výchova Prvouka RLK Miestne a regionálne jazyky.</p>	<p>MP1 U1/2 IDU1/2 OK1 OK2 OK3 SFOK Maketa domu S0 Nástenná mapa – Môj dom Karty s obrázkami CD – SJ pre 1. ročník ZŠ s VJM Magnetické karty s číslami ML 1/10</p>

M	T	Tem. celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard	Aktivity/činnosti	Učebnica, pracovný zošit – strana	Ped.stratégie, metódy vyuč. CJ, vyuč. metódy, org. formy, vyuč. techniky	Medzipredmetové vzťahy Prierezové témy	Učebné pomôcky
MAREC	1. 2. 3.	Náš dom	<p>Náš dom/byt. Pomenovanie miestností v dome/ byte: <i>kuchyňa, kúpeľňa, záchod, izba</i>. Činnosti v kuchyni: <i>varí(me), pracuje(me), upratuje(me)</i>, v izbe: <i>pracuje(me), upratuje(me), číta(me), hrá(me)sa, učí(me)sa, spí(me)</i>. Vyjadrenie časových vzťahov (čas: teraz, ráno, večer). Pomenovanie základných zariadení kuchyne a izby: <i>stôl, stolička, skriňa, posteľ, lamp, chladnička, sporák</i>. Vyjadrenie vlastníctva (<i>môj, moja, moje; náš, naša, naše</i>). Vyjadrenie časových vzťahov (ráno, poludnie, večer, noc, zajtra, teraz). Časti dňa, dni v týždni, čísla. Veľká noc.</p>	<p>Žiak:</p> <ul style="list-style-type: none"> – dokáže riešiť štandardné sociálne situácie primerané veku prváka v rámci komunikačných tém, – globálne pochopí krátky jednoduchý východiskový text vo vzorovom prednese učiteľa, – po príprave dokáže tvoriť jednoduché krátke vety o známom obrázku na základe jednoduchých otázok s využitím osvojenej slovnej zásoby, – ovláda texty piesní a detských hier určených na memorovanie, – na základe vzorového prednesu a po príprave dokáže hovoriť krátke jednoduché vety. 	<p>Práca s ilustráciami Pohybové hry DR Počúvanie s porozumením</p>	<p>U1/2 s. 10 – 22 U1/2 s. 27 PZ1 s. 31 – 37</p>	<p>Dhry SP P2</p>	<p>Maďarský jazyk Hudobná výchova Prvouka RLK Miestne a regionálne jazyky.</p>	<p>MP1 U1/2 IDU1/2 OK1 OK2 OK3 SFOK Maketa domu SO Nástenná mapa – Mój dom Karty s obrázkami CD – SJ pre 1. ročník ZŠ s VJM Magnetické karty s číslami ML 1/10, 1/6</p>

M	T	Tem. celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard	Aktivity/činnosti	Učebnica, pracovný zošit – strana	Ped.stratégie, metódy vyuč. CJ, vyuč. metódy, org. formy, vyuč. techniky	Medzipredmetové vzťahy Prierezové témy	Učebné pomôcky
APRÍL	1. 2. 3.	Jar	<p>Vyjadrenie jestvovania (<i>je, sú</i>).</p> <p>Vyjadrenie vlastníctva (<i>kto má voľakoha/voľačo, či, čiä, čiä je niekto/niečo, môj, moja, moje</i>).</p> <p>Vyjadrenie priestorových vzťahov (<i>smier: tam, hore, dole/dolu, poloha: tu, tam; vzdialenosť: blízko, ďaleko; veľkosť: veľký, malý</i>).</p> <p>Vyjadrenie časových (<i>čas: teraz, ráno, večer</i>), kvantitatívnych (<i>číslo 0 – 10</i>) a kvalitatívnych (<i>starý, nový; farby</i>) vzťahov.</p> <p>Opakovanie najznámejších zvierat, mláďatá domácich zvierat, rastliny z okolia žiaka, ročné obdobia, premena prírody podľa ročných období; počasie; obliekanie.</p> <p>Činnosti v záhrade: polieva(m), sadí(m), zbiera(m).</p>	<p>Žiak:</p> <ul style="list-style-type: none"> – na základe vzorového prednesu a po príprave dokáže hovoriť krátko jednoduché vety, – ovláda texty piesní a detských hier určených na memorovanie, – po príprave dokáže tvoriť jednoduché krátke vety o známom obrázku na základe jednoduchých otázok s využitím osvojenej slovnej zásoby, – vie tvorivo aplikovať svoje vedomosti. 	<p>Práca s ilustráciami</p> <p>Počúvanie s porozumením</p> <p>Pohybové hry</p>	<p>U1/2 s. 23 – 32</p> <p>PZ1 s. 36</p> <p>PZ1 s. 38 – 40</p>	<p>Dhry</p> <p>P2</p> <p>FP</p> <p>ŠGM</p> <p>SP</p> <p>Dhry</p>	<p>Prvouka</p> <p>ENV</p> <p>Starostlivosť o zvieratá a vtáctvo.</p> <p>Význam čistého ovzdušia pre človeka a prírodu.</p>	<p>MP1</p> <p>U1/2</p> <p>IDU1/2</p> <p>OK1</p> <p>OK2</p> <p>SFOK</p> <p>Karty s obrázkami</p> <p>Jarné kvety – obrázky</p> <p>Nástenná mapa – Jar</p> <p>Zvieratá – obrazy</p> <p>CD – SJ pre 1. ročník ZŠ s VJM</p> <p>Magnetické karty s domácimi zvieratami</p> <p>ML 1/11, 1/8</p>
	4.	Zdravie	<p>Starostlivosť o zdravie.</p> <p>Časti tela, osobná hygiena.</p>	<p>Žiak:</p> <ul style="list-style-type: none"> – po príprave dokáže tvoriť jednoduché krátke vety o známom obrázku na základe jednoduchých otázok s využitím osvojenej slovnej zásoby, – vie tvorivo aplikovať svoje vedomosti. 	<p>Tvorba dialógu</p> <p>Tvorba viet a otázok</p> <p>Počúvanie s porozumením</p> <p>Pohybové aktivity</p>	<p>U1/2 s. 33 – 36</p> <p>PZ1 s. 41</p>	<p>ZU</p> <p>Dhry</p> <p>SP</p> <p>P2</p> <p>GM</p>	<p>Prvouka</p> <p>Telesná výchova</p> <p>OZŽ</p> <p>Starostlivosť o vitálne ústroje ľudského organizmu.</p> <p>Hygiena tela, zdravotný životný štýl.</p>	<p>MP1</p> <p>U1/2</p> <p>IDU1/2</p> <p>OK3</p> <p>SFOK</p> <p>CD – SJ pre 1. ročník ZŠ s VJM</p> <p>Magnetické karty</p> <p>Karty s obrázkami</p> <p>S0</p> <p>ML 1/12, 1/5, 1/8</p>

M	T	Tem. celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard	Aktivity/činnosti	Učebnica, pracovný zošit – strana	Ped.stratégie, metódy vyuč. CJ, vyuč. metódy, org. formy, vyuč. techniky	Medzipredmetové vzťahy Prierezové témy	Učebné pomôcky
MÁJ	1. 2. 3.	Zelenina Ovocie	Kultúra nakupovania: oslovenie, pozdravy, vyjadrenie prosby, poďakovania. Pomenovanie vybraných druhov ovocia a zeleniny, náradia. Opakovanie slovnej zásoby k téme zelenina a ovocie, činnosti v záhrade: polieva(m), sadí(m), zbiera(m). Základné potraviny: mlieko, chlieb, rožok, maslo, mäso, čaj. Deň matiek.	Žiak: – po príprave dokáže tvoriť jednoduché krátke vety o známom obrázku na základe jednoduchých otázok s využitím osvojenej slovnej zásoby, – ovláda texty piesní a detských hier určených na memorovanie, – vie tvorivo aplikovať svoje vedomosti, – po príprave dokáže odpovedať na jednoduché krátke otázky v rámci precvičenej komunikačnej témy, – dokáže riešiť štandardné sociálne situácie primerané veku prváka v rámci komunikačných tém.	Tvorba viet a otázok Komunikácia Hranie rolí	U1/2 s. 37 – 45 PZ1 s. 41 – 42	Dhry SP DF ZU	Prvouka OŽŽ Starostlivosť o vitálne ústroje ľudského organizmu. Hygiena tela, zdravotný životný štýl.	MP1 U1/2 IDU1/2 OK1 OK2 OK3 SFOK CD – SJ pre 1. ročník ZŠ s VJM Magnetické karty Karty s obrázkami S0 ML 1/13, 1/14, 1/12
	4.	Doprava	Dopravné prostriedky: autobus, vlak, auto, bicykel, lietadlo; kultúra cestovania.	Žiak: – ovláda texty piesní a detských hier určených na memorovanie, – vie tvorivo aplikovať svoje vedomosti.	Tvorba viet DR Hranie rolí Pohybové aktivity Počúvanie s porozumením	U1/2 s. 46-48 PZ1 s. 43-45	Dhry FP SP	OŽŽ Bezpečnosť pri cestovaní.	MP1 U1/2 IDU1/2 OK1 OK2 OK3 SFOK CD – SJ pre 1. ročník ZŠ s VJM Magnetické karty – Dopravné prostriedky, povolania ML 1/15

M	T	Tem. celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard	Aktivity/činnosti	Učebnica, pracovný zošit – strana	Ped.stratégie, metódy vyuč. CJ, vyuč. metódy, org. formy, vyuč. techniky	Medzipredmetové vzťahy Prierezové témy	Učebné pomôcky
JÚN	1. 2. 3.	Leto	Opakovanie najznámejších zvierat, mláďatá domácich zvierat, rastliny z okolia žiaka, ročné obdobia, premena prírody podľa ročných období; počasie; obliekanie. Školský výlet. Letné prázdniny.	Žiak: – ovláda texty piesní a detských hier určených na memorovanie, – vie tvorivo aplikovať svoje vedomosti, – po príprave dokáže tvoriť jednoduché krátke vety o známom obrázku na základe jednoduchých otázok s využitím osvojenej slovnej zásoby, – po príprave dokáže odpovedať na jednoduché krátke otázky v rámci precvičenej komunikačnej témy, – globálne porozumie jednoduchej veľmi krátkej rozprávke vo vzorovom prednese učiteľa.	Aplikácia DR Hranie rolí Tvorba viet a otázok	U1/2 s. 51 – 59 PZ1 s. 46 – 47	FP DP SP Dhry	ENV Starostlivosť o prírodu, zvieratá a vtáctvo.	MP1 U1/2 IDU1/2 OK1 OK2 OK3 SFOK CD – SJ pre 1. ročník ZŠ s VJM Magnetické karty Karty s obrázkami S0 00 ML 1/16, 1/8
	4.	Opakovanie	Zhrnutie učiva.	Žiak: – vie tvorivo aplikovať svoje vedomosti, osvojenú základnú aktívnu (100 – 150 slov a frazeologických spojení) a pasívnu (50 slov a slovných spojení) slovnú zásobu, – s pomocou učiteľa dokáže používať gramatické rody najfrekvencovanejších podstatných mien, – s pomocou učiteľa dokáže používať vetné modely podľa vzoru.					OK1 OK2 OK3 SFOK ML 1 – 16

Zoznam skratiek, ktoré sa používajú v tabuľkách s námetmi aktivít v metodických listoch s vysvetlením:

PP	počúvanie s porozumením
H	ústny prejav, hovorenie
R	ústny prejav, rozhovor
I	ústny prejav, práca s ilustráciou
FP	frontálna práca
IP	individuálna práca
SP	skupinová práca
P2	práca vo dvojiciach
O	opakovanie
CD (1,..., 145)	zvuková nahrávka; číslo v zátvorke označuje poradie zvukovej nahrávky tak, ako sa to uvádza v Metodickkej príručke
Dhra	didaktická hra
TPR	úplná fyzická reakcia, odpovede celým telom

Metodický list č. 1 zo slovenského jazyka a slovenskej literatúry

Komunikačná téma: Rodina a spoločnosť

Názov metodického listu: Pozdravy a pokyny

Poznámka:

Učivo Pozdravy a pokyny je naplánované na začiatok 1. polroka 1. ročníka primárneho vzdelávania v mesiaci september. Východiskom návrhu na aktivity na začiatku 1. ročníka je fakt, že žiaci prichádzajú do 1. ročníka s rôznymi jazykovými a rečovými kompetenciami. Preto je veľmi dôležité, aby sme prispôbili metódy, formy ale aj tempo vyučovania jazykovým zručnostiam žiakov. V námetoch na aktivity sú zaradené aj aktivity, ktoré môže učiteľ využiť v tzv. tichom období, sú to najmä aktivity, pri ktorých kladieme dôraz na rozvoj schopnosti porozumieť predtým, ako sa učiaci začne hovoriť.

Medzipredmetové vzťahy:

maďarský jazyk a literatúra (komunikácia a sloh),
hudobná výchova (hudobno-dramatické činnosti, ľudové detské hry, rytmizácia),
telesná výchova (pohybové aktivity, pravidlá v hre).

Prierezové témy:

multikultúrna výchova (rešpektovanie iných kultúr, schopnosť komunikovať a spolupracovať s ich príslušníkmi, podnecovať a rozvíjať u nich tolerantné postoje k nositeľom odlišných kultúr, ale súčasne zachovávať ich povedomie príslušnosti k vlastnej kultúre),
dopravná výchova – výchova k bezpečnosti v cestnej premávke (pochope funkcie dopravy ako riadeného systému vymedzeného všeobecne záväznými právnymi predpismi na veku primeranej úrovni),
osobnostný a sociálny rozvoj (vzťah medzi ľuďmi, správanie sa, rešpektovanie práv a potrieb iných).

Výkonový a obsahový štandard:

Metodický list je zameraný na rozvíjanie základných komunikačných jazykových kompetencií pre 1. ročník ZŠ s VJM.

Výkonový štandard:

Počúvanie s porozumením:

- žiak pochopí bežné príkazy a pokyny učiteľa, pozdravy, zdvorilostné prejavy učiteľa, dokáže reagovať na jednoduché príkazy a pokyny učiteľa, vníma a globálne pochopí krátky jednoduchý prejav prednesený učiteľom v rámci komunikačnej témy.

Ústny prejav:

- žiak primerane situácii vie používať pozdravy (Dobrý deň!, Dovidenia!, Ahoj!), ovláda najfrekvencovanejšie oslovenia (teta, ujo), predstaví sa (Volám sa...), s pomocou učiteľa dokáže používať prítomný čas slovesa byť a mať, s pomocou učiteľa dokáže používať zámená (ukazovacie: ten, tá, to), na základe vzorového prednesu vie artikulovať hlásky, slová, ovláda texty piesní a detských hier určených na memorovanie, s pomocou učiteľa dokáže používať vetné modely podľa vzoru, vie primerane gestikulovať, používať vhodnú mimiku a dodržiavať vhodnú vzdialenosť s komunikujúcim v danej komunikačnej situácii, v danej komunikačnej téme,

- žiak si osvojí základnú aktívnu a pasívnu slovnú zásobu viažucu sa ku komunikačnej téme.¹²

Obsahový štandard:

Nadviazanie kontaktu s osobami hovoriacimi po slovensky:

- pozdravy (*Dobrý deň! Dobrý večer! Dobrú noc! Ahoj! Dovidenia!*),
- oslovenia (*pán učiteľ/pani učiteľka, teta, ujo*),
- lúčenie sa (*Ahoj! Dovidenia! Bozkávam!*),
- predstavovanie sa (*Volám sa...*).

Pojmové okruhy:

- vyjadrenie existencie (*je, sú*),
- vyjadrenie vlastníctva (*mám/má*),
- vyjadrenie priestorových vzťahov (*tu, tam*),
- vyjadrenie kvalitatívnych vzťahov (*základné farby*).

Jazykové prostriedky:

- činnostné slovesá vzťahujúce sa na 1. gramatickú osobu jednotného čísla v rámci komunikačnej témy.

Ústne prejavy:

- ústne formy spoločenského styku: pozdravy, oslovenia, prosba, poďakovanie,
- texty vybraných ľudových detských piesní, hier, riekaniek a básničiek.

Vetné modely:

- všeobecný podmet – slovesno-menný prísudok (pomenovanie osôb, zvierat a vecí).

¹² Inovovaný štátny vzdelávací program. Bratislava: ŠPÚ, 2015. [cit.16.03.2016]. Dostupné na internete: http://www.statpedu.sk/sites/default/files/dokumenty/inovovany-statny-vzdelavaci-program/sjsl_pv_2015.pdf, s.43 – 55.

Ciele aktivít:

Schopnosť porozumieť a reagovať v slovenskom jazyku bez stresu tak, aby v centre pozornosti bolo porozumenie a príznaky prehovoru. Cieľom aktivít je hlavne to, aby žiaci vedeli reagovať na inštrukcie, aby získali sebadôveru a aktívne porozumeli kľúčovým prvkom jazyka. Naučiť sa slovnú zásobu, ktorá je potrebná na nadviazanie kontaktu, v súlade s komunikačnou témou.

Námety na aktivity:

Č.	Opis aktivity	Pojmy, vetné modely	Stratégia, vyučovacia technika, organizačná forma	Pomôcky	Prípomienky a návrhy pedagógov z praxe
1.	<p>Na úvod privítame žiakov so slovami: Dobrý deň! Učiteľ naznačí a skúsi získať odpoveď (Dobrý deň!) od celej triedy. Takýmto istým spôsobom oslovíme niektorého žiaka a skúsime získať odpoveď od tohto žiaka. Učiteľ môže pristúpiť k žiakovi a osloviť ho so slovami, napr.: Ahoj Erika! Opäť sa pokúsime získať odpoveď od daného žiaka.</p> <p>Žiakov oslovujeme len krstným menom tak, ako to majú v rodnom liste, krstné mená neprekladáme do slovenčiny.</p> <p>Precvičujeme aj ďalšie pozdravy: Dovidenia! Bozkávam!</p>	<p>Dobrý deň!</p> <p>Ahoj!</p> <p>Dovidenia!</p> <p>Dobrý deň, pani učiteľka!</p> <p>Dovidenia pani učiteľka!</p> <p>Oslovenia (pán učiteľ/pani učiteľka, teta, ujo)</p>	FP, P2, H, R		
2.	<p>Uvoľňovacie cvičenia zamerané hlavne na dýchanie a artikuláciu sú súčasťou každej vyučovacej hodiny. Fonetické cvičenia môžeme zaradiť aj ako motiváciu, relaxáciu. Nesmú presahovať 5 minút. Odporúčame zamerať sa vždy na jeden fonetický jav.</p>		PP, H, FP		

3.	<p>Básničky, riekanky, rýmovačky a ľudové hry odzrkadľujú kultúru jazyka, ktorý sa učíme. Využívame ich najmä na nácvik výslovnosti, prízvuku a intonácie. Pri precvičovaní často používame aj pohyby znázorňujúce činnosti, alebo dramatizáciu obsahu.</p>	<p>Čo robíme v škole? Učíme sa, spievame.</p>	<p>FP, H</p>	<p>CD Učebnica</p>	<p>Pýtame sa žiakov, ktoré básničky, pesničky poznajú z MŠ. Vždy začíname nejakou už známou.</p> <p>1. Najprv by som sa aj ja spýtala, ktoré pesničky poznajú zo škôlky.</p> <p>2. Učiteľ sám povie básničku: Do školy ja chodím rád. Potom: Precvičujeme so žiakmi. Poviem viackrát spolu, dievčatá, chlapci, atď. Všetko ukazujeme a aj žiaci ukazujú: chodím rád (ideme a usmievame sa), so mnou aj môj kamarát (chytíme kamaráta za ruky, za plece a ideme spolu), učíme sa, spievame (la-la-la), obed spapkáme (mňamm-mňamm).</p>
4.	<p>Piktogramy¹³ – zoznámenie sa s učebnicou.</p> <p>Učiteľ piktogramy ukazuje postupne pri jednotlivých úlohách, ale môžeme ich prebrať aj všetky spolu. Piktogramy ukazujeme žiakom vo zväčšenom formáte a zreteľne ich vyslovujeme. Odporúčame používať stále tú istú formuláciu pokynov, kým sa žiaci nenaučia automaticky reagovať na jednotlivé pokyny.</p> <p>Hru Dôvtip využijeme na utvrdzovanie významu jednotlivých piktogramov.</p>	<p>Počúvajte! Zahrajte sa! Hovorte, opakujte! Naučte sa naspamäť! Zaspievajte si! Pracujte podľa pokynov!</p>	<p>PP, I, FP, H</p>	<p>Obrázky s piktogramami</p>	<p>Táto časť prebieha v druhom, treťom týždni. Zo začiatku sme s učebnicou vôbec nepracovali, sústredili sme sa na pozdravy a pokyny.</p> <p>Hra: listovanie (zoznámenie sa s učebnicou) v učebnici – o všetkom sa budeme učiť: o deťoch, o triede, o počasí, o zvieratkách, žiaci voľne listujú a pozerajú obrázky. Kniha je rozdelená na rôzne farby, kto vie na aké, nájdeme všetky. Čo sa ti páči v knihe? Ukáž!</p> <p>Po listovaní a hľadaní zaujímavostí začneme pracovať na strane 4. Ukážeme im obrázky, vysvetlíme, kedy čo budeme robiť, a ideme nájsť piktogramy aj v knihe – 2. listovanie – hľadanie pokladov.</p>

13 Halászová, A. – Kováčsová, Z.: Slovenský jazyk pre 1. ročník ZŠ s VJM. I. časť. 5. prepracované vydanie. Bratislava : TERRA, 2013. ISBN 978-80-8098-124-2, s. 4.

5.	<p>Pri práci s ľudovými hrami využívame medzipredmetové vzťahy z maďarského jazyka a literatúry, nakoľko väčšinu hier žiaci už poznajú z materinského jazyka. Pri hrách kladíme dôraz na správnu aplikáciu hry. Na základe ilustrácie k detskej hre <i>Zlatá brána</i>¹⁴ pomenujeme osoby. Kto je to? To je... Precvičujeme aj určovanie pohlavia (dievčatko, chlapec) rovnakým postupom. V prípade slova dievčatko/dievča odporúčame používať dlhšiu podobu slova (dievčatko), kým sa žiaci nenaučia, že slovo je stredného rodu.</p>	<p>Kto je to? To je ona. To je on. To je Erika. To je Zoltán. To je dievčatko. To je chlapec.</p>	FP, PP, H, SP	<p>CD (1) Učebnica Obrázok dievčaťa a chlapca.</p>	<p>Pýtame sa: „Ty si kto?“ Ja som... neskôr sa už žiaci reťazovo pýtajú seba. Pri hre: Zlatá brána: Dávať si pozor na výslovnosť, nakoľko veľa žiakov nerozumie slovíčku: „podoprená“, alebo „kto do nej vojde“ (a niečo úplne iné tam hovoria).</p>
6.	<p>Opakovanie a utvrdenie osvojeného učiva: Ústne formy spoločenského styku (pozdravy, oslovenia). Žiak si uvedomuje, ako oslovuje učiteľa, ako zdraví spolužiaka, kedy používa Dobrý deň!, kedy Dovidenia!</p>	<p>Dobrý deň! Ahoj! Dovidenia! Dobrý deň, pani učiteľka! Dovidenia pani učiteľka! Oslovenia (pán učiteľ/pani učiteľka, teta, ujo).</p>	FP, P2, SP, H, PP, O	<p>Učebnica Súbor farebných obrazových kariet</p>	<p>Používame pri tom pohyby rúk, znázorňujeme slnko ako vstáva, ako ide spať. Žiaci majú radi pesničky, používam ich často: Miro Jaroš – AHOJ VŠETCI (Oficiálny videoklip) /Stiahnuté 10.10.2021: https://www.youtube.com/watch?v=jvW4D_vKK2c Smejko a Tanculienka: Ahoj, ahoj /Stiahnuté 10.10.2021: https://www.youtube.com/watch?v=rEccY0pMdRo Najlepšie je znázorniť: slnko, mesiac, školu, učiteľa, atď. z papiera, resp. ukázať pomocou dataprojektoru deťom, rýchlejšie spoja oslovenie a pozdrav s obrazom.</p>

14 Halászová, A. – Kováčsová, Z.: Slovenský jazyk pre 1. ročník ZŠ s VJM. I. časť. 5. prepracované vydanie. Bratislava : TERRA, 2013. ISBN 978-80-8098-124-2. s. 5.

<p>7.</p>	<p>Rozširovanie učiva: nadviazanie kontaktu v súlade s komunikačnou situáciou opýtaním sa na meno iného žiaka a predstavením samého seba. Pri navodení učiva využijeme vedomosti získané v predprimárnom období. Opakujeme a utvrdzujeme vety: Ja som... (krstné meno žiaka/žiačky). Ja som chlapec/ dievčatko.</p> <p>Vyčítanku (Moje meno je...)¹⁵ nacvičujeme globálnou metódou a pri prednese využívame prvky hry na tele.</p> <p>Z otázok používame: Ako sa voláš? Volám sa...</p> <p>Žiaci sa postupne zdokonaľujú, najprv sa predstavujú iba krstným menom, potom už aj priezviskom. Modelové vety nacvičujeme postupne s celou triedou. Ženské priezviská používať bez prechýľovania iba v prípade, ak to žiačky majú uvedené v rodnom liste.</p>	<p>Ja som... (krstné meno žiaka/ žiačky).</p> <p>Ja som chlapec/ dievčatko.</p> <p>Moje meno je... (krstné meno žiaka/žiačky).</p> <p>Ako sa voláš?</p> <p>Volám sa... (krstné meno a priezvisko žiaka/žiačky).</p>	<p>FP, PP, PH, P2, H</p>	<p>Učebnica</p> <p>Súbor farebných obrazových kariet</p> <p>CD (2)</p> <p>CD (3)</p>	<p>Formu – Volám sa... poznajú deti z materskej školy, prebrali sme otázku Ty si kto? Ja som...</p>
<p>8.</p>	<p>Rozširovanie učiva: ústne formy spoločenského styku – pozdravy používané podľa častí dňa.</p> <p>Báseň Dobrý deň...¹⁶ nacvičujeme pre osvojenie pozdravov podľa častí dňa.</p> <p>Hru Vyber si kartu¹⁷ – používame na nácvik častí dňa, pričom žiakov učíme, kedy sa ktorý pozdrav používa.</p> <p>Pri práci s ilustráciami sa opakujú pomenovania osôb. Používame otázky: Kto je na obrázku? Čo hovorí chlapec, mama, stará mama?... atď.</p>	<p>Ja som... (krstné meno žiaka/ žiačky).</p> <p>Ja som chlapec/ dievčatko.</p> <p>Moje meno je... (krstné meno žiaka/žiačky).</p> <p>Ako sa voláš?</p> <p>Volám sa... (krstné meno a priezvisko žiaka/žiačky).</p> <p>Mená žiakov.</p>	<p>O, PP, P2, H, FP</p>	<p>Učebnica</p> <p>Obrazový materiál – časti dňa</p> <p>CD (4)</p>	<p>Dôkladne treba precvičovať, čo je to priezvisko a čo je krstné meno – nie všetci vedia.</p>

15 Halászová, A. – Kováčsová, Z.: Slovenský jazyk pre 1. ročník ZŠ s VJM. I. časť. 5. prepracované vydanie. Bratislava : TERRA, 2013. ISBN 978-80-8098-124-2, s. 6.

16 Halászová, A. – Kováčsová, Z.: Slovenský jazyk pre 1. ročník ZŠ s VJM. I. časť. 5. prepracované vydanie. Bratislava : TERRA, 2013. ISBN 978-80-8098-124-2. s. 7.

17 Halászová, A.: Metodická príručka Ypsilon 1. Bratislava: TERRA, 2018. ISBN 978-80-8098-139-6. s. 12.

<p>9.</p>	<p>Opakovanie osvojeného učiva z komunikačnej témy Rodina a spoločnosť (pozdravy, oslovenia, predstavovanie sa) – hravou formou utvrdzujeme dialógy, ktoré už žiaci poznajú.</p> <p>Režazovú hru využijeme na režazové predstavovanie sa, pričom dbáme na presnú formuláciu otázok a odpovedí.</p>	<p>Ako sa voláš? Volám sa... Moje meno je... To je Erika. To je dievčatko/ chlapec. To je pani učiteľka/pán učiteľ. To je teta/ujo. Mená žiakov.</p>	<p>P2, SP, H, O</p>	<p>Učebnica Obrazový materiál</p>	
<p>10.</p>	<p>Pohybové hry slúžia na napodobňovanie činností telom. Tieto aktivity sú dobré na to, aby žiaci získali sebadôveru a aktívne porozumeli kľúčovým prvkom jazyka. V prvej fáze žiaci nehovoria nič, hovoria len učiteľ, alebo počúvajú nahrávku a robia činnosti. Postupne sa učia vyslovovať slová riekanky a pritom napodobňujú činnosti telom.</p>		<p>FP, PP, H, TPR</p>	<p>Učebnica CD (5)</p>	
<p>11.</p>	<p>Pohybová hra Malá muška¹⁸</p> <p>Poletuje muška malá (deti pobežujú a napodobňujú let)</p> <p>Volá na ňu...(napodobňujú volanie). Veď si sadni...(čupnú si). Pri týchto aktivitách treba reorganizovať priestor v triede tak, aby umožnili žiakom voľný pohyb.</p>				<p>Pri každej básničke, pesničke je veľmi dôležitý pohyb – hra s telom. Nikdy nevynechajme.</p>

¹⁸ Halászová, A. – Kováčsová, Z.: Slovenský jazyk pre 1. ročník ZŠ s VJM. I. časť. 5. prepracované vydanie. Bratislava : TERRA, 2013. ISBN 978-80-8098-124-2, s. 8.

12.	V rámci komunikačnej témy nacvičujeme jednoduché pokyny, ktoré sú potrebné k práci v triede. Napr.: Sadni si! Postav sa! Pod' sem! Chod' na miesto! Otvor knihu! Zatvor knihu! Žiaci bez slov reagujú na pokyny zadané učiteľom, ktoré aj sám ukazuje. Postupne učiteľ prenechá žiakom samostatné reagovanie sa na pokyny.		TPR, SP, FP		Hra: Šepkanie Hra: Na učiteľov – žiaci si môžu vyskúšať rolu učiteľa. Táto možnosť sa im veľmi páči – je to pre nich vždy motivácia.
13.	Opakovanie osvojeného učiva: ústne formy spoločenského styku – pozdravy používané podľa častí dňa. Žiak si uvedomuje, ako používať pozdravy v priebehu dňa, ako pozdraviť známeho, neznámeho, dospelého, alebo rovesníka. Riekanky a rýmovacky zlepšujú výslovnosť a poskytujú dostatočný priestor pre opakovanie. „Dramatizácia“ obsahu – napodobňovanie činností napomáha žiakom rýchlejšie porozumieť novým výrazom.	Dobré ráno! Dobrý deň! Dobrý večer! Dobrá noc! Ahoj! Dovidenia! Bozkávam!	TPR, PP, SP, FP, O	Učebnica Obrazový materiál – časti dňa	
14.	Rozširovanie slovnej zásoby. Pri práci s ilustráciami opakujeme pomenovanie osôb a vecí. Rozprávame o obrázku. Používame otázky: Kto je to? Čo je to? Opakujeme už osvojené vedomosti, pričom dbáme na to, aby sme ukázali na obrázku, na koho, na čo myslíme.	To je... (pomenovanie osôb a vecí).	FP, SP, O	Učebnica CD Obrazový materiál	Hra: Klop-klop Hra: Postreh – učiteľ berie do ruky obrázky po jednom, ukazuje ich žiakom a žiaci musia pomenovať správne obrázok. To je...

15.	<p>Výslovnosť hlásky e, é nacvičujeme na riekankách, básničkách. Vyvodenie hlásky e, é, a, á patria k náročným činnostiam, preto učiteľ pri aktivitách musí dbať na vzorový prednes, ktorý má mať správny výraz a bezchybnú spisovnú slovenčinu. Prednesu vyučujúceho by malo predchádzať počúvanie nahrávky z CD.</p>		FP	<p>CD Učebnica Obrazový materiál</p>	<p>Pri výslovnosti používame hru Ozvena - Ja stojím pred jaskyňou a volám do nej – deti sú v jaskyni a volajú naspäť.</p> <p>DVD Lucinka Pusinka naučí deti správne vyslovovať – písmenko: e./ /Stiahnuté 10.10.2021: https://www.lucinkapusinka.sk</p>
16.	<p>Hru Mám ručníček¹⁹ využívame na osvojenie slov mať a dať. Precvičujeme slovesá „dám“ a „mám“. Spoločné hry napomáhajú uvedomeniu si triednej, alebo skupinovej identity.</p> <p>Precvičíme aj otázku: Máš ručníček? Áno, mám. Nie, nemám.</p>	<p>Mám/ mám... Dám/dá...</p>	FP, SP	<p>Šatka CD (7) Učebnica</p>	
17.	<p>Gramatické kategórie rodu podstatných mien sú znázornené v učebnici farebnými kruhmi (modrý – mužský rod, červený – ženský, žltý – stredný rod) a trojuholník (zelený – množné číslo).</p> <p>Pomocou obrázkových kariet rozširujeme slovnú zásobu, ktorá je už žiakom známa z materinského jazyka. Ukazovacie zámená ten, tá to zavádzame len vtedy, keď žiaci vedia pomenovať všetky obrázky. Na každý obrázok ukazuje učiteľ a pýta sa: Čo je to? To je... Slová sú rozdelené do troch skupín – v 1. skupine sú slová, ktoré sa vyslovujú ako v maďarskom jazyku až na výslovnosť samohlások a, e. V 2. skupine slov sa vyskytuje hláska, ktorá sa líši dĺžkou a v 3. skupine slov je jedna odlišná hláska. Žiakov upozorňujeme na správnu výslovnosť a slová priradujeme k ukazovacím zámenám. Tá paprika, ten rak, to kakao....</p>	Ten, tá , to.	FP, SP, P2, H	<p>Učebnica CD (11) Farebné kruhy Súbor obrazových kariet</p>	<p>Tento školský rok máme dve-tri deti, ktoré veľmi pekne ovládajú základy slovenčiny – slov. MŠ, dvojjazyčné prostredie.</p> <p>S ostatnými sa musí veľa pracovať. Niektoré výrazy si veľmi ťažko osvojujú (jeden chlapec sa nedokáže naučiť slovo chlapec. Opýtame sa: Ty si kto? On: Ja som (meno), ja prvák, ja som – a nič. Denne opakujeme a snažíme sa, aby si všetko osvojili, ale zdá sa nám, že tento ročník je slabší oproti predošlým. Žiakov musíme často napomínať, aby dávali pozor a aby nerozprávali mimo – po maďarsky.</p>

¹⁹ Halászová, A. – Kováčsová, Z.: Slovenský jazyk pre 1. ročník ZŠ s VJM. I. časť. 5. prepracované vydanie. Bratislava : TERRA, 2013. ISBN 978-80-8098-124-2, s. 10.

Metodický list č. 1a

Komunikačná téma: Rodina a spoločnosť

Názov metodického listu: Pozdravy 1

Námety na aktivity:

Č.	Opis aktivity	Pojmy, vetné modely	Stratégia, vyučovacia technika, organizačná forma	Pomôcky
1.	Na úvod každej vyučovacej hodiny učiteľ privíta žiakov: <i>Dobrý deň!</i> Poznámka: Pri nástupe do 1. ročníka ZŠ nie je podmienkou ovládanie slovenského jazyka ani na minimálnej úrovni, to znamená, že učiteľ v mnohých prípadoch nebude mať opätovaný pozdrav, nedostane odpoveď. Učiteľ naznačí (napr. podá ruku, čo už určite deti videli, je im známe, ako sa zdraví dospelí) a skúsi získať odpoveď <i>Dobrý deň!</i> Zároveň deťom vysvetlí (v maďarskom jazyku), že takto treba zdravieť dospelých (rodičov ostatných žiakov, zamestnancov školy).	Dobrý deň!	PP, FP, TPR, H	
2.	Na precvičovanie pozdravu sa odporúča hra <i>Dobrý deň</i> ²⁰ ! Odporúča sa využívať schopnosť malých detí napodobňovať každého a všetko: učiteľ naznačí žiakom, aby si podávali ruku na znak víťania.	Dobrý deň!	PP, FP, TPR, H	
3.	V ďalšom kole sa dá využívať klobúk a pokračovať v nácviku a utvrdzovaní hrou <i>Klop-klop</i> ²¹ . Len v krajnom prípade sa odporúča využívať vyučovacích (materinský) jazyk. Na druhej strane žiakov nenútime do hry, učiteľ počká, kým sa osmelia a zapoja sa do hry. Na začiatku stále učiteľ pozdraví ako prvý žiaka, postupne môžu smelší žiaci prebrať iniciatívu a zdravieť spolužiaka. Na záver už žiaci zdraví učiteľa ako prví tak, ako to predpisuje etiketa.	Dobrý deň!	PP, FP, H, P2	Klobúk

20 Halászová, A.: Metodická príručka Ypsilon 1. Bratislava: TERRA, 2018. ISBN 978-80-8098-139-6. s. 13.

21 Halászová, A.: Metodická príručka Ypsilon 1. Bratislava: TERRA, 2018. ISBN 978-80-8098-139-6. s. 13.

4.	<p>Neskôr učiteľ môže pristúpiť k dieťaťu a pozdraviť ho <i>Ahoj!</i> (pozdrav je známy z maďarského jazyka). Učiteľ sa opäť pokúsi získať odpoveď od daného žiaka. Na precvičovanie a utvrdzovanie sa využívajú vyššie uvedené hry²².</p> <p>Poznámka: Ešte sa neprecvičujú ďalšie pozdravy, len vtedy, ak žiaci tieto pozdravy už poznajú a dokážu ich správne používať.</p>	Ahoj!	PP, FP, H, P2	
5.	<p>V ďalšej etape učiteľ pridá k pozdravu aj meno žiaka. <i>Ahoj! Ty si Erika?</i> Žiak opätuje pozdrav: <i>Dobrý deň!</i> a zároveň odpovedá na otázku kladne alebo záporne jedným slovom (<i>Áno</i>, alebo <i>Nie</i>).</p> <p>Poznámka: Odporúča sa, aby sa učiteľ informoval, ako žiak „chce“, aby ho volal (napr. Katika, Peti, Évike). Neskôr sa naučia žiaci povedať, ako sa volajú (podľa rodného listu).</p>	<p>Ahoj! Dobrý deň!</p> <p>Áno. Nie.</p>	PP, FP, H	
6.	<p>Na precvičovanie môžu žiaci zahrať situáciu, že vítajú nového spolužiaka. Jeden žiak pozdraví ďalšieho spolužiaka a zároveň sa ho opýta na meno: <i>Ahoj! Ty si Tibor?</i> Žiak opätuje pozdrav: <i>Ahoj!</i> a zároveň odpovedá na otázku kladne alebo záporne jedným slovom (<i>Áno</i>, alebo <i>Nie</i>.) a otočí sa k ďalšiemu spolužiakovi: <i>Ahoj!</i> a hneď sa aj pýta <i>Ty si Ádám?</i>.</p>	Ahoj! Áno. Nie.	PP, H, P2	

²² Halászová, A.: Metodická príručka Ypsilon 1. Bratislava: TERRA, 2018. ISBN 978-80-8098-139-6.

7.	<p>Dychové cvičenia majú svoje miesto v prevencii takých nežiaducich javov, ako je napr. arytmičné dýchanie, hovorenie pri vdychu a kolízia medzi rytmom dýchania a hovorením. Cieľom dychových cvičení je prehĺbenie dýchania a zvládnutie fyziologicky správneho vdychu a výdychu pri hovorení, t. j. predĺženie fázy výdychu a presné riadenie výdychu. Výdychový prúd vzduchu je potrebný pri tvorení hlasitej reči. Dýchanie pri reči je charakterizované rýchlejšim a hlbším vdychom (nosom a ústami súčasne) a niekoľkonásobne predĺženým výdychom.</p> <p>Dychové cvičenia robíme v dobre vyvetranej miestnosti, kde nie je prach. Žiak musí mať čistý nos.</p> <p>Prvou úlohou pri dychových cvičeniach je naučiť žiaka, ako a kam sa má nadychovať. (Najmohutnejší nádych je v dolnej časti hrudníka, kde sa roztiahnu rebrá a medzirebrové svaly udržia také množstvo vzduchu, ktoré je potrebné k výraznej reči a spevu.)</p> <p><u>Cvičenie:</u> Žiak sa posadí na stoličku a ľahko sa oprie o operadlo, nohy sú na zemi, kolena spolu. Žiak si položí ruku na žalúdok, kde je miesto dychovej opory. Nadychne sa tak, aby cítil, že ho dych tlačí do sedadla stoličky. Pozorne pritom sleduje, kam sa nadychuje. Nadychuje sa nosom a chvíľu po nádychu zostane v pokoji, než voľne vydýchne. Pri opakovanom cvičení je možné ľahko bzučať pri výdychu „bzzz“. Tvorený zvuk musí znieť plynule, bez chvenia.</p> <p><u>Poznámka:</u> V prípade, že máme vhodné podmienky, ďalšie cvičenia sa môžu robiť po ležiacke a po stojacke.</p> <p>Dychové cvičenia sa najlepšie robia hrovou formou. Motivácia pri hre navodí dôležité uvoľnenie.</p> <p><u>Dychové cvičenia:</u> 1. Súvislý pomalý nádych, súvislý pomalý výdych – s artikuláciou FFF, ŠŠŠ. Motivácia: Vietor suší bielizeň – fúkanie do papierových servítk, ktoré drží dieťa pred sebou. 2. Krátky rýchly nádych, krátky rýchly výdych. Motivácia: Fúkaný futbal – fúkanie do papierových loptičiek na stole s artikuláciou F. 3. Krátky nádych, dlhý výdych s artikuláciou HÚÚÚ, FÍÍÍ, FÚÚÚ. Motivácia: Čo vietor odnesie – fúkanie do pierok, listov, kúskov jemného papiera. 4. Nádych – výdych – pauza. Motivácia: Nafukovanie balónikov.²³</p>		PP, FP, TPR	Papierová servítka, koberec, papierová loptička, pingpongová loptička, pierka, listy, balóniky
----	---	--	-------------	--

23 Kurillová, I.: Prípravné cvičenia alebo ako predchádzať nesprávnej výslovnosti. Dostupné na: <http://www.cppapdk.sk/pr/C3%ADpravn%C3%A9-cvi%C4%8Denia-alebo-ako-predch%C3%A1dza%C5%A5-nespr%C3%A1vnej-v%C3%BDslovnosti#sthash.nccwoIn.dpuf>

<p>8.</p>	<p>Uvoľňovacie cvičenia zamerané hlavne na dýchanie a artikuláciu majú byť súčasťou každej vyučovacej hodiny. Fonetické cvičenia sa zaraďujú aj ako motivácia, relaxácia, ale nesmú presahovať 5 minút. Odporúča sa zamerať sa vždy na jeden fonetický jav. Úlohou hlasových cvičení je výcvik v ovládaní fyziologicky správne utvoreného hlasu na realizáciu hovorenej reči. Dodržiavaním zásad hlasovej hygieny a hlasovými cvičeniami môžeme predchádzať závažným poruchám hlasu.</p> <p>Hlavné zásady hlasovej hygieny:</p> <ul style="list-style-type: none"> • hovoriť vo vyvetranej miestnosti, • neprepínať hlas, neprekrikovať sa, šetriť hlasivky (hlavne pri prechladnutí, pri chrapote), • neprepínať hlasovú výšku, • neodkašľávať naprázdno. <p>Hlasu naopak prospieva:</p> <ul style="list-style-type: none"> • otužovanie, • reč v primeranej sile, • spev, • hlasové cvičenia. <p>Cvičenia pozostávajú z toho, že do pomalého a pozvoľného výdychu sa postupne vkladá výslovnosť samohlások, a to najskôr jednotlivu a postupne striedavo. Neskôr v spojení so spoluhláskami.²⁴</p>		<p>PP, H, FP</p>	
<p>9.</p>	<p>Básničky, riekanky, rýmovačky a ľudové hry odzrkadľujú kultúru slovenského jazyka. Využívame ich najmä na nácvik výslovnosti, prízvuku a intonácie. Pri precvičovaní často používame aj pohyby znázorňujúce činnosti, alebo dramatizáciu obsahu. V prvom ročníku, keď sú žiaci ešte veľmi hraví, odporúča sa zaradiť na začiatku tie básničky, riekanky, vyčítanky, ľudové pesničky a hry, ktoré už poznajú (napr. z materskej školy). Novšie (ešte neznáme) sa odporúčajú prehrávať z audionahrávky napr. počas individuálnej práce.</p>		<p>O, FP, H</p>	<p>audio nahrávky</p>

²⁴ Kurillová, I.: *Prípravné cvičenia alebo ako predchádzať nesprávnej výslovnosti*. Dostupné na: <http://www.cpppapk.sk/pr%C3%ADpravn%C3%A9-cvi%C4%8Denia-alebo-ako-predch%C3%A1dza%C5%A5-nespr%C3%A1vnej-v%C3%BDslovnosti#sthash.nccwoWIn.dpuf>

Metodický list č. 1b

Komunikačná téma: Rodina a spoločnosť

Názov metodického listu: Úvodné pokyny

Námety na aktivity:

Č.	Opis aktivity	Pojmy, vetné modely	Stratégia, vyučovacia technika, organizačná forma	Pomôcky
1.	<p>Piktogramy – zoznámenie sa s učebnicou.</p> <p>Učiteľ ukazuje piktogramy postupne pri jednotlivých úlohách, ale môže ich prebrať aj všetky spolu. Piktogramy ukazuje žiakom vo zväčšenom formáte a zreteľne ich vyslovuje. Význam pokynov zdôrazňuje aj neverbálnymi prostriedkami. Môže sa využívať schopnosť žiakov napodobňovať a zahrať „čo treba robiť, keď počuješ ...“. Pokyny prekladá učiteľ aj do maďarského jazyka a vysvetlí ich význam.</p> <p>Poznámka: Odporúča sa používať stále tú istú formuláciu pokynov, kým sa žiaci nenaučia automaticky reagovať na jednotlivé pokyny.</p>	<p>Počúvajte!</p> <p>Zahrajte sa!</p> <p>Hovorte, opakujte!</p> <p>Naučte sa naspamäť!</p> <p>Zaspievajte si!</p> <p>Pracujte podľa pokynov!</p>	PP, FP, TPR	Učebnica ²⁵ , obrázky s piktogramami
2.	<p>Keď sú v triede odvážnejší žiaci, ktorí sú z jazykovo podnetného prostredia, môžu vyskúšať, aké to je byť učiteľom. Môžu zadávať pokyny, ostatní spolužiaci vykonávajú požadovanú činnosť.</p>	<p>Počúvajte!</p> <p>Zahrajte sa!</p> <p>Hovorte, opakujte!</p> <p>Naučte sa naspamäť!</p> <p>Zaspievajte si!</p> <p>Pracujte podľa pokynov!</p>	PP, I, FP, TPR, H	Obrázky s piktogramami

²⁵ Halászová, A. – Kováčsová, Z.: Slovenský jazyk pre 1. ročník ZŠ s VJM. I. časť. 5. prepracované vydanie. Bratislava : TERRA, 2013. ISBN 978-80-8098-124-2, s. 4.

3.	Na utvrdzovanie významu jednotlivých pokynov sa dá využívať aj pantomíma. Učiteľ predvedie činnosť, z ktorej majú žiaci spoznať, o ktorý pokyn ide.	Počúvajte! Zahrajte sa! Hovorte, opakujte! Naučte sa naspamäť! Zaspievajte si! Pracujte podľa pokynov!	FP, H	
4.	Hru Dôvtip ²⁶ využijeme na utvrdzovanie významu jednotlivých piktogramov. Učiteľ položí na stôl obrázky s piktogramami obrázkom nadol. Žiaci postupne prichádzajú k stolu a zdvihnú jeden obrázok. Snažia sa pomenovať, aký pokyn je ilustrovaný.	Počúvajte! Zahrajte sa! Hovorte, opakujte! Naučte sa naspamäť! Zaspievajte si! Pracujte podľa pokynov!	O, PP, H, I	Obrázky s piktogramami
5.	Na opakovanie, prehlbovanie, utvrdzovanie úvodných pokynov sa odporúča hra Čo chýba? ²⁷		FP, SP	Obrázky piktogramov

²⁶ Halászová, A.: Metodická príručka Ypsilon 1. Bratislava: TERRA, 2018. ISBN 978-80-8098-139-6. s. 12

²⁷ Halászová, A.: Metodická príručka Ypsilon 1. Bratislava: TERRA, 2018. ISBN 978-80-8098-139-6. s. 12.

6.	<p>Pri práci s ľudovými hrami využívame medzipredmetové vzťahy z maďarského jazyka a literatúry, nakoľko žiaci už poznajú väčšinu hier alebo ich obmeny z materinského jazyka. Pri hrách sa kladie dôraz na správnu aplikáciu hry.</p> <p>Ako motiváciu pred nácvikom detskej ľudovej hry využijeme ilustráciu v učebnici. Predpokladá sa, že väčšina žiakov nerozumie po slovensky, preto opisujeme spoločne so žiakmi po maďarsky ilustráciu, ktorá je plne funkčná, podnecuje rečovú aktivitu a rozvíja pozorovaciu schopnosť prvákov. Možno práve pomocou ilustrácie pri texte piesne žiaci zistia, že už poznajú pieseň z materskej školy, resp. poznajú pieseň v maďarskom jazyku, ktorá sa hrá podobne ako Zlatá brána. Poznámka: Detskú ľudovú hru Zlatá brána poznajú deti v maďarskom jazyku ako Bújj, bújj, zöld ág.</p>		PP, FP	CD (1) Učebnica ²⁸
7.	<p>Pri nácviku detskej hry sa odporúča postupovať podľa metodickéj príručky²⁹.</p> <p>V prípade, že žiaci nepoznajú detskú hru Zlatá brána, pri nácviku postupujeme nasledovne: Pieseň nacvičujeme podľa globálnej metódy.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Premietneme/prehráme detskú hru vo vzorovom prednese. 2. Vypočujeme si pieseň k hre vo vzorovom prednese. 3. Vypočujeme si pieseň prednesenú vyučujúcim. 4. Vyučujúci zaspieva prvú vetu (prvé dva riadky) piesne. 5. Túto časť žiaci opakujú, kým ju nevedia. 6. Vyučujúci zaspieva druhú časť piesne, žiaci ju znovu opakujú po ňom a keď ju vedia, pripoja prvú časť. Takto pokračujú, až kým si neosvoja celú pieseň. 7. Žiaci spievajú celú pieseň v skupinách. 8. Potom ju zaspievajú odvážnejší jednotlivci – speváci a až po nich nesmelší. 9. Nácvik piesne zakončíme spoločným spevom celej triedy/skupiny. 10. Po nácviku textovej časti hry nacvičíme hru s piesňou. 		PP, FP, TPR, H	CD (1) Ozvučené obrazy (V škole)

28 Halászová, A. – Kováčsová, Z.: Slovenský jazyk pre 1. ročník ZŠ s VJM. I. časť. 5. prepracované vydanie. Bratislava : TERRA, 2013. ISBN 978-80-8098-124-2, s. 5.

29 Halászová, A.: Metodická príručka Ypsilon 1. Bratislava: TERRA, 2018. ISBN 978-80-8098-139-6. s. 8. – 9.

8.	<p>Pomocou ilustrácie k detskej hre Zlatá brána sa nacvičuje vetný model na pomenovanie osôb. Učiteľ sa pýta na každú osobu <i>Kto je to?</i> a zároveň aj odpovedá. <i>To je Erika.</i></p> <p>Práca s ilustráciou je nasledovná:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. vyučujúci sa pýta a pomenuje po jednom osoby a veci na ilustrácii, 2. žiaci opakujú pomenovania, 3. vyučujúci sa pýta na osoby a veci znázornené na ilustrácii, žiaci odpovedajú podľa možnosti čo najsamostatnejšie, 4. žiaci sa pýtajú spolužiakov kto, čo je na obrázku. 	<p>Kto je to?</p> <p>To je Erika. To je Zoltán.</p>	PP, FP, H	Učebnica ³⁰
9.	<p>Pomocou ilustrácie k detskej hre Zlatá brána sa nacvičuje aj určovanie pohlavia (dievčatko, chlapec). Učiteľ sa pýta na každú osobu <i>Kto je to?</i> a zároveň aj odpovedá. <i>To je dievčatko.</i> alebo <i>To je chlapec.</i></p> <p>Poznámka: V prípade slov dievčatko/dievča sa odporúča používať dlhšiu podobu (dievčatko) až dovtedy, kým sa u žiakov neautomatizuje, že slová sú stredného rodu.</p>	<p>Kto je to?</p> <p>To je dievčatko. To je chlapec.</p>	FP, PP, H, SP	Učebnica ³¹ Obrázok dievčaťa a chlapca
10.	<p>Precvičovanie a utvrdenie slov dievčatko a chlapec (určovanie pohlavia) sa odporúča pomocou hry <i>Kto je to?</i> Učiteľ ukazuje na žiaka v triede a pýta sa: <i>Kto je to?</i> Žiaci odpovedajú: <i>To je chlapec.</i> alebo <i>To je dievčatko.</i> alebo aj jednoslovne (Chlapec./Dievčatko.)</p>	<p>Kto je to? To je chlapec. To je dievčatko.</p>	PP, FP, H	
11.	<p>Ako spätná väzba osvojených vedomostí o určovaní pohlavia sa dá využiť cvičenie v učebnici. Metodická príručka obsahuje znenie zadania³² v slovenskom aj maďarskom jazyku.</p> <p>Poznámka: Odporúča sa úlohu riešiť spoločne a po čase sa vrátiť k úlohe a využiť ju na kontrolu.</p>		PP, FP	Učebnica ³³

30 Halászová, A. – Kováčsová, Z.: Slovenský jazyk pre 1. ročník ZŠ s VJM. I. časť. 5. prepracované vydanie. Bratislava : TERRA, 2013. ISBN 978-80-8098-124-2, s. 5.

31 Halászová, A.: Metodická príručka Ypsilon 1. Bratislava: TERRA, 2018. ISBN 978-80-8098-139-6. s. 7. (5/1).

32 Halászová, A.: Metodická príručka Ypsilon 1. Bratislava: TERRA, 2018. ISBN 978-80-8098-139-6. s. 7. (5/1).

33 Halászová, A. – Kováčsová, Z.: Slovenský jazyk pre 1. ročník ZŠ s VJM. I. časť. 5. prepracované vydanie. Bratislava : TERRA, 2013. ISBN 978-80-8098-124-2, s. 5.

12.	Precvičovanie a utvrdenie slov dievčatko a chlapec (určovanie pohlavia) sa odporúča pomocou obmeny predchádzajúcej hry Ty si kto? Učiteľ ukazuje na žiaka v triede a pýta sa: <i>Ty si kto?</i> Žiak, ktorého učiteľ oslovil, odpovedá jednoslovné: <i>Chlapec./Dievčatko.</i>	Ty si kto? Chlapec. Dievčatko.	PP, FP, H, I	
13.	Precvičovanie a utvrdenie slov dievčatko a chlapec sa odporúča pomocou rozšírenej hry Kto je to? Učiteľ ukazuje na žiaka v triede a pýta sa: <i>Kto je to?</i> Žiaci odpovedajú (pomenujú spolužiaka): <i>To je Zoltán. To je chlapec. Zoltán je chlapec. alebo To je Anna. To je dievčatko. Anna je dievčatko.</i>	Kto je to? To je .(chlapčenské meno). To je chlapec. ... je chlapec. alebo To je ... (dievčenské meno). To je dievčatko. ... je dievčatko.	PP, FP, H	
14.	Pomocou ilustrácie k detskej hre Zlatá brána sa nacvičujú aj osobné zámená (on, ona). Učiteľ sa pýta na každú osobu <i>Kto je to?</i> a zároveň aj odpovedá <i>To je ona. alebo To je on.</i> Poznámka: V prípade slov dievčatko/dievča sa odporúča používať dlhšiu podobu (dievčatko), až dotedy, kým sa u žiakov neautomatizuje, že slová sú stredného rodu.	Kto je to? To je ona. To je on.	FP, PP, H, SP	Učebnica ³⁴ Obrázok dievčaťa a chlapca
15.	Precvičovanie a utvrdenie osobných zámen (on, ona) sa odporúča pomocou rozšírenej hry Kto je to? Učiteľ ukazuje na žiaka v triede a pýta sa: <i>Kto je to?</i> Žiaci odpovedajú (pomenujú spolužiaka): <i>To je Zoltán. To je chlapec. To je on. On je Zoltán. alebo To je Anna. To je dievčatko. To je ona. Ona je Anna.</i>	Kto je to? To je (chlapčenské meno). To je chlapec. To je on. On je alebo To je ... (dievčenské meno). To je dievčatko. To je ona. Ona je	PP, FP, H	

34 Halászová, A. – Kováčsová, Z.: Slovenský jazyk pre 1. ročník ZŠ s VJM. I. časť. 5. prepracované vydanie. Bratislava : TERRA, 2013. ISBN 978-80-8098-124-2, s. 5.

16.	<p>Ako spätná väzba osvojených vedomostí o používaní osobných zámen sa dá využiť cvičenie v učebnici. Metodická príručka obsahuje znenie zadania³⁵ v slovenskom aj maďarskom jazyku.</p> <p>Poznámka: Odporúča sa úlohu riešiť spoločne a po čase sa vrátiť k úlohe a využiť ju na kontrolu.</p>		O, PP, FP	Učebnica ³⁶
17.	<p>Na opakovanie, prehlbovanie, utvrdzovanie osvojených vedomostí k témam pozdravy a predstavovanie (tvorba dialógu: používanie pozdravov Dobrý deň!, resp. Ahoj!, používanie krstného mena, určenie pohlavia a používanie osobných zámen) sa odporúča hra Dobrý deň!³⁷</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Dobrý deň!/Ahoj! - Dobrý deň!/Ahoj! - Kto je to? (pýtajúci ukazuje na jedného spolužiaka) - To je ... (pomenuje žiaka, na ktorého ukazuje pýtajúci) - Kto je to? (pýta sa na pohlavie) - To je chlapec/dievčatko. - To je on? - Áno/Nie. 	FP, P2	
18.	<p>Na opakovanie, prehlbovanie, utvrdzovanie osvojených vedomostí k témam pozdravy a predstavovanie (tvorba dialógu: používanie pozdravov Dobrý deň!, resp. Ahoj!, používanie krstného mena, určenie pohlavia) sa odporúča hra Dobrý deň!³⁸</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Dobrý deň!/Ahoj! - Dobrý deň!/Ahoj! - Ty si kto? - ... (povie svoje krstné meno). - Ty si kto? - ... (určí pohlavie: chlapec/dievčatko) 	FP, P2	

35 Halászová, A.: Metodická príručka Ypsilon 1. Bratislava: TERRA, 2018. ISBN 978-80-8098-139-6. s. 7 (5/2).

36 Halászová, A. – Kováčsová, Z.: Slovenský jazyk pre 1. ročník ZŠ s VJM. I. časť. 5. prepracované vydanie. Bratislava : TERRA, 2013. ISBN 978-80-8098-124-2, s. 5.

37 Halászová, A.: Metodická príručka Ypsilon 1. Bratislava: TERRA, 2018. ISBN 978-80-8098-139-6. s. 13.

38 Halászová, A.: Metodická príručka Ypsilon 1. Bratislava: TERRA, 2018. ISBN 978-80-8098-139-6. s. 13

Metodický list č. 1c

Komunikačná téma: Rodina a spoločnosť

Názov metodického listu: Predstavovanie sa

Námety na aktivity:

Č.	Opis aktivity	Pojmy, vetné modely	Stratégia, vyučovacia technika, organizačná forma	Pomôcky
1.	Na úvod učiteľ privíta žiakov: Dobrý deň! Učiteľ očakáva, že žiaci opätujú pozdrav (Dobrý deň!). Takýmto istým spôsobom osloví niektorého žiaka a skúsi získať odpoveď od tohto žiaka. Učiteľ môže pristúpiť k žiakovi a osloviť ho slovami napr.: <i>Ahoj, Erika!</i> Opäť sa pokúsi získať odpoveď od daného žiaka. Žiakov oslovuje len takým krstným menom, na ktoré je žiak zvyknutý.	Dobrý deň! Ahoj! Dobrý deň, Anna! Ahoj, Péter!	O, FP, P2, H	
2.	Dychové cvičenia: 1. Súvislý pomalý nádych, súvislý pomalý výdych – s artikuláciou FFF, ŠŠŠ. Motivácia: Vietor suší bielizeň – fúkanie do papierových servítkov, ktoré drží dieťa pred sebou. 2. Krátky rýchly nádych, krátky rýchly výdych. Motivácia: Fúkaný futbal – fúkanie do papierových loptičiek na stole s artikuláciou F. 3. Krátky nádych, dlhý výdych s artikuláciou HÚÚÚ, FÍÍÍ, FÚÚÚ. Motivácia: Čo vietor odnesie – fúkanie do pierok, listov, kúskov jemného papiera. 4. Nádych – výdych – pauza. Motivácia: Nafukovanie balónikov. ³⁹		PP, FP, TPR	Papierová servítka, koberec, papierová loptička, pingpongová loptička, pierka, listy, balóniky

³⁹ Kurillová, I.: Prípravné cvičenia alebo ako predchádzať nesprávnej výslovnosti. Dostupné na: <http://www.cppapdk.sk/pr/C3%ADpravn%C3%A9-cvi%C4%8Denia-alebo-ako-predch%C3%A1dza%C5%A5-nespr%C3%A1vnej-v%C3%BDslovnosti#sthash.nccwoWIn.dpuf>

3.	<p>Uvoľňovacie cvičenia zamerané hlavne na dýchanie a artikuláciu sú súčasťou každej vyučovacej hodiny.</p> <p>Hlasové cvičenia. Od začiatku cvičení je potrebné snažiť sa vyvolať ľahký, z pokojného výdychu vychádzajúci hlasový začiatok. Hlasové cvičenia sa vykonávajú v nižších hlasových polohách, nakoľko hlbšie hlasové tóny sa tvoria s menšou námahou hrtanového svalstva a s najmenšou silou vzduchového prúdu, čo prispieva k spokojnejšiemu priebehu cvičení.</p> <p>Pri hlasových cvičeniach sa dá pokúsiť o rozvíjanie sluchovej pozornosti pre výšku a silu hlasu a nacvičiť reguláciu prejavu žiaka napodobňovaním a prispôbovaním tónovej polohy hlasu učiteľa alebo zvuku hudobného nástroja.⁴⁰</p>	A, E, Á, É	PP, FP, H	
4.	<p>Básničky, riekanky, rýmovačky a ľudové hry odzrkadľujú kultúru slovenského jazyka. Využívajú sa najmä na nácvik výslovnosti, prízvuku a intonácie a na rozširovanie slovnej zásoby. Pri precvičovaní sa často používajú aj pohyby znázorňujúce činnosti alebo dramatizáciu obsahu.</p> <p>Poznámka: Básničky, vyčítanky, rečňovanky v učebnici nie sú určené na memorovanie. Na druhej strane je vhodné, aby časť textu (slovné spojenia, vety) učiteľ využil na rozvíjanie slovnej zásoby žiakov.</p>	<p>Čo robíme v škole?</p> <p>Učíme sa, spievame.</p> <p>Otvorená (brána, kniha)</p>	O, FP, H	<p>Audio nahrávky, CD (1)</p> <p>Učebnica⁴¹</p>
5.	<p>Opakovanie a utvrdzovanie osvojeného učiva.</p> <p>Tvorba dialógov.</p> <p>Vytvoria sa dvojice a žiaci sa vítajú (pozdravom Ahoj! alebo Dobrý deň!) a hovoria o treťom žiakovi. Jeden ukazuje na ďalšieho spolužiaka a pýta sa, druhý odpovedá. Opakujú a utvrdzujú nasledovné vety: Kto je to? To je ... (krstné meno žiaka/žiačky). To je chlapec/dievčatko. To je on/ona.</p>	<p>Ahoj!</p> <p>Dobrý deň!</p> <p>Kto je to?</p> <p>To je ... (krstné meno žiaka/žiačky).</p> <p>To je chlapec/dievčatko.</p> <p>To je on/ona.</p>	O, PP, P2	CD (4)

⁴⁰ Kurillová, I.: Prípravné cvičenia alebo ako predchádzať nesprávnej výslovnosti. Dostupné na: <http://www.cppppapdk.sk/pr/C3%ADpravn%C3%A9-cvi%C4%8Denia-alebo-ako-predch%C3%A1dza%C5%A5-nespr%C3%A1vnej-v%C3%BDslovnosti#sthash.nccwoWIn.dpuf>

⁴¹ Halászová, A. – Kováčsová, Z.: Slovenský jazyk pre 1. ročník ZŠ s VJM. I. časť. 5. prepracované vydanie. Bratislava : TERRA, 2013. ISBN 978-80-8098-124-2, s. 4. – 5.

6.	Rozširovanie učiva (oslovenie). Žiak si uvedomuje, ako oslovuje učiteľa, dospelého.	Oslovenia (pán učiteľ/pani učiteľka, teta, ujo)	O, PP, FP, P2, SP, H	Učebnica ⁴² Súbor farebných obrazových kariet
7.	Utvrdzovanie učiva (oslovenie). Žiak si uvedomuje, ako oslovuje učiteľa, dospelého, ako ho zdraví.	Dobrý deň, pani učiteľka! Dobrý deň, pán učiteľ!	PP, FP, H	
8.	Utvrdzovanie učiva. Tvorba dialógov. Učiteľ pristúpi k jednému žiakovi, pozdraví ho (pozdravom Ahoj! alebo Dobrý deň! a s oslovením) a nadviaže s ním rozhovor o treťom žiakovi. Žiak opätuje pozdrav s oslovením (Dobrý deň, pán učiteľ/pani učiteľka!). Učiteľ ukazuje na ďalšieho žiaka a pýta sa Kto je to? Žiak odpovedá. Opakujú a utvrdzujú vety: To je ... (krstné meno žiaka/žiačky). To je chlapec/dievčatko. To je on/ona.	Ahoj, Tibor! Dobrý deň, pán učiteľ/pani učiteľka! Tibor, kto je to? To je ... (krstné meno žiaka/žiačky). To je chlapec/dievčatko. To je on/ona.	PP, P2, H	
9.	Tvorba dialógov: Vytvoria sa dvojice a žiaci sa vítajú (pozdravom Ahoj! alebo Dobrý deň!) a hovoria o treťom žiakovi. Jeden ukazuje na ďalšieho spolužiaka a pýta sa, druhý odpovedá. Opakujú a utvrdzujú vety: Kto je to? To je ... (krstné meno žiaka/žiačky). To je chlapec/dievčatko. To je on/ona.	Ahoj! Dobrý deň! Kto je to? To je ... (krstné meno žiaka/žiačky). To je chlapec/dievčatko. To je on/ona.	O, PP, P2	

⁴² Halászová, A. – Kováčsová, Z.: Slovenský jazyk pre 1. ročník ZŠ s VJM. I. časť. 5. prepracované vydanie. Bratislava : TERRA, 2013. ISBN 978-80-8098-124-2, s. 7.

<p>10.</p>	<p>Na opakovanie a utvrdzovanie osvojeného učiva sa môže využiť obmena situačnej hry: žiak osloví a pozdraví učiteľa a pýta sa ho na neznámeho žiaka. Žiak pristúpi k učiteľovi, osloví ho a pozdraví (Dobrý deň, pán učiteľ/ pani učiteľka!) a nadviaže s ním rozhovor. Učiteľ opätuje pozdrav s oslovením (Dobrý deň/Ahoj, ... (krstné meno žiaka)! Žiak ukazuje na neznámeho žiaka a pýta sa Pán učiteľ/pani učiteľka, kto je to? Učiteľ odpovedá. Opakujú a utvrdzujú sa vety: To je ... (krstné meno žiaka/žiačky). Žiak môže doplniť informácie na základe osvojených vedomostí (To je chlapec/dievčatko. To je on/ona.) Poznámka: Na opakovanie sa dajú využívať aj farebné obrazové kartičky. Pracuje sa len s tými kartičkami, na ktorých je osoba. Žiak si vyberie jednu kartičku, na ktorej je osoba. Musí sa rozhodnúť, či je na obrázku dospelý alebo dieťa. Učiteľ sa opýta – Kto je to? a žiak odpovedá – To je teta/ujó/chlapec/dievčatko.</p>	<p>Dobrý deň, pán učiteľ/pani učiteľka! Dobrý deň/Ahoj, ... (krstné meno žiaka)! Pán učiteľ/pani učiteľka, kto je to? To je ... (krstné meno žiaka/žiačky). To je chlapec/dievčatko. To je on/ona.</p>	<p>O, PP, FP</p>	<p>Farebné obrazové kartičky</p>
<p>11.</p>	<p>Tvorba dialógov. Vytvoria sa dvojice a žiaci sa vítajú (pozdravom Ahoj! alebo Dobrý deň!) a hovoria o treťom žiakovi. Jeden ukazuje na ďalšieho spolužiaka a pýta sa, druhý odpovedá. V rámci tvorby dialógov sa opakujú a utvrdzujú otázky a odpovede: Kto je to? To je ... (krstné meno žiaka/žiačky). ... je chlapec? alebo ... je dievčatko? Áno, ... je chlapec/dievčatko. alebo Nie. On je chlapec/Ona je dievčatko. Poznámka: Na opakovanie sa dajú využívať aj farebné obrazové kartičky. Pracuje sa len s tými kartičkami, na ktorých je osoba. Žiak si vyberie jednu kartičku, na ktorej je osoba. Musí sa rozhodnúť, či je na obrázku dospelý alebo dieťa. Učiteľ sa opýta Kto je to? a žiak odpovedá: To je teta/ujó/chlapec/dievčatko.</p>	<p>Ahoj! Ahoj! Kto je to? To je ... (krstné meno žiaka/žiačky). ... je chlapec? alebo ... je dievčatko? Áno, ... je chlapec/dievčatko. alebo Nie. On je chlapec/Ona je dievčatko.</p>	<p>O, PP, P2</p>	<p>Farebné obrazové kartičky</p>

12.	<p>Na opakovanie a utvrdzovanie osvojeného učiva sa môžu využiť aj úlohy a cvičenia v pracovnom zošite (7/1).</p> <p>Poznámka: V 1. ročníku sa požíva PZ ako neoddeliteľná časť učebnice hlavne na precvičovanie, prehľbovanie a utvrdzovanie učiva. V PZ sa odporúča pracovať spoločne pod vedením učiteľa. Pokyny v PZ učiteľ prečíta najprv v slovenskom jazyku, až potom prekladá do maďarského jazyka, resp. v maďarskom jazyku vysvetlí zadanie. Úloha sa vždy vyrieši ústne a až potom sa začne práca v PZ.</p>	On, ona.	O, PP, H, FP	Pracovný zošit ⁴³
13.	<p>Vyčítanka Moje meno je... sa nacvičuje globálnou metódou a pri prednese sa využívajú prvky hry na tele. Opis nácviku vyčítanky sa nachádza v metodickéj príručke⁴⁴. Žiak, na ktorého padne posledné slovo, povie svoje krstné meno.</p>		PP, FP, H	CD (2) Učebnica ⁴⁵
14.	<p>Nadviazanie kontaktu v súlade s komunikačnou situáciou, predstavovanie sa. Pri navodení učiva sa využijú vedomosti získané na predprimárnom stupni vzdelávania.</p> <p>Na motiváciu sa využije východiskový dialóg v učebnici. Žiaci pozorne počúvajú, ako sa predstaví chlapec a dievčatko.</p>	<p>Ako sa volá ...?</p> <p>Volá sa ...</p> <p>On sa volá ...</p> <p>Ona sa volá ...</p>	PP, FP, H	CD (3) Učebnica ⁴⁶

43 Halászová, A. – Kováčsová, Z.: Slovenský jazyk pre 1. ročník ZŠ s VJM. Pracovný zošit. 5. prepracované vydanie. Bratislava: TERRA, 2015. ISBN 978-80-8098-124-2, s. 7.

44 Halászová, A.: Metodická príručka Ypsilon 1. Bratislava: TERRA, 2018. ISBN 978-80-8098-139-6. s. 9.

45 Halászová, A. – Kováčsová, Z.: Slovenský jazyk pre 1. ročník ZŠ s VJM. I. časť. 5. prepracované vydanie. Bratislava: TERRA, 2013. ISBN 978-80-8098-124-2, s. 6.

46 Halászová, A.: Metodická príručka Ypsilon 1. Bratislava: TERRA, 2018. ISBN 978-80-8098-139-6. s. 13.

15.	<p>Rozširovanie učiva: Nadviazanie kontaktu v súlade s komunikačnou situáciou. Pri navodení učiva sa môžu využívať vedomosti získané na predprimárnom stupni vzdelávania. Vzorové vety sa nacvičujú postupne s celou triedou. Žiaci sa najprv predstavujú iba krstným menom (podľa rodného listu), potom už aj priezviskom. Poznámka: Ženské priezviská sa používajú bez prechyľovania iba v prípade, ak to žiačky majú uvedené v rodnom liste.</p>	<p>Ako sa voláš? Volám sa ... (krstné meno). Volám sa ... (krstné meno spolu s priezviskom).</p>	PP, FP, H	
16.	Prehľbovanie osvojeného učiva pomocou hry Dobrý deň! ⁴⁷ .		PP, FP, SP	
17.	Prehľbovanie a utvrdzovanie osvojeného učiva pomocou hry Reťazové predstavovanie sa ⁴⁸ .	<p>Ja som... (krstné meno žiaka/ žiačky). Ja som chlapec/dievčatko. Moje meno je... (krstné meno žiaka/žiačky). Ako sa voláš? Volám sa... (krstné meno a priezvisko žiaka/ žiačky).</p>	PP, FP, SP	
18.	<p>Opakovanie osvojeného učiva z komunikačnej témy Rodina a spoločnosť (pozdravy, oslovenia, predstavovanie sa) – hrovou formou sa utvrdzujú dialógy, ktoré už žiaci poznajú. Reťazová hra sa využije na reťazové predstavovanie sa, pričom je potrebné dbať na presnú formuláciu otázok a odpovedí.</p>	<p>Ako sa voláš? Volám sa... Moje meno je... To je Erika. To je dievčatko/chlapec. To je pani učiteľka/pán učiteľ. To je teta/ ujo.</p>	O, P2, SP, H	Obrazový materiál

47 Halászová, A.: Metodická príručka Ypsilon 1. Bratislava: TERRA, 2018. ISBN 978-80-8098-139-6. s. 13.

48 Halászová, A.: Metodická príručka Ypsilon 1. Bratislava: TERRA, 2018. ISBN 978-80-8098-139-6. s. 12.

Metodický list č. 1d

Komunikačná téma: Rodina a spoločnosť

Názov metodického listu: Pozdravy 2

Námety na aktivity:

Č.	Opis aktivity	Pojmy, vetné modely	Stratégia, vyučovacia technika, organizačná forma	Pomôcky
1.	Opakovanie a utvrdzovanie osvojených vedomostí: Učiteľ pozdraví žiakov a očakáva, že žiaci opätujú pozdrav a zároveň použijú správne oslovenie (Dobrý deň, pán učiteľ/pani učiteľka!). Žiaci majú vedieť, ako treba osloviť a zdraviť dospelého. Súčasne sa žiaci otočia k susedovi, podajú mu ruku a oslovia, pozdravia ho. Vedia, ako treba pozdraviť rovesníka.	Dobrý deň! Ahoj! Dobrý deň, pani učiteľka! Oslovenia (pán učiteľ/pani učiteľka, teta, ujo)	O, FP, P2, H	
2.	Opakovanie a utvrdzovanie osvojených vedomostí: Učiteľ vyberie z obrazových kartičiek tie, na ktorých sú osoby a rozloží ich na pracovný stôl obrázkom nadol. Žiaci po jednom prichádzajú k stolu, vytiahnu jednu kartičku a rozhodnú, či ide o dospelého alebo o dieťa. Povedia, ako treba osloviť osobu na kartičke. Žiaci majú vedieť, ako treba osloviť a zdraviť dospelého, rovesníka.	Oslovenia (pán učiteľ/pani učiteľka, teta, ujo). Dobrý deň! Ahoj!	O, FP, H	Farebné kartičky

<p>3.</p>	<p>Rozširovanie učiva. Nacvičujú sa ďalšie pozdravy – Dovidenia! Bozkávam! spolu s oslovením.</p> <p>Na precvičovanie sa môžu používať aj farebné kartičky. Pracuje sa len s tými kartičkami, na ktorých je osoba. Žiak si vyberie jednu kartičku, na ktorej je osoba. Musí sa rozhodnúť, či je na obrázku dospelý alebo dieťa a povie jeden pozdrav. Poznámka: Učiteľ môže zadávať aj ďalšie otázky a takto precvičovať a opakovať už osvojené učivo.</p>	<p>Dobrý deň! Ahoj! Dovidenia! Oslovenia (pán učiteľ/pani učiteľka, teta, ujo). Dobrý deň, pani učiteľka! Dovidenia, pani učiteľka! Dobrý deň, teta! Dobrý deň, ujo! Bozkávam, teta! Bozkávam, ujo! Dovidenia, teta! Dovidenia, ujo!</p>	<p>PP, FP, P2, H</p>	<p>Farebné kartičky</p>
<p>4.</p>	<p>Dychové cvičenia: 1. Súvislý pomalý nádych, súvislý pomalý výdych – s artikuláciou FFF, ŠŠŠ. Motivácia: Vietor suší bielizeň – fúkanie do papierových servítk, ktoré drží dieťa pred sebou. 2. Krátky rýchly nádych, krátky rýchly výdych. Motivácia: Fúkaný futbal – fúkanie do papierových loptičiek na stole s artikuláciou F. 3. Krátky nádych, dlhý výdych s artikuláciou HÚÚÚ, FÍÍÍ, FÚÚÚ. Motivácia: Čo vietor odnesie – fúkanie do pierok, listov, kúskov jemného papiera. 4. Nádych – výdych – pauza. Motivácia: Nafukovanie balónikov.⁴⁹</p>		<p>PP, FP, TPR</p>	<p>Papierová servítka, koberec, papierová loptička, pingpongová loptička, pierka, listy, balóniky</p>

⁴⁹ Kurillová, I.: Prípravné cvičenia alebo ako predchádzať nesprávnej výslovnosti. Dostupné na: <http://www.cpppapk.sk/pr/C3%ADpravn%C3%A9-cvi%C4%8Denia-alebo-ako-predch%C3%A1dza%C5%A5-nespr%C3%A1vnej-v%C3%BDslovnosti#sthash.nccwoWIn.dpuf>

5.	<p>Uvoľňovacie cvičenia zamerané hlavne na dýchanie a artikuláciu sú súčasťou každej vyučovacej hodiny.</p> <p>Hlasové cvičenia. Od začiatku cvičení je potrebné snažiť sa vyvolať ľahký, z pokojného výdychu vychádzajúci hlasový začiatok. Hlasové cvičenia sa vykonávajú v nižších hlasových polohách, nakoľko hlbšie hlasové tóny sa tvoria s menšou námahou hrtanového svalstva a s najmenšou silou vzduchového prúdu, čo prispieva k spokojnejšiemu priebehu cvičení.</p> <p>Pri hlasových cvičeniach sa dá pokúsiť o rozvíjanie sluchovej pozornosti pre výšku a silu hlasu a nacvičiť reguláciu prejavu žiaka napodobňovaním a prispôsobovaním tónovej polohy hlasu učiteľa alebo zvuku hudobného nástroja.⁵⁰</p>	<p>A, E, I Á, É, Í</p>	<p>PP, FP, H</p>	
6.	<p>Opakovanie a rozširovanie osvojeného učiva: ústne formy spoločenského styku – pozdravy používané podľa častí dňa.</p> <p>Žiak si uvedomuje, ako používať pozdravy v priebehu dňa, ako pozdraviť známeho, neznámeho, dospelého, alebo rovesníka. Ilustrácie, ktoré sú plne funkčné sa dajú využiť na „čítanie s porozumením“. Žiaci majú vedieť vyčítať informácie, o aký časový úsek ide, akú činnosť vykonávajú osoby na obrázku atď. Postup práce s ilustráciami uvádza metodická príručka⁵¹.</p>	<p>Dobré ráno! Dobrý deň! Dobrý večer! Dobrá noc! Bozkávam! Dovidenia! Ahoj!</p>	<p>PP, FP, SP</p>	<p>Učebnica⁵² Obrazový materiál – časti dňa</p>

50 Kurillová, I.: Prípravné cvičenia alebo ako predchádzať nesprávnej výslovnosti. Dostupné na: <http://www.cpppapk.sk/pr%C3%ADpravn%C3%A9-cvi%C4%8Denia-alebo-ako-predch%C3%A1dza%C5%A5-nespr%C3%A1vnej-v%C3%BDslovnosti#sthash.nccwoWIn.dpuf>

51 Halászová, A.: Metodická príručka Ypsilon 1. Bratislava: TERRA, 2018. ISBN 978-80-8098-139-6. s. 9. – 10.

52 Halászová, A. – Kováčsová, Z.: Slovenský jazyk pre 1. ročník ZŠ s VJM. I. časť. 5. prepracované vydanie. Bratislava : TERRA, 2013. ISBN 978-80-8098-124-2, s. 7. – 8.

7.	Ilustrácie sú vhodné na tvorbu a nácvik jednoduchých dialógov s max. 2 replikami.		PP, P2	Učebnica ⁵³
8.	Ilustrácie sa dajú využiť aj na tvorbu otázok a odpovedí, ktoré slúžia na opakovanie, prehĺbovanie a utvrdzovanie osvojených vedomostí ale aj na kontrolu osvojených vedomostí a zručností. Pri práci s ilustráciami sa opakujú pomenovania osôb. Používame otázky: Kto je na obrázku? Čo hovorí chlapec, mama, stará mama?... atď.	Kto je to? To je ...	PP, FP, P2	Učebnica ⁵⁴
9.	Rozširovanie slovnjej zásoby. Nácvik ukazovacích zámen na určenie miesta pomocou hry Vyber si kartu ⁵⁵ .	Tu. Tam.	PP, FP	Farebné kartičky
10.	Riekanky a rýmovačky zlepšujú výslovnosť a poskytujú dostatočný priestor pre opakovanie. Napodobňovanie činností – hranie rolí – napomáha žiakom rýchlejšie porozumieť novým výrazom. Poznámka: V prvom ročníku ešte sa nedá hovoriť o dramatizácii. Pohybové hry slúžia na napodobňovanie činností telom. Tieto aktivity sú dobré na to, aby žiaci získali sebadôveru a aktívne porozumeli kľúčovým prvkom jazyka. Básnička Dobrý deň slúži na precvičovanie pozdravov podľa častí dňa hrovou formou. Poznámka: Na memorovanie sa odporúčajú len vybrané vety.		PP, TPR, FP, SP	CD (4) Učebnica ⁵⁶

53 Halászová, A. – Kováčsová, Z.: Slovenský jazyk pre 1. ročník ZŠ s VJM. I. časť. 5. prepracované vydanie. Bratislava : TERRA, 2013. ISBN 978-80-8098-124-2.

54 Halászová, A. – Kováčsová, Z.: Slovenský jazyk pre 1. ročník ZŠ s VJM. I. časť. 5. prepracované vydanie. Bratislava : TERRA, 2013. ISBN 978-80-8098-124-2.

55 Halászová, A.: Metodická príručka Ypsilon 1. Bratislava: TERRA, 2018. ISBN 978-80-8098-139-6. s. 12.

56 Halászová, A. – Kováčsová, Z.: Slovenský jazyk pre 1. ročník ZŠ s VJM. I. časť. 5. prepracované vydanie. Bratislava : TERRA, 2013. ISBN 978-80-8098-124-2, s. 7.

11.	<p>Utvrdzovanie osvojeného učiva: ústne formy spoločenského styku – pozdravy používané podľa častí dňa.</p> <p>Hra Kútová hra⁵⁷ sa používa na precvičovanie častí dňa a opakovanie a utvrdzovanie pozdravov podľa častí dňa.</p>	<p>Dobré ráno! Dobrý deň! Dobrý večer! Dobrá noc!</p>	O, PP, FP, P2, H	<p>Obrazový materiál – časti dňa Pozdravy</p>
12.	<p>Ako spätná väzba osvojených vedomostí o používaní pozdravov sa dajú využiť cvičenia v učebnici. Metodická príručka obsahuje znenie zadania⁵⁸ v slovenskom aj maďarskom jazyku.</p> <p>Poznámka: Odporúča sa úlohu riešiť spoločne a po čase sa vrátiť k úlohe a využiť ju na kontrolu.</p>		O, PP, FP	Učebnica ⁵⁹
13.	<p>Rozširovanie slovnej zásoby (zdvorilostné prejavy).</p> <p>Nácvik najfrekvencovanejších výrazov na vyjadrenie prosby, poďakovania pomocou hry Vyber si kartu⁶⁰.</p>	<p>Prosím. Ďakujem. Nech sa páči!</p>	PP, H, FP	Farebné kartičky
14.	<p>Precvičovanie a utvrdzovanie zdvorilostných prejavov a určenia miesta pomocou hry Vyber si kartu⁶¹. Postupne sa hra dá hrať aj v skupinách a vo dvojici.</p>	<p>Prosím. Ďakujem. Nech sa páči! Tu. Tam.</p>	PP, H, FP, SP, P2	Farebné kartičky

57 Halászová, A.: Metodická príručka Ypsilon 1. Bratislava: TERRA, 2018. ISBN 978-80-8098-139-6. s. 13.

58 Halászová, A.: Metodická príručka Ypsilon 1. Bratislava: TERRA, 2018. ISBN 978-80-8098-139-6. s. 7 (7/1.,2.3.)

59 Halászová, A. – Kováčsová, Z.: Slovenský jazyk pre 1. ročník ZŠ s VJM. I. časť. 5. prepracované vydanie. Bratislava : TERRA, 2013. ISBN 978-80-8098-124-2, s. 7.

60 Halászová, A. – Kováčsová, Z.: Slovenský jazyk pre 1. ročník ZŠ s VJM. I. časť. 5. prepracované vydanie. Bratislava : TERRA, 2013. ISBN 978-80-8098-124-2. s. 12.

61 Halászová, A. – Kováčsová, Z.: Slovenský jazyk pre 1. ročník ZŠ s VJM. I. časť. 5. prepracované vydanie. Bratislava : TERRA, 2013. ISBN 978-80-8098-124-2. s. 12.

<p>15.</p>	<p>Opakovanie a utvrdzovanie osvojeného učiva z komunikačnej témy Rodina a spoločnosť (pozdravy, oslovenia, predstavovanie sa, zdvorilostné prejavy). Hravou formou napr. hrou Dobrý deň!⁶² alebo Klop-klop⁶³ sa utvrdzujú dialógy, ktoré už žiaci poznajú.</p> <p>Reťazová hra sa využije na opakovanie reťazového predstavovania sa⁶⁴, pričom treba dbať aj na presnú formuláciu otázok a odpovedí.</p>	<p>Ako sa voláš? Volám sa... Moje meno je... To je Erika. To je dievčatko/chlapec. To je pani učiteľka/pán učiteľ. To je teta/ujo. Mená žiakov.</p>	<p>O, FP, SP, P2, H</p>	<p>Obrazový materiál</p>
-------------------	--	--	-------------------------	--------------------------

62 Halászová, A.: Metodická príručka Ypsilon 1. Bratislava: TERRA, 2018. ISBN 978-80-8098-139-6. s. 13.

63 Halászová, A.: Metodická príručka Ypsilon 1. Bratislava: TERRA, 2018. ISBN 978-80-8098-139-6. s. 13.

64 Halászová, A.: Metodická príručka Ypsilon 1. Bratislava: TERRA, 2018. ISBN 978-80-8098-139-6. s. 12.

Metodický list č. 1e

Komunikačná téma: Rodina a spoločnosť

Názov metodického listu: Pokyny 2

Námety na aktivity:

Č.	Opis aktivity	Pojmy, vetné modely	Stratégia, vyučovacia technika, organizačná forma	Pomôcky
1.	Na úvod učiteľ privíta žiakov a žiaci opätujú pozdrav. Poznámka: precvičujú sa aj ďalšie pozdravy.	Dobrý deň! Ahoj! Dovidenia! Dobrý deň, pani učiteľka! Dovidenia pani učiteľka! Oslovenia (pán učiteľ/pani učiteľka, teta, ujo)	O, FP, P2, H, R	
2.	Pohybovou hrou Malá muška sa nacvičuje frekventovaný pokyn. Opis hry sa nachádza v metodickej príručke ⁶⁵ . Pri aktivitách vyžadujúcich pohyb žiakov treba reorganizovať priestor v triede tak, aby bol umožnený žiakom voľný pohyb.	Sadni si!		Učebnica ⁶⁶ CD (5)
3.	V rámci komunikačnej témy sa nacvičujú jednoduché pokyny, ktoré sú potrebné k práci v triede. Žiaci bez slov reagujú na pokyny zadané učiteľom, ktoré aj sám vykonáva potrebnú činnosť. Postupne učiteľ prenechá žiakom samostatné reagovanie sa na pokyny.	Sadni si! Postav sa! Poď sem! Choď na miesto! Otvor knihu! Zatvor knihu!	PP, TPR, FP, SP	

⁶⁵ Halászová, A.: Metodická príručka Ypsilon 1. Bratislava: TERRA, 2018. ISBN 978-80-8098-139-6. s. 10.

⁶⁶ Halászová, A. – Kováčsová, Z.: Slovenský jazyk pre 1. ročník ZŠ s VJM. I. časť. 5. prepracované vydanie. Bratislava : TERRA, 2013. ISBN 978-80-8098-124-2, s. 8.

4.	<p>Precvičovanie a utvrdzovanie pokynov pomocou cvičení v učebnici. Metodická príručka obsahuje znenie zadania⁶⁷ v slovenskom aj maďarskom jazyku.</p> <p>Poznámka: Odporúča sa úlohu riešiť spoločne a po čase sa k nej vrátiť a využiť ju na kontrolu.</p>	<p>Sadni si! Postav sa! Poď sem! Choď na miesto! Otvor knihu! Zatvor knihu!</p>	PP, FP,	Učebnica ⁶⁸
5.	Utvrdzovanie pokynov pomocou hry Šepkanie ⁶⁹ .	<p>Sadni si! Postav sa! Poď sem! Choď na miesto! Otvor knihu! Zatvor knihu!</p>	SP, P2	
6.	<p>Uvoľňovacie cvičenia zamerané hlavne na dýchanie a artikuláciu sú súčasťou každej vyučovacej hodiny. Hlasové cvičenia. Od začiatku cvičení je potrebné snažiť sa vyvolať ľahký, z pokojného výdychu vychádzajúci hlasový začiatok. Hlasové cvičenia sa vykonávajú v nižších hlasových polohách, nakoľko hlbšie hlasové tóny sa tvoria s menšou námahou hrtanového svalstva a s najmenšou silou vzduchového prúdu, čo prispieva k pokojnejšiemu priebehu cvičení. Pri hlasových cvičeniach sa treba pokúsiť o rozvíjanie sluchovej pozornosti pre výšku a silu hlasu a nacvičiť reguláciu prejavu žiaka napodobňovaním a prispôbovaním tónovej polohy hlasu učiteľa alebo zvuku hudobného nástroja.⁷⁰</p>	<p>A, E, I, O, U Á, É, Í, Ó, Ú</p>	PP, FP, H	

67 Halászová, A.: Metodická príručka Ypsilon 1. Bratislava: TERRA, 2018. ISBN 978-80-8098-139-6. s. 7 (9/1., 2., 3.).

68 Halászová, A. – Kováčsová, Z.: Slovenský jazyk pre 1. ročník ZŠ s VJM. I. časť. 5. prepracované vydanie. Bratislava : TERRA, 2013. ISBN 978-80-8098-124-2, s. 9.

69 Halászová, A.: Metodická príručka Ypsilon 1. Bratislava: TERRA, 2018. ISBN 978-80-8098-139-6. s. 13.

70 Kurillová, I.: Prípravné cvičenia alebo ako predchádzať nesprávnej výslovnosti. Dostupné na: <http://www.cppapdk.sk/pr/C3%ADpravn%C3%A9-cvi%C4%8Denia-alebo-ako-predch%C3%A1dza%C5%A5-nespr%C3%A1vnej-v%C3%BDslovnosti#sthash.nccwoWIn.dpuf>

7.	<p>Opakovanie vybraných pozdravov a pokynov v rámci cvičenia v učebnici. Metodická príručka obsahuje znenie zadania⁷¹ v slovenskom aj maďarskom jazyku.</p> <p>Poznámka: Odporúča sa úlohu riešiť spoločne a po čase sa k nej vrátiť a využiť ju na kontrolu.</p>			Učebnica ⁷²
8.	<p>Rozširovanie slovnej zásoby. Pri práci s obrazovým materiálom, ilustráciami v učebnici sa opakujú pomenovania osôb a vecí. Učiteľ vedie rozhovor o obrázku, používa modelové otázky: Kto je to? Čo je to? Opakujú sa už osvojené vedomosti, pričom učiteľ dbá na to, aby ukázal na obrázku na osobu, na predmet, na koho, na čo myslí.</p>	<p>Kto je to? Čo je to? To je... (pomenovanie osôb a vecí).</p>	O, FP, SP	<p>Ozvučené obrazy (V škole) Farebné kartičky</p>
9.	<p>Pozorovanie výslovnosti samohlások a, á, e, é.</p> <p>Poznámka: Učiteľ pri aktivitách musí dbať na vzorový prednes, ktorý má mať správny výraz a bezchybnú spisovnú slovenčinu. Prednesu vyučujúceho by malo predchádzať počúvanie nahrávky z CD.</p>		PP	CD (6)
10.	<p>Výslovnosť hlásky e, é nacvičujeme pomocou pohybovej hry Slniečko sa zobudilo.</p> <p>Vyvodenie hlások e, é, a, á patrí k náročným činnostiam, preto učiteľ pri aktivitách musí dbať na vzorový prednes, ktorý má mať správny výraz a bezchybnú spisovnú slovenčinu. Prednesu vyučujúceho by malo predchádzať počúvanie nahrávky z CD.</p> <p>Poznámka: Opis pohybovej hry sa nachádza v metodической príručke⁷³.</p>		PP, FP	<p>CD (6) Učebnica⁷⁴</p>

71 Halászová, A.: Metodická príručka Ypsilon 1. Bratislava: TERRA, 2018. ISBN 978-80-8098-139-6. s. 8 (9/4.).

72 Halászová, A. – Kováčsová, Z.: Slovenský jazyk pre 1. ročník ZŠ s VJM. I. časť. 5. prepracované vydanie. Bratislava : TERRA, 2013. ISBN 978-80-8098-124-2, s. 9.

73 Halászová, A.: Metodická príručka Ypsilon 1. Bratislava: TERRA, 2018. ISBN 978-80-8098-139-6. s. 10.

74 Halászová, A. – Kováčsová, Z.: Slovenský jazyk pre 1. ročník ZŠ s VJM. I. časť. 5. prepracované vydanie. Bratislava : TERRA, 2013. ISBN 978-80-8098-124-2, s. 9.

11.	<p>Hru Mám ručníček využívame na osvojenie slov mať a dať. Precvičujeme slovesá „dať“ a „mať“. Spoločné hry napomáhajú k uvedomeniu triednej alebo skupinovej identity.</p> <p>Detská pieseň slúži aj na nácvik kladnej a zápornej odpovede na otázku Máš ručníček? Áno, mám. Nie, nemám.</p> <p>Poznámka: Opis detskej hry a postupu pri nácviku sa nachádza v metodической príručke⁷⁵.</p>	<p>Mám. Dám. Áno, mám. Nie, nemám.</p>	<p>PP, FP, SP</p>	<p>Šatka CD (7) Učebnica⁷⁶</p>
12.	<p>Používanie 1. gramatickej osoby sloves mať a dať sa dá utvrdzovať aj modifikáciou hry Dôvtip⁷⁷ tak, že sa budú nacvičovať kladné a záporné odpovede na otázku Máš ... ? o obrázku na kartičke.</p> <p>Poznámka: Hra sa môže hrať neskôr aj vo dvojici.</p>	<p>Máš ... (pomenovanie obrázka na kartičke v nominatíve)? Áno, mám ... (opakovanie pomenovania obrázka na kartičke v nominatíve). Nie, nemám ... (opakovanie pomenovania obrázka na kartičke v nominatíve).</p>	<p>PP, FP</p>	<p>Farebné kartičky</p>
13.	<p>Opakovanie a utvrdzovanie osvojeného učiva z komunikačnej témy Rodina a spoločnosť sa dá realizovať hrovou formou aj pomocou úryvku básne Adam v škole a využijú sa vedomosti, dialógy, ktoré už žiaci poznajú.</p>	<p>Kto je to? To je Adam/chlapec/on. Ako sa volá chlapec? Chlapec sa volá Adam. Ako sa voláš? Volám sa ... Čo je to? To je kniha/knižka, stolička, líška.</p>	<p>PP, FP</p>	<p>CD (8) Učebnica⁷⁸</p>

75 Halászová, A.: Metodická príručka Ypsilon 1. Bratislava: TERRA, 2018. ISBN 978-80-8098-139-6. s. 10.

76 Halászová, A. – Kováčsová, Z.: Slovenský jazyk pre 1. ročník ZŠ s VJM. I. časť. 5. prepracované vydanie. Bratislava : TERRA, 2013. ISBN 978-80-8098-124-2, s. 10.

77 Halászová, A.: Metodická príručka Ypsilon 1. Bratislava: TERRA, 2018. ISBN 978-80-8098-139-6. s. 12.

78 Halászová, A. – Kováčsová, Z.: Slovenský jazyk pre 1. ročník ZŠ s VJM. I. časť. 5. prepracované vydanie. Bratislava : TERRA, 2013. ISBN 978-80-8098-124-2, s. 10.

<p>14.</p>	<p>Na pozorovanie rytmu, intonácie, výslovnosti sa dá využívať aj detská hra známa z obdobia predprimárneho vzdelávania Kom, kom, kominár. Hra je vhodná na precvičovanie striedania otázok a odpovedí, využijú sa vedomosti, dialógy, ktoré už žiaci poznajú.</p> <p>Poznámka: Ilustrácia sa využíva na tvorbu viet.</p>	<p>Kto je to? To je ujo/kominár/on.</p>	<p>PP, FP</p>	<p>CD (9) Učebnica⁷⁹</p>
-------------------	---	---	---------------	---

⁷⁹ Halászová, A. – Kováčsová, Z.: Slovenský jazyk pre 1. ročník ZŠ s VJM. I. časť. 5. prepracované vydanie. Bratislava : TERRA, 2013. ISBN 978-80-8098-124-2. s. 11.

Metodický list č. 1f

Komunikačná téma: Rodina a spoločnosť

Názov metodického listu: Ukazovacie zámená ten, tá, to

Námety na aktivity:

Č.	Opis aktivity	Pojmy, vetné modely	Stratégia, vyučovacia technika, organizačná forma	Pomôcky
1.	Na úvod učiteľ privíta žiakov a žiaci opätujú pozdrav. Poznámka: precvičujú sa aj ďalšie pozdravy.	Dobrý deň! Ahoj! Dovidenia! Dobrý deň, pani učiteľka! Dovidenia, pani učiteľka! Oslovenia (pán učiteľ/pani učiteľka, teta, ujo).	O, FP, P2, H, R	
2.	Opakovanie a utvrdzovanie frekventovaných pokynov. Žiaci bez slov reagujú na pokyny zadané učiteľom, ktorý už sám nevykonáva danú činnosť a prenecháva žiakom samostatné reagovanie sa na pokyny. Poznámka: Učiteľ môže poveriť odvážnejšieho žiaka s dobrými jazykovými schopnosťami, aby dával pokyny spolužiakom.	Sadni si! Postav sa! Poď sem! Choď na miesto! Otvor knihu! Zatvor knihu!	PP, TPR, FP, SP	
3.	Opakovanie pokynov pomocou hry Šepkanie ⁸⁰ .	Sadni si! Postav sa! Poď sem! Choď na miesto! Otvor knihu! Zatvor knihu!	O, SP	

⁸⁰ Halászová, A.: Metodická príručka Ypsilon 1. Bratislava: TERRA, 2018. ISBN 978-80-8098-139-6. s. 13.

4.	<p>Uvoľňovacie cvičenia zamerané hlavne na dýchanie a artikuláciu sú súčasťou každej vyučovacej hodiny.</p> <p>Hlasové cvičenia: Od začiatku cvičení je potrebné snažiť sa vyvolať ľahký, z pokojného výdychu vychádzajúci hlasový začiatok. Hlasové cvičenia sa vykonávajú v nižších hlasových polohách, nakoľko hlbšie hlasové tóny sa tvoria s menšou námahou hrtanového svalstva a s najmenšou silou vzduchového prúdu, čo prispieva k pokojnejšiemu priebehu cvičení.</p> <p>Pri hlasových cvičeniach sa pokúsiť o rozvíjanie sluchovej pozornosti pre výšku a silu hlasu a nacvičiť reguláciu prejavu žiaka napodobňovaním a prispôbovaním tónovej polohy hlasu učiteľa alebo zvuku hudobného nástroja.⁸¹</p>	<p>A, E, I, O, U</p> <p>Á, É, Í, Ó, Ú</p> <p>A, Á, E, É, I, Í, O, Ó, U, Ú</p>	PP, FP, H	
5.	<p>Opakovanie a rozširovanie slovnej zásoby. Pri práci s obrazovým materiálom, ilustráciami v učebnici sa opakujú pomenovania osôb a vecí. Učiteľ vedie rozhovor o obrázku, používa modelové otázky: Kto je to? Čo je to? Opakujú sa už osvojené vedomosti, pričom učiteľ dbá na to, aby ukázal na obrázku na osobu, na predmet, na koho, na čo myslí.</p> <p>Poznámka: Na kontrolu sa odporúča využívať aj farebné kartičky. Takto si žiaci zvykajú aj na iný štýl, kontext.</p>	<p>Kto je to?</p> <p>To je chlapec/dievčatko. (Pomenovanie osôb na ilustrácii k detskej hre Mám ručiček.)</p> <p>To je Adam/chlapec/on. (Pomenovanie osoby na ilustrácii k básničke Adam v škole.)</p> <p>Ako sa volá chlapec?</p> <p>Chlapec sa volá Adam.</p> <p>To je ujo/kominár/on.</p> <p>To je dievčatko/chlapec. (Pomenovanie osôb na ilustrácii k piesni Kom, kom, kominár.)</p> <p>Čo je to?</p> <p>To je ručiček.</p> <p>(Pomenovanie vecí na ilustrácii k detskej hre Mám ručiček.)</p> <p>To je kniha/knižka, stolička. (Pomenovanie predmetov na ilustrácii k básničke Adam v škole.)</p> <p>To je líška.</p> <p>(Pomenovanie zvieratka na ilustrácii k básničke Adam v škole.)</p>	O, FP, SP	<p>Učebnica⁸²</p> <p>Farebné kartičky</p> <p>Ozvučené obrazy (Žijú na dvore, v lese, na lúke)</p>

81 Kurillová, I.: Prípravné cvičenia alebo ako predchádzať nesprávnej výslovnosti. Dostupné na: <http://www.cpppapk.sk/pr%C3%ADpravn%C3%A9-cv%C4%8Denia-alebo-ako-predch%C3%A1dza%C5%A5-nespr%C3%A1vnej-v%C3%BDslovnosti#sthash.nccwoWIn.dpuf>

82 Halászová, A. – Kováčsová, Z.: Slovenský jazyk pre 1. ročník ZŠ s VJM. I. časť. 5. prepracované vydanie. Bratislava : TERRA, 2013. ISBN 978-80-8098-124-2, s. 10. – 11.

<p>6.</p>	<p>Opakovanie a rozširovanie slovnej zásoby. Pri práci s ilustráciou v učebnici sa opakujú pomenovania osôb a vecí. Učiteľ vedie rozhovor o obrázku, používa otázky: Kto je to? Čo je to? Opakujú sa už osvojené vedomosti, pričom učiteľ dbá na to, aby ukázal na obrázku na osobu, na predmet, na koho, na čo myslí.</p> <p>Poznámka: So žiakmi z jazykovo podnetného prostredia je možný nácvik pomenovania základných farieb na vzorovú otázku Aký, aká, aké je ...? Vždy sa pýta učiteľ. Je potrebné dbať na správnu koncovku (gramatický rod), preto učiteľ zdôrazňuje v otázke opytovacie zámeno. Upozorňuje žiakov na koncovku (aj neverbálne, napr. naznačuje, aby žiaci pozorne počúvali ušami).</p> <p>Poznámka: Na utvrdzovanie sa odporúča využívať aj farebné kartičky.</p>	<p>Kto je to? Čo je to? To je... (pomenovanie osôb a vecí na ilustrácii k básničke e, é) Ako sa volá dievčatko? Dievčatko sa volá Eva/Ema/Elenka. Aký je kvet? Modrý/biely. Aká je čelenka? Biela/žltá/červená. Aké je jablko? Červené.</p>	<p>O, FP, SP</p>	<p>Učebnica⁸³</p> <p>Ozvučené obrazy (Kvitne v záhrade, na lúke)</p> <p>Farebné kartičky</p>
<p>7.</p>	<p>Opakovanie vybraných slov sa môže realizovať v rámci cvičenia v učebnici. Metodická príručka obsahuje znenie zadania⁸⁴ v slovenskom aj maďarskom jazyku.</p> <p>Poznámka: Odporúča sa úlohu riešiť spoločne a po čase sa k nej vrátiť a využiť ju na kontrolu.</p>	<p>Jež, kvet, veverička.</p>	<p>PP, FP</p>	<p>Učebnica⁸⁵</p>
<p>8.</p>	<p>Na opakovanie a utvrdzovanie osvojeného učiva sa môžu využiť aj úlohy a cvičenia v pracovnom zošite (9/2).</p> <p>Poznámka: V 1. ročníku sa používa PZ ako neoddeliteľná súčasť učebnice hlavne na precvičovanie, prehlbovanie a utvrdzovanie učiva. V PZ sa odporúča pracovať spoločne pod vedením učiteľa. Pokyny v PZ učiteľ prečíta najprv v slovenskom jazyku až potom prekladá do maďarského jazyka, resp. v maďarskom jazyku vysvetlí zadanie. Úloha sa vždy vyrieši ústne až potom sa začne práca v PZ.</p>		<p>O, PP, H, FP</p>	<p>Pracovný zošit⁸⁶</p>

83 Halászová, A. – Kováčsová, Z.: Slovenský jazyk pre 1. ročník ZŠ s VJM. I. časť. 5. prepracované vydanie. Bratislava : TERRA, 2013. ISBN 978-80-8098-124-2, s. 11.

84 Halászová, A.: Metodická príručka Ypsilon 1. Bratislava: TERRA, 2018. ISBN 978-80-8098-139-6. s. 8.

85 Halászová, A. – Kováčsová, Z.: Slovenský jazyk pre 1. ročník ZŠ s VJM. I. časť. 5. prepracované vydanie. Bratislava : TERRA, 2013. ISBN 978-80-8098-124-2, s. 11.

86 Halászová, A. – Kováčsová, Z.: Slovenský jazyk pre 1. ročník ZŠ s VJM. Pracovný zošit. 5. prepracované vydanie. Bratislava: TERRA, 2015. ISBN 978-80-8098-124-2, s. 7.

9.	Gramatické kategórie rodu podstatných mien sú znázornené v učebnici pod úvodnými pokynmi farebnými kruhmi (modrý – mužský rod, červený – ženský, žltý – stredný rod) a trojuholník (zelený – množné číslo). Učiteľ vysvetlí žiakom princíp (vo vyučovacom jazyku), ako sa budú využívať farebné kruhy.	Ten, tá, to.	FP, SP, P2, H	Učebnica ⁸⁷ Farebné kruhy
10.	Pomocou obrázkových kariet, na ktorých je vyobrazený predmet známy žiakom, rozširujeme a utvrdzujeme slovnú zásobu, ktorá je už žiakom známa alebo aspoň povedomá z materinského jazyka. Ukazovacie zámená ten, tá, to sa zavádzajú len vtedy, keď už žiaci vedia pomenovať všetky obrázky. Učiteľ ukazuje na každý obrázok a pýta sa: Čo je to? To je...	To je ...	O, FP, H	Farebné obrázkové kartičky
11.	Precvičovanie gramatických kategórií rodu podstatných mien s pomocou učiteľa: osvojená slovná zásoba (podstatné mená v singulári). Práca s farebnými kruhmi: k vybraným farebným obrázkom sa priloží farebný kruh podľa pokynov: modrý – ten – mužský rod, červený – tá – ženský, žltý – to – stredný rod. Poznámka: Odporúča sa hra Ten, tá, to ⁸⁸ .	Ten, tá, to	FP, H	Farebné kruhy I. súbor obrazových kariet (1 – 28)

87 Halászová, A. – Kováčová, Z.: Slovenský jazyk pre 1. ročník ZŠ s VJM. I. časť. 5. prepracované vydanie. Bratislava : TERRA, 2013. ISBN 978-80-8098-124-2, s. 4.

88 Halászová, A.: Metodická príručka Ypsilon 1. Bratislava: TERRA, 2018. ISBN 978-80-8098-139-6. s. 12.

<p>12.</p>	<p>Precvičovanie gramatických kategórií rodu podstatných mien s pomocou učiteľa: osvojená slovná zásoba v učebnici (podstatné mená v singulári).</p> <p>Práca s farebnými kruhmi: k vybraným obrázkom (osobám a predmetom) na ilustráciách sa priloží podľa pokynov farebný kruh:</p> <p>modrý – ten – mužský rod, červený – tá – ženský, žltý – to – stredný rod.</p>	<p>Zlatá brána:</p> <p>ten Zoltán, ten chlapec tá Erika, tá brána</p> <p>to dievčatko, to jablčko</p> <p>Mám ručníček, mám: ten ručníček</p> <p>Kom, kom, kominár: ten kominár</p>	<p>FP, H</p>	<p>Učebnica⁸⁹ Farebné kruhy</p>
<p>13.</p>	<p>Pomocou ilustrácií v učebnici sa ďalej rozširuje slovná zásoba, ktorá je už žiakom známa, lebo poznajú slová z maďarského jazyka. Ukazovacie zámená ten, tá to sa zavádzajú až vtedy, keď žiaci dokážu správne pomenovať všetky obrázky.</p> <p>Práca s farebnými kruhmi: k vybraným obrázkom (osobám a predmetom) na ilustráciách sa priloží podľa pokynov farebný kruh:</p> <p>modrý – ten – mužský rod, červený – tá – ženský, žltý – to – stredný rod.</p>	<p>E, e:</p> <p>ten kvet, ten jež, tá Eva, tá Ema, tá Elenka, tá čelenka, tá veverička.</p>	<p>FP, SP, H</p>	<p>Učebnica⁹⁰</p>

89 Halászová, A. – Kováčsová, Z.: Slovenský jazyk pre 1. ročník ZŠ s VJM. I. časť. 5. prepracované vydanie. Bratislava : TERRA, 2013. ISBN 978-80-8098-124-2, s. 5. – 11.

90 Halászová, A. – Kováčsová, Z.: Slovenský jazyk pre 1. ročník ZŠ s VJM. I. časť. 5. prepracované vydanie. Bratislava : TERRA, 2013. ISBN 978-80-8098-124-2, s. 11.

<p>14.</p>	<p>Rozširovanie slovnnej zásoby: 1. skupinu tvoria také slová, ktoré sa vyslovujú rovnako ako v maďarskom jazyku až na výslovnosť samohlások a, e. Žiakov usmerňovať, aby sami prišli na to, že slová sa nachádzajú v oboch jazykoch a znamenajú to isté. V prípade slova ceruza sa nepoužíva v rámci tohto cvičenia tvar ceruzka, lebo v maďarskom jazyku existuje len tvar ceruza. Učiteľ upozorňuje žiakov na správnu výslovnosť.</p> <p>Poznámka: Ukazovacie zámená ten, tá to sa zavádzajú až vtedy, keď žiaci vedia správne pomenovať všetky obrázky. Nenacvičuje sa ukazovacie zámeno vo vete.</p>	<p>Čo je to?</p> <p>To je pulóver, kabát, pohár, papagáj, ceruza, paprika, torta, váza.</p> <p>Ten pulóver, ten kabát, ten pohár, ten papagáj.</p> <p>Tá ceruza, tá paprika, tá torta, tá váza.</p>	<p>PP, H, FP</p>	<p>Učebnica⁹¹ CD (11)</p>
<p>15.</p>	<p>Rozširovanie slovnnej zásoby: 2. skupinu tvoria také slová, v ktorých sa vyskytuje hláska odlišná dĺžkou od ekvivalentu v maďarskom jazyku. Žiakov usmerňovať, aby sa presvedčili o podobnosti slov.</p> <p>Učiteľ upozorňuje žiakov na správnu výslovnosť.</p> <p>Poznámka: Ukazovacie zámená ten, tá to sa zavádzajú až vtedy, keď žiaci vedia správne pomenovať všetky obrázky.</p>	<p>Čo je to?</p> <p>To je bonbón, rak, delfín, krokodíl, raketa, gorila, lampa, margaréta, auto, kakao, rádio.</p> <p>Ten bonbón, ten rak, ten delfín, ten krokodíl.</p> <p>Tá raketa, tá gorila, tá lampa, tá margaréta.</p> <p>To auto, to kakao, to rádio.</p>	<p>PP, H, FP</p>	<p>Učebnica⁹² CD (11)</p>

91 Halászová, A. – Kováčová, Z.: Slovenský jazyk pre 1. ročník ZŠ s VJM. I. časť. 5. prepracované vydanie. Bratislava : TERRA, 2013. ISBN 978-80-8098-124-2. s. 12.

92 Halászová, A. – Kováčová, Z.: Slovenský jazyk pre 1. ročník ZŠ s VJM. I. časť. 5. prepracované vydanie. Bratislava : TERRA, 2013. ISBN 978-80-8098-124-2, s. 12.

16.	<p>Rozširovanie slovnnej zásoby: 3. skupinu slov tvoria také slová, v ktorých je jedna odlišná hláska oproti maďarskému ekvivalentu.</p> <p>Žiakov viesť k tomu, aby objavili, v čom sa podobajú, v čom sa líšia slová v slovenskom a v maďarskom jazyku.</p> <p>Poznámka: Ukazovacie zámená ten, tá to sa zavádzajú až vtedy, keď žiaci vedia správne pomenovať všetky obrázky.</p> <p>Učiteľ upozorňuje žiakov na správnu výslovnosť.</p>	<p>Čo je to?</p> <p>To je páv, citrón, ocot, kukurica, blúza, kefa, káva, uhorka.</p> <p>Ten páv, ten citrón, ten ocot.</p> <p>Tá kukurica, tá blúza, tá kefa, tá káva, tá uhorka.</p>	PP, H, FP	<p>Učebnica⁹³</p> <p>CD (11)</p>
17.	<p>Utvrdzovanie slovnnej zásoby pomocou farebných obrazových kariet a zároveň precvičovanie používania ukazovacích zámen ten, tá, to.</p>	<p>Čo je to?</p> <p>To je ... (pomenovanie obrázka v singulári).</p> <p>Ten, tá, to.</p>	FP, H	<p>I. súbor obrazových kariet (1 – 28)</p>
18.	<p>Utvrdzovanie slovnnej zásoby a precvičovanie používania ukazovacích zámen ten, tá, to pomocou hry Reťazovka⁹⁴.</p>	<p>Čo je to?</p> <p>To je ... (pomenovanie obrázka v singulári).</p> <p>Ten, tá, to.</p>	FP, H	<p>I. súbor obrazových kariet (1 – 28)</p>
19.	<p>Vyvedenie hlások a, á patrí k náročným činnostiam, preto učiteľ pri aktivitách musí dbať na vzorový prednes, ktorý má mať správny výraz a bezchybnú spisovnú slovenčinu. Prednesu vyučujúceho by malo predchádzať počúvanie nahrávky z CD.</p> <p>Poznámka: Vyvedenie hlások sa nachádza v metodической príručke⁹⁵.</p>		PP, H	

93 Halászová, A. – Kováčsová, Z.: Slovenský jazyk pre 1. ročník ZŠ s VJM. I. časť. 5. prepracované vydanie. Bratislava : TERRA, 2013. ISBN 978-80-8098-124-2. s. 13.

94 Halászová, A.: Metodická príručka Ypsilon 1. Bratislava: TERRA, 2018. ISBN 978-80-8098-139-6. s. 12.

95 Halászová, A.: Metodická príručka Ypsilon 1. Bratislava: TERRA, 2018. ISBN 978-80-8098-139-6. s. 11 – 12.

20.	<p>Výslovnosť hlásky a, á nacvičujeme pomocou básničky.</p> <p>Poznámka: Opis práce s básničkou sa nachádza v metodickéj príručke⁹⁶.</p>		PP, FP	CD (12) Učebnica ⁹⁷
21.	<p>Opakovanie a rozširovanie slovnej zásoby. Pri práci s textom a s ilustráciou v učebnici sa opakujú pomenovania osôb a vecí. Učiteľ vedie rozhovor o obrázku, používa otázky: Kto je to? Čo je to? Opakujú sa už osvojené vedomosti, pričom učiteľ dbá na to, aby ukázal na obrázku na osobu, na predmet, na koho, na čo myslí.</p> <p>Poznámka: So žiakmi z jazykovo podnetného prostredia je možný nácvik pomenovania základných farieb na vzorovú otázku Aký, aká, aké je ...? Vždy sa pýta učiteľ. Je potrebné dbať na správnu koncovku (gramatický rod), preto učiteľ zdôrazňuje v otázke opytovacie zámeno. Upozorňuje žiakov na koncovku (aj neverbálne, napr. naznačuje, aby žiaci pozorne počúvali ušami).</p> <p>Poznámka: Na utvrdzovanie sa odporúčajú využívať aj farebné kartičky.</p>	<p>Kto je to?</p> <p>To je... (pomenovanie osôb a vecí na ilustrácii podľa textu básničky a, á).</p> <p>Ako sa volá dievčatko?</p> <p>Dievčatko sa volá Arabela/Anča.</p> <p>Čo je to?</p> <p>To je auto.</p>	PP, FP, SP, H	Učebnica ⁹⁸ Farebné kartičky
22.	<p>Opakovanie vybraných slov sa môže realizovať v rámci cvičenia v učebnici. Metodická príručka obsahuje znenie zadania⁹⁹ v slovenskom aj maďarskom jazyku.</p> <p>Poznámka: Odporúča sa úlohu riešiť spoločne a po čase sa k nej vrátiť a využiť ju na kontrolu.</p>	Opica, zajac, auto.	PP, FP	Učebnica ¹⁰⁰

96 Halászová, A.: Metodická príručka Ypsilon 1. Bratislava: TERRA, 2018. ISBN 978-80-8098-139-6. s. 11 – 12.

97 Halászová, A. – Kováčsová, Z.: Slovenský jazyk pre 1. ročník ZŠ s VJM. I. časť. 5. prepracované vydanie. Bratislava : TERRA, 2013. ISBN 978-80-8098-124-2, s. 13.

98 Halászová, A. – Kováčsová, Z.: Slovenský jazyk pre 1. ročník ZŠ s VJM. I. časť. 5. prepracované vydanie. Bratislava : TERRA, 2013. ISBN 978-80-8098-124-2, s. 13.

99 Halászová, A.: Metodická príručka Ypsilon 1. Bratislava: TERRA, 2018. ISBN 978-80-8098-139-6. s. 8 (13.).

100 Halászová, A. – Kováčsová, Z.: Slovenský jazyk pre 1. ročník ZŠ s VJM. I. časť. 5. prepracované vydanie. Bratislava : TERRA, 2013. ISBN 978-80-8098-124-2, s. 13.

23.	<p>Na opakovanie a utvrdzovanie osvojeného učiva sa môžu využiť aj úlohy a cvičenia v pracovnom zošite (8/2).</p> <p>Poznámka: V 1. ročníku sa požíva PZ ako neoddeliteľná súčasť učebnice hlavne na precvičovanie, prehlbovanie a utvrdzovanie učiva. V PZ sa odporúča pracovať spoločne pod vedením učiteľa. Pokyny v PZ učiteľ prečíta najprv v slovenskom jazyku, až potom prekladá do maďarského jazyka, resp. v maďarskom jazyku vysvetlí zadanie. Úloha sa vždy vyrieši ústne, až potom sa začne práca do PZ.</p>		O, PP, H, FP	Pracovný zošit ¹⁰¹
24.	Utvrdzovanie slovnej zásoby pomocou hry Postreh ¹⁰² .	<p>Čo je to?</p> <p>To je ... (pomenovanie obrázka v singulári).</p>	FP, H	I. súbor obrazových kariet (1 – 28)
25.	Ako forma spätnej väzby a kontroly sa odporúča hra Čo chýba? ¹⁰³ .		FP, SP, H	I. súbor obrazových kariet (1 – 28)

101 Halászová, A. – Kováčsová, Z.: Slovenský jazyk pre 1. ročník ZŠ s VJM. Pracovný zošit. 5. prepracované vydanie. Bratislava : TERRA, 2015. ISBN 978-80-8098-124-2, s. 8.

102 Halászová, A.: Metodická príručka Ypsilon 1. Bratislava: TERRA, 2018. ISBN 978-80-8098-139-6. s. 12.

103 Halászová, A.: Metodická príručka Ypsilon 1. Bratislava: TERRA, 2018. ISBN 978-80-8098-139-6. s. 12.

Metodický list č. 2 zo slovenského jazyka a slovenskej literatúry

Komunikačná téma: Vzdelávanie a práca

Názov metodického listu: V triede

Poznámka:

Učivo V triede je naplánované na začiatok 1. polroka 1. ročníka primárneho vzdelávania, preberáme ho v mesiacoch september a október. Žiaci v tomto období už poznajú najfrekvencovanejšie ústne formy spoločenského styku, pochopia bežné príkazy a pokyny učiteľa, stretli sa už aj s gramatickými kategóriami rodu podstatných mien, ktoré treba ďalej rozširovať a prehĺbiť. Aktivity sú zamerané najmä na to, aby napomohli v tejto začiatkovej etape žiakom získať základné jazykové a rečové zručnosti. Niektoré aktivity učiteľ môže využiť aj v neskoršom období ako utvrdenie a opakovanie učiva pri ostatných komunikačných témach.

Medzipredmetové vzťahy:

maďarský jazyk a literatúra (komunikácia a sloh),
hudobná výchova (hudobno-dramatické činnosti, ľudové detské hry, rytmizácia),
matematika (prírodné určité čísla do 10),
prvouka (človek a spoločnosť),
výtvarná výchova (výtvarné vyjadrovacie prostriedky).

Prierezové témy:

multikultúrna výchova (podporovanie sebavedomia a uplatnenie v skupine, motivovanie k tvorivosti v interakcii s druhými ľuďmi, hlavne so slabšími a znevýhodnenými),
osobnostný a sociálny rozvoj (vzťah medzi ľuďmi, správanie sa, rešpektovanie práv a potrieb iných),
environmentálna výchova (aktívne podieľanie sa na zveľadovaní životného prostredia školy a jej okolia),
regionálna výchova a ľudová kultúra (formovanie vlastnej identity).

Výkonový a obsahový štandard:

Metodický list je zameraný na rozvíjanie základných komunikačných jazykových kompetencií v 1. ročníku ZŠ s VJM.

Výkonový a obsahový štandard:

Počúvanie s porozumením:

- žiak pochopí bežné príkazy a pokyny učiteľa, pozdravy, zdvorilostné prejavy učiteľa, dokáže reagovať na jednoduché príkazy a pokyny učiteľa, vníma a globálne pochopí krátky jednoduchý prejav prednesený učiteľom v rámci komunikačnej témy.

Ústny prejav:

- žiak primerane situácii vie používať pozdravy (Dobrý deň!, Dovidenia!, Ahoj!), ovláda najfrekvencovanejšie oslovenia (teta, ujo), predstaví sa (Volám sa...), s pomocou

učiteľa dokáže používať prítomný čas slovesa byť a mať, s pomocou učiteľa dokáže používať zámená (osobné: ja, on, ona, ukazovacie: ten, tá to), na základe vzorového prednesu vie artikulovať hlásky, slová, ovláda texty piesní a detských hier určených na memorovanie, s pomocou učiteľa dokáže používať vetné modely podľa vzoru, vie primerane gestikulovať, používať vhodnú mimiku a dodržiavať vhodnú vzdialenosť s komunikujúcim v danej komunikačnej situácii, v danej komunikačnej téme,

- žiak s pomocou učiteľa dokáže používať základné určité číslovky do 10 a pomenovať základné farby,
- žiak s pomocou učiteľa dokáže tvoriť krátke jednoduché vety o triede na základe jednoduchých otázok s využitím osvojenej slovnej zásoby,
- žiak po príprave dokáže tvoriť jednoduché krátke vety o známom obrázku na základe jednoduchých otázok s využitím osvojenej slovnej zásoby,
- žiak si osvojí základnú aktívnu a pasívnu slovnú zásobu, ktorá sa viaže ku komunikačnej téme.¹⁰⁴

Obsahový štandard:

Nadviazanie kontaktu s osobami hovoriacimi po slovensky:

- pozdravy (*Dobrý deň! Dobrý večer! Dobrú noc! Ahoj! Dovidenia!*),
- oslovenia (*pán učiteľ/pani učiteľka, teta, ujo*),
- lúčenie sa (*Ahoj! Dovidenia! Bozkávam!*),
- predstavovanie sa (*Volám sa...*).

Pojmové okruhy:

- vyjadrenie existencie (*je, sú*),
- vyjadrenie vlastníctva (*mám/má*),
- vyjadrenie priestorových vzťahov (*tu, tam, hore, dole/dolu*),
- vyjadrenie kvalitatívnych vzťahov (*základné farby*),
- vyjadrenie kvantitatívnych vzťahov (*počet 0 – 10*).

Jazykové prostriedky:

- činnostné slovesá vzťahujúce sa na 1. gramatickú osobu jednotného čísla v rámci komunikačnej témy,
- gramatické kategórie podstatných mien v rámci komunikačnej témy,
- sloveso byť v rámci komunikačnej témy,
- sloveso mať v rámci komunikačnej témy,
- základné určité (0 – 10) číslovky v spojení s podstatným menom v rámci komunikačnej témy.

Ústne prejavy:

- ústne formy spoločenského styku: pozdravy, oslovenia, prosba, poďakovanie,
- texty vybraných ľudových detských piesní, hier, riekaniiek a básničiek.

Vetné modely:

- všeobecný podmet – slovesno-menný prísudok (pomenovanie osôb, zvierat a vecí),
- podmet – slovesný prísudok (pomenovanie činností osôb, zvierat).

¹⁰⁴ Inovovaný štátny vzdelávací program. Bratislava: ŠPÚ, 2015. [cit.16.03.2016]. Dostupné na internete: http://www.statpedu.sk/sites/default/files/dokumenty/inovovany-statny-vzdelavaci-program/sjsl_pv_2015.pdf, s. 43 – 55.

Ciele aktivít:

Rozvíjať komunikačné kompetencie, počúvanie s porozumením v komunikačnej téme Vzdelávanie a práca. Aktivity sú zamerané hlavne na získavanie základnej slovnej zásoby, na porozumenie hlavnej myšlienky jednoduchého textu, na ovládanie výslovnosti už naučenej slovnej zásoby a na utvrdenie už nadobudnutých kompetencií.

Námety na aktivity:

Č.	Opis aktivity	Pojmy, vetné modely	Stratégia, vyučovacia technika, organizačná forma	Pomôcky	Pripomienky a návrhy pedagógov z praxe
1.	<p>Ilustrácie využívame ako motiváciu na podnecovanie rečovej aktivity žiakov, pričom rozvíjame aj ich pozorovaciu schopnosť. Úvodný krátky text má motivujúci charakter, ktorý vždy hovorí učiteľ, pričom ukazuje na ilustráciu, aby žiaci pochopili význam viet.</p> <p>Z otázok používame najmä: Kto je to? Napr. To je pán učiteľ.</p> <p>Žiakov musíme upozorniť, že keď na obrázku vidia viac osôb, vecí, odpoveď má mať formu: To sú deti, žiaci.</p>	<p>To je pán učiteľ/ pani učiteľka.</p> <p>To je chlapec/dievčatko.</p> <p>To je Erika/Zoltán.</p> <p>To sú deti, žiaci.</p>	H, FP, PP, R, I	<p>Situačný obraz – v škole, v triede</p> <p>Učebnica</p>	

2.	<p>Pri práci s ilustráciou precvičujeme aj činnosti znázornené na obrázku v 3. osobe jednotného čísla. Používame otázky: Čo robí...?</p> <p>Podstatné mená vo vetách nahrádzame aj osobnými zámenami: on, ona.</p> <p>Prácu organizujeme tak, aby každý žiak mal možnosť individuálne sa prejaviť. Činnosti môžeme imitovať aj pohybom.</p>	<p>Čo robí chlapec/ dievčatko?</p> <p>Čo robí Erika/Zoltán?</p> <p>Čo robí pán učiteľ/pani učiteľka?</p> <p>Erika/Ona spieva.</p> <p>Zoltán/On počúva.</p> <p>Spieva, počúva, rozpráva.</p> <p>Prvák/prváčka.</p>	PP, H, FP, SP, P2, I	<p>Situačný obraz – v triede</p> <p>Učebnica</p>	<p>Zahráme sa na našu triedu. Kto čo robí? On... Ona...Učiteľ...Učiteľka...</p> <p>Žiak...Žiačka...</p> <p>Žiaci niečo ukážu (Kto čo robí) a skúsime povedať, čo robí...</p> <p>Celá trieda opakuje vetu.</p>
3.	<p>Básničky precvičujeme podľa všeobecných metodických pokynov.¹⁰⁵ Kresby na tabuli, obrázky a pohybové imitovanie výrazov nám pomáhajú pri nácviku básní. Z básniček vyberáme slová, slovné spojenia, ktoré môžeme v budúcnosti využiť. Tieto výrazy, slovné spojenia pomáhajú žiakom rýchlejšie používať slovenský jazyk bez toho, aby si uvedomovali slová samotné.</p>	<p>Ja budem (ja som) žiakom prvej triedy.</p> <p>Naučím sa písmenká.</p> <p>Naučím sa písmenká abecedy.</p> <p>Som prvák/prváčka.</p>	PP, H, FP, SP, I	<p>CD</p> <p>Učebnica</p> <p>Kresby, obrazový materiál</p>	<p>Môžeme pustiť žiakom verziu, ktorú prespievali žiaci z inej MŠ, resp. ZŠ: napr. Materská Škola Lovča: Až ja budem žiačikom prvej triedy/ Stiahnuté 10.10.2021: https://www.facebook.com/1402874483316087/videos/323826575232918</p> <p>Hudobne zdatný učiteľ môže zahrať pesničku na hudobnom nástroji. Môžeme spojiť hudobnú výchovu a slovenský jazyk a slovenskú literatúru a dať žiakom do ruky rôzne hudobné nástroje.</p>

105 Halászová, A.: Metodická príručka Ypsilon 1. Bratislava: TERRA, 2018. ISBN 978-80-8098-139-6. s. 17.

<p>4.</p>	<p>Opakovanie a prehlbovanie učiva z komunikačnej témy Rodina a spoločnosť (meno žiaka, pozdravy, pokyny).</p> <p>Hry Reťazové predstavovanie sa¹⁰⁶, Pod' sem a sadni si vedľa mňa¹⁰⁷ využívame na opakovanie a precvičovanie mien a predstavovania sa. Žiaci pri hre používajú vety ako: Kto si ty? Ja som... V tejto aktivite precvičujeme a prehlbujeme aj otázky aj odpovede.</p>	<p>Dobry deň! Ahoj!</p> <p>Dovidenia!</p> <p>Dobry deň, pani učiteľka!</p> <p>Dovidenia pani učiteľka!</p> <p>Oslovenia (pán učiteľ/ pani učiteľka, teta, ujo).</p> <p>Ja som... (krstné meno žiaka/ žiačky).</p> <p>Ja som chlapec/ dievčatko.</p>	<p>PP, H, FP, IP, P2</p>	<p>Obrazy osôb, časť dňa</p>	<p>Nemôžeme vynechať opakovanie a prehĺbenie učiva ani na jednej hodine.</p>
<p>5.</p>	<p>Rozširovanie učiva: ústne formy spoločenského styku (oslovenia). Ďalšie formy oslovenia ako: žiak, žiačka, prvák, prváčka, pán učiteľ, pani učiteľka môžeme nacvičovať aj formou krátkych dialógov tak, že si každý žiak vytiahne jeden obrázok, na ktorom je jedna osoba (teta, ujo, žiak, žiačka... atď.). Žiaci si predstavia, že sú niekto iný a tak sa predstavujú. V ďalšej fáze túto aktivitu môžeme ďalej rozširovať o rôzne oslovenia.</p>	<p>Žiak, žiačka.</p> <p>Pani učiteľka/pán učiteľ.</p> <p>Prvák/prváčka.</p> <p>Ja som...</p>	<p>PP, H, FP, IP</p>	<p>Obrazy osôb</p>	

¹⁰⁶ Halászová, A.: Metodická príručka Ypsilon 1. Bratislava: TERRA, 2018. ISBN 978-80-8098-139-6. s. 12.

¹⁰⁷ Tamže: s. 13.

<p>6.</p>	<p>Pomenovanie predmetov v triede môžeme uskutočniť tak, že každý predmet si pozrieme, dotkneme sa ho, spoločne ho pomenujeme. Postupne rozširujeme slovnú zásobu, používame otázku: Čo je to? a odpoveď: To je...</p> <p>Uvedené otázky a odpovede môžeme precvičiť aj v malých skupinkách tak, že každá skupinka dostane niekoľko obrázkov, ktoré sú rozložené na lavici obrátene. Prvý žiak v skupine obráti jeden obrázok a pýta sa: Čo je to? Ďalší v skupine odpovedá: To je... Keď už skupiny samostatne precvičili pomenovania svojich predmetov, celú triedu spojíme do veľkej skupiny a precvičujeme aj spoločne.</p>	<p>Čo je to?</p> <p>To je...</p> <p>Stôl, stolička, lavica, tabuľa, obraz, skriňa, oblok, dvere.</p>	<p>PP, H, SP, FP</p>	<p>Predmety v triede, obrazy predmetov triedy</p>	<p>Do každej skupiny sme sa snažili zadeliť žiakov tak, aby tam boli aj šikovnejší, ktorí môžu ostatných opraviť. Kontrola pre učiteľa je ťažká, myslíme si, že takto na začiatku 1. ročníka je na skupinovú prácu priskoro.</p> <p>Môžeme rozšíriť hru tak, že keď pomenujeme veci, musí každý doniesť daný predmet. Pohľadá, donesie a pomenuje. Keď chceme, aby všetko vrátili na svoje miesto, postupne pomenujeme veci a oni musia zo stredu zobrať to, čo počuli.</p>
<p>7.</p>	<p>Spôsoby a formy rozširovania slovnej zásoby musia byť vždy dobre premyslené. Na jednej vyučovacej hodine sa odporúča prebrať nie viac ako 6 – 8 nových slov, ktoré však neustále opakujeme a utvrdzujeme aj v ďalšom období. Na utvrdzovanie slov sa odporúča vzhľadom na vek žiakov využiť aj mechanický dril, ale aj rôzne hry so slovami, ktoré upevňujú osvojenie aktívnej slovnej zásoby.</p>	<p>Čo je v triede?</p> <p>V triede je stôl, stolička, lavica, tabuľa, obraz, skriňa, oblok.</p> <p>V triede sú dvere.</p>	<p>PP, FP, SP</p>	<p>Obrazový materiál</p> <p>Učebnica</p> <p>Predmety v triede</p>	
<p>8.</p>	<p>Farebné rozlíšenie rodov (ten, tá, to, tie) pri pomenovaní predmetov v triede používame len vtedy, keď už žiaci bez problémov vedia vymenovať veci v triede. Vzorový prednes učiteľa žiaci počujú s porozumením, potom aj samostatne ukazujú a pomenúvajú rôzne predmety v triede.</p>	<p>Ten, tá, to, tie.</p>	<p>PP, H, FP, IP</p>	<p>Farebné kruhy na rozlíšenie rodov</p> <p>Ozvučené obrazy</p> <p>Obrazy rôznych predmetov triedy</p>	<p>Neustále používať farebné kruhy – pomáha to.</p>

9.	Riekanka Hra so slovami ¹⁰⁸ nám pomôže v motivácii pri vymenovaní predmetov v triede. Riekanka sa dá využiť aj na vyučovacích hodinách, kde cieľom je opakovanie, utvrdzovanie učiva. Je vhodná aj na precvičovanie slov v akuzatíve: Čo videla vrana? Videla okno, stoličku...	Čo je to? To je... Čo videla vrana? Videla okno, stoličku...	PP, H, FP	Učebnica Obraz vrany CD 1 (15)	Zo začiatku sme sa po básničke opýtali: Čo je v triede? a nie Čo videla vrana, aby sme sa vyhli akuzatívu. Akuzatív treba precvičovať. Môžeme vychádzať aj z maďarčiny a so žiakmi vyskúšať vetu: Mit látott a varjú? – aby si uvedomili, že aj v maďarčine slovíčka používame inak.
10.	Motivačné texty má učiteľ čítať vždy výrazne a bezchybnou spisovnou slovenčinou. Aby žiaci porozumeli ústnemu prejavu učiteľa, mali by sme ukazovať na ilustrácii osoby, činnosti... atď. (Len vo výnimočných prípadoch používame maďarský jazyk, napr. iba na vysvetlenie niečoho.)	Škola, trieda. Školská taška.	PP, H, FP	Učebnica Obrazy, kresby – trieda CD	
11.	Rozširovanie slovnej zásoby v komunikačnej téme Vzdelávanie a práca (základné učebné pomôcky). Učebné pomôcky pomenujeme po jednom tak, že každý jeden predmet ukážeme žiakom, pritom sa pýtame: Čo je to? To je... Pri nacvičovaní nových slov môžeme využiť aj variáciu hry Pravda, nepravda – trieda je rozdelená do skupín, učiteľ skupinám ukazuje obrázky, ku ktorým hovorí pravdivé alebo nepravdivé tvrdenia. To je... Ak tvrdenie je pravdivé, skupina urobí krok vpred, ak nie, žiaci ostávajú na mieste.	Kniha, zošit, pracovný zošit, peračník, pero, ceruza, taška.	PP, H, SP, FP	CD Učebné pomôcky Obrazy učebných pomôcok	

108 Halászová, A. – Kováčsová, Z.: Slovenský jazyk pre 1. ročník ZŠ s VJM. I. časť. 5. prepracované vydanie. Bratislava : TERRA, 2013. ISBN 978-80-8098-124-2, s. 15.

<p>12.</p>	<p>Ukazovacie zámená ten, tá, to, tie precvičujeme až potom, keď už si žiaci osvojili nové slová. Žiakov upozorňujeme na správnu výslovnosť a slová priraďujeme k ukazovacím zámenám: tá kniha, ten zošit...</p> <p>Variácia hry Ten, tá, to je vhodná na triedenie slov podľa gramatických kategórií podstatných mien. – Učiteľ pripraví 4 farebné hulla hoop kruhy (ten, tá, to, tie) a žiaci triedia obrázky učebných predmetov podľa farieb gramatických rodov.</p>	<p>Ten, tá, to, tie.</p> <p>Guma, strúhadlo.</p>	<p>PP, H, IP, FP, O</p>	<p>Učebnica</p> <p>Ozvučené obrázky</p> <p>Učebné pomôcky</p> <p>Obrázky učebných pomôcok</p> <p>Hulla hoop kruhy</p>	<p>Hra: Každý žiak dostane 4 farebné kruhy (ten, tá, to, tie), ukážeme predmet a na tlesknutie zdvihnú kruh so správnu farbu. Môžeme hrať aj na vypadávanie z hry, ale niektorí žiaci to zobrali príliš citlivo.</p> <p>Hra: 4 farebné kruhy a ukázať správnu farbu alebo opačne, ukážeme farebný kruh a oni hľadajú predmety v triede – napr. skoč tam, bež tam, kde vidíš predmet na TÁ. Alebo dones predmet na TÁ. Alebo majú rôzne vystrihnuté predmety pred sebou a zdvihni predmet na TÁ.</p>
<p>13.</p>	<p>Hádanky sú výbornými pomôckami pri nácviku správnej výslovnosti, rozvíjaní slovnej zásoby, ale pomáhajú žiakom pochopiť aj početný text. Z hádanky vyberáme slovíčka alebo slovné spojenia, ktoré budú k dispozícii v budúcnosti, avšak treba ich neustále opakovať a utvrdzovať.</p>	<p>Som malička.</p> <p>Palička.</p>	<p>PP, H, FP</p>	<p>Učebnica</p> <p>CD 1 (18)</p>	<p>Po naučení hádanky si otvoríme peračník a pozrieme sa, čo všetko žiaci majú v peračníku. Vymenujeme predmety, farby, ten-tá-to. Čo máte – čo nemáte v peračníku?</p>
<p>14.</p>	<p>Niektoré ilustrácie nám môžu pomôcť pri rozvíjaní predstavivosti, pamäti a pozornosti žiakov. Pri tvorení viet postupujeme vždy od jednoduchších po zložitejšie.</p> <p>Učiteľ sa pýta: Čo je v peračníku? Čo je v (školskej) taške? Keď už žiaci zvládli odpovede na uvedené otázky, potom im dávame ďalšie: Čo nie je v peračníku? Čo nie je v školskej taške? – v týchto prípadoch správna odpoveď od žiaka si žiada už zapojenie vyšších myšlienkových postupov.</p>	<p>Kniha, zošit, pracovný zošit, peračník, pero, ceruza, taška, guma, strúhadlo.</p>	<p>PP, FP, SP, P2, O</p>	<p>Učebnica</p> <p>Učebné pomôcky</p>	<p>Na otázky odpovedáme celou vetou.</p>

15.	<p>Opakovanie a prehlbovanie učiva z komunikačnej témy Vzdelávanie a práca (učebné pomôcky, zariadenie triedy) – vedieť vymenovať rôzne predmety v triede, učebné pomôcky a priradiť im farebné rozlíšenie gramatických kategórií rodu a ukazovacie zámená ten, tá, to, tie.</p> <p>Pri vymenovaní predmetov usmerňujeme žiakov, aby vo vetách použili aj ukazovacie zámená tu, tam. Tieto zámená ukazujú na miesto (tu – blízko, tam – ďaleko)</p>	<p>Tu je/tam je... Pomenovanie predmetov v triede, učebných pomôcok.</p> <p>Ten, tá, to, tie.</p>	PP, O, FP, H, SP	<p>Predmety v triede</p> <p>Učebné pomôcky</p>	<p>Čo je v triede? – tabuľa</p> <p>Kde je tabuľa? – žiak ide k tabuli, ukáže a povie „Tu je tabuľa.“ takto je to spojené s pohybom.</p> <p>Keď niečo je ďaleko, tak tam len ukáže a povie: Tam je tabuľa. Tiež urobí pohyb.</p>
16.	<p>Rozširovanie slovnej zásoby pomocou vyčítanky, na základe ktorej sa žiaci naučia počítať do 5. Je žiadané aj využitie medzipredmetového vzťahu s predmetom matematika. Podstatné mená v 1. ročníku ešte neviažeme k číslam, len počítame predmety. Z otázok používame. Koľko? Koľko je to? Dbáme na výslovnosť slova päť, naspamäť.</p> <p>Žiakom v tejto etape ešte nevysvetľujeme, kedy používame jeden, jedna, jedno, jedni, jedny, dvaja, dve, dva.</p>	<p>Jeden, dva, tri, štyri, päť.</p> <p>Koľko?</p>	PP, H, FP, IP, SP	<p>Karty s číslami</p> <p>Učebné pomôcky</p> <p>Predmety v triede</p> <p>CD 1 (19)</p>	
17.	<p>Rozširovanie učiva z komunikačnej témy Vzdelávanie a práca (činnosti prváka v škole) využívajúc vedomosti o nadviazaní kontaktu (pozdravy, oslovenia). Po preopakovaní pozdravov a oslovení, ktoré žiaci už dobre ovládajú, celá trieda nacvičuje činnosti prváka v škole. V prvej etape žiaci znázorňujú činnosť pohybom na pokyn učiteľa, ktorý aj sám imituje. V ďalšej etape v rámci situačnej hry sa môžu žiaci opýtať jeden druhého, čo práve robia? Precvičujeme otázku: Čo robíš?</p> <p>Nacvičovaniu používania 1. osoby jednotného čísla by malo predchádzať opakovanie a utvrdzovanie činnostných slovíec 3. osoby jednotného čísla. Používame otázky: Čo robí Erika?</p> <p>Čo robí Zoltán?</p>	<p>Čo robíš?</p> <p>Ja píšem, kreslím, počítam, čítam, strihám.</p>	PP, H, FP, O, SP	<p>CD 1 (20)</p> <p>Obrazy častí dňa</p>	<p>Hráme pantomímu</p> <p>Žiaci prídu k tabuli a ukážu činnosť...ostatní hádajú. Čo robím?</p>

18.	Činnosťné slovesá sa dajú nacvičovať aj pomocou obrázkových kariet s činnosťami. Učiteľ ukazuje jednotlivé obrázky a žiaci znázorňujú činnosť, ktorú vidia. Na otázku: Čo robíš? odpovedajú aj bez používania osobného zámena ja.	Čo robíš? Píšem, kreslím, počítam, čítam, strihám.	PP, H, P2, IP	Obrazové karty – činnosti prváka v škole	
19.	Rozširovanie slovnej zásoby učiva činnosťmi prváka v škole pomocou básničky Pisár. ¹⁰⁹ Slovné spojenia z básničky budú slúžiť na tvorenie krátkych viet v budúcnosti. (Ja) píšem bodky, čiarky., prečítam všetko. Prednesu učiteľa by mal predchádzať vzorový prednes, ktorý si žiaci vypočujú z nahrávky.	Čo robíš? Píšem bodky, píšem čiarky, prečítam všetko.	PP, H, FP, SP	CD (21) Učebnica	
20.	Pohybové hry slúžia na napodobňovanie činnosťmi telom. Tieto aktivity sú dobré na to, aby žiaci získali sebadôveru a aktívne porozumeli kľúčovým prvkom jazyka. V prvej fáze žiaci nehovoria nič, hovorí len učiteľ, alebo počúvajú nahrávku a robia činnosti. Postupne sa učia vyslovovať slová riekanky a pritom napodobňujú činnosťmi telom. Pohybová hra Ručičky. ¹¹⁰ Ručičky sa spolu hrajú (imitujú hru s rukami), roboty sa neľakajú (tlieskajú tak, že striedavo tlieskajú ľavou rukou do pravej dlane a pravou rukou do ľavej dlane), bum, bum na vrátka (poklopanie do lavice), to je rozprávka krátka (potlesk).	Hrajú sa, ruky – ručičky. Rozprávka.	PP, TPR, H	Učebnica CD (22)	

109 Halászová, A. – Kováčsová, Z.: Slovenský jazyk pre 1. ročník ZŠ s VJM. I. časť. 5. prepracované vydanie. Bratislava : TERRA, 2013. ISBN 978-80-8098-124-2, s. 19.

110 Halászová, A.: Metodická príručka Ypsilon 1. Bratislava: TERRA, 2018. ISBN 978-80-8098-139-6. s. 19.

<p>21.</p>	<p>Opakovanie a prehlbovanie učiva: učebné pomôcky a činnosti prváka v škole.</p> <p>Pomenovanie všetkých predmetov v triede a učebných pomôcok opakujeme tak, že sa žiakov pýtame: Čo je na obrázku? Na obrázku je...</p> <p>Čo je to? To je...</p> <p>Činnosti opakujeme viacerými spôsobmi tak, že najprv žiakom rozdáme karty s činnosťami, ktoré musia znázorniť pohybom. Potom sa pýtame: Čo robíš? Čítam, píšem, počítam...</p> <p>Pri utvrdzovaní opakujeme aj osobné zámená on, ona.</p> <p>Používame otázky:</p> <p>Čo robí Erika? (ona)</p> <p>Čo robí Zoltán? (on)</p> <p>Erika píše. Ona píše.</p> <p>Zoltán počíta. On počíta.</p>	<p>Čo je na obrázku?</p> <p>Čo je to?</p> <p>Čo robíš? Čo robí?</p> <p>Na obrázku je...</p> <p>Na obrázku sú...</p> <p>To je/ To sú...</p>	<p>O, PP, FP, SP, H</p>	<p>Učebné pomôcky Predmety v triede Situačné obrazy s činnosťami v škole Obrazový materiál predmetov zo školského prostredia</p>	
<p>22.</p>	<p>Nácvik zvukovej stránky jazyka vo vyučovaní slovenského jazyka a slovenskej literatúry v 1. ročníku má popredné miesto. Výslovnosť ľ nacvičujeme na riekankách a básničkách. (Šošovička, Fazuľa)¹¹¹</p> <p>Z dôvodu náročnosti vyvedenia spoluhlásky ľ uvádzame podrobný popis jej tvorenia: Spoluhlásku ľ tvoríme tak, že celá predná plocha utvorí na prednom podnebí záver ako pri ď, ť a ň, pritom nosová dutina je zatvorená. Artikulačný prúd uniká bokom cez štrbiny medzi zadnou časťou jazyka a zadnými zubami ako pri l.¹¹²</p>		<p>PP, H, FP</p>	<p>CD (23) CD (25) Učebnica CD (24)</p>	<p>Písmeno Ľ – Abeceda – Žabkoškola/ <i>Stiahnuté 10.10.2021:</i> https://www.youtube.com/watch?v=kd5f-VDcqlk</p>

111 Halászová, A. – Kováčsová, Z.: Slovenský jazyk pre 1. ročník ZŠ s VJM. I. časť. 5. prepracované vydanie. Bratislava : TERRA, 2013. ISBN 978-80-8098-124-2, s. 21.

112 Halászová, A.: Metodická príručka Ypsilon 1. Bratislava: TERRA, 2018. ISBN 978-80-8098-139-6. s. 19.

<p>23.</p>	<p>Pri práci s ilustráciou nadväzujeme na už osvojené vedomosti získané na základe textu riekanky. Používame otázky, ktoré sú žiakom už dobre známe:</p> <p>Čo je to? Kto je to?</p> <p>Ako sa volá teta?</p> <p>Čo robí teta? Čo varí teta?</p>	<p>Čo je to? Kto je to?</p> <p>Ako sa volá teta?</p> <p>Čo robí teta? Čo varí teta?</p> <p>To je kuchyňa, skriňa, stôl, stolička...</p> <p>To je teta. Volá sa Zuzuľa. Teta varí. Teta varí šošovičku.</p>	<p>PP, H, FP, P2</p>	<p>Učebnica CD (23, 25)</p>	
<p>24.</p>	<p>Rozširovanie slovnej zásoby pomáhajúc výslovnosti spoluhlásky ľ. Pomenovanie obrázkov si vypočujeme z CD nahrávky, ktoré žiaci opakujú. Nové slová vyslovujeme aj v menších skupinkách a tiež individuálne. Na nácvik hlásky využijeme už osvojené vedomosti, pýtame sa: Čo je to? To je...</p> <p>Opakujeme a utvrdzujeme aj farebné rozlíšenie gramatických kategórií rodu a k slovám priradujeme ukazovacie zámená ten, tá, to.</p>	<p>Fazuľa, tabuľa, cibuľa, ľalia, kľúč, košeľa.</p>	<p>PP, H, FP, SP</p>	<p>Učebnica CD 1 (24) Obrazový materiál</p>	<p>Žiaci majú veľmi radi prácu na interaktívnej tabuli. Využívame interaktívnu cvičebnicu vydanú k učebnici Ypsilon.</p>

Metodický list č. 3 zo slovenského jazyka a slovenskej literatúry

Komunikačná téma: Človek a príroda

Názov metodického listu: Jeseň

Poznámka:

Učivo Jeseň je naplánované na začiatok 1. polroka 1. ročníka primárneho vzdelávania na mesiac október. Učivo preberáme integrovane, pričom nadväzujeme na už prebraté učivo, ktoré neustále opakujeme a prehľbujeme. Pri osvojovaní uvedeného učiva je možné rôznorodé využitie medzipredmetových vzťahov. Aktivity sú zamerané jednak na opakovanie už prebratého učiva ale aj na zvládnutie novej slovnnej zásoby a komunikačných situácií v rámci komunikačnej témy Človek a príroda.

Medzipredmetové vzťahy:

maďarský jazyk a literatúra (komunikácia a sloh),
hudobná výchova (hudobno-dramatické činnosti, ľudové detské hry, rytmizácia),
matematika (prírodné určité čísla do 10),
prvouka (človek a príroda),
výtvarná výchova (výtvarné vyjadrovacie prostriedky),
telesná výchova (hudobno-pohybové a tanečné činnosti).

Prierezové témy:

multikultúrna výchova (podporovanie sebavedomia a uplatnenie v skupine, motivovanie k tvorivosti v interakcii s druhými ľuďmi, hlavne so slabšími a znevýhodnenými),
osobnostný a sociálny rozvoj (vzťah medzi ľuďmi, správanie sa, rešpektovanie práv a potrieb iných),
environmentálna výchova (aktívne podieľanie sa na zveľaďovaní životného prostredia školy a jej okolia, rozpoznanie hlavných zmien vo svojom okolí na základe pozorovania prírody), regionálna výchova a ľudová kultúra (formovanie vlastnej identity).

Výkonový a obsahový štandard:

Metodický list je zameraný na rozvíjanie základných komunikačných jazykových kompetencií v 1. ročníku ZŠ s VJM.

Výkonový štandard:

Počúvanie s porozumením:

- žiak pochopí bežné príkazy a pokyny učiteľa, pozdravy, zdvorilostné prejavy učiteľa, dokáže reagovať na jednoduché príkazy a pokyny učiteľa, vníma a globálne pochopí krátky jednoduchý prejav prednesený učiteľom v rámci komunikačnej témy.

Ústny prejav:

- žiak primerane situácii vie používať prítomný čas slovesa byť a mať, s pomocou učiteľa dokáže používať zámená (osobné: ja, on, ona, ukazovacie: ten, tá to), na základe vzorového prednesu vie artikulovať hlásky, slová, ovláda texty piesní a detských hier určených na memorovanie, s pomocou učiteľa dokáže používať vetné modely podľa vzoru, s pomocou učiteľa dokáže používať základné určité číslovky, vie primerane gestikulovať, dokáže pomenovať základné farby, používať vhodnú mimiku a dodržiavať

- vhodnú vzdialenosť s komunikujúcim v danej komunikačnej situácii, v danej komunikačnej téme,
- žiak si osvojí základnú aktívnu a pasívnu slovnú zásobu viažucu sa ku komunikačnej téme.¹¹³

Obsahový štandard:

Nadviazanie kontaktu s osobami hovoriacimi po slovensky:

- pozdravy (*Dobrý deň! Dobrý večer! Dobrú noc! Ahoj! Dovidenia!*),
- oslovenia (*pán učiteľ/pani učiteľka, teta, ujo*),
- lúčenie sa (*Ahoj! Dovidenia! Bozkávam!*),
- predstavovanie sa (*Volám sa...*).

Pojmové okruhy:

- vyjadrenie existencie (*je, sú*),
- vyjadrenie vlastníctva (*mám/má, kto má voľačo*),
- vyjadrenie priestorových vzťahov (*tu, tam, hore, dole/dolu, blízko, ďaleko, veľkosť: veľký, malý*),
- vyjadrenie kvalitatívnych vzťahov (*základné farby, postava: vysoký, nízky*),
- vyjadrenie kvantitatívnych vzťahov (*počet 0 – 10*).

Jazykové prostriedky:

- činnostné slovesá vzťahujúce sa na 1. gramatickú osobu jednotného čísla v rámci komunikačnej témy,
- gramatické kategórie podstatných mien v rámci komunikačnej témy,
- sloveso byť v rámci komunikačnej témy,
- sloveso mať v rámci komunikačnej témy,
- základné určité (0 – 10) číslovky v spojení s podstatným menom v rámci komunikačnej témy.

Ústne prejavy:

- ústne formy spoločenského styku: pozdravy, oslovenia, prosba, poďakovanie,
- texty vybraných ľudových detských piesní, hier, riekaniek a básničiek.

Vetné modely:

- všeobecný podmet – slovesno-menný prísudok (pomenovanie osôb, zvierat a vecí),
- podmet – slovesný prísudok (pomenovanie činností osôb, zvierat).

¹¹³ Inovovaný štátny vzdelávací program. Bratislava: ŠPÚ, 2015. [cit.16.03.2016]. Dostupné na internete: http://www.statpedu.sk/sites/default/files/dokumenty/inovovany-statny-vzdelavaci-program/sjsl_pv_2015.pdf, s. 43 – 55.

Ciele aktivít:

Ďalej rozvíjať, prehĺbiť a utvrdiť vyššie uvedené komunikačné jazykové stratégie a kompetencie v komunikačnej téme Človek a príroda. Aktivity sú zamerané najmä na to, aby podnietili komunikáciu a podporili motiváciu žiakov hovoriť a počúvať.

Námety na aktivity:

Č.	Opis aktivity	Pojmy, vetné modely	Stratégia, vyučovacia technika, organizačná forma	Pomôcky	Pripomienky a návrhy pedagógov z praxe
1.	V počiatočnej etape rozvíjania rečových zručností zaujíma memorovanie popredné miesto. Na memorovanie sa odporúčajú texty piesní a detských hier v učebniciach, básničky, riekanky, vyčítanky uvedené v obsahovej náplni súťaže Poznaj slovenskú reč. ¹¹⁴ Rôzne rýmovacky sú vhodné jednak na nácvik výslovnosti, ale aj na motiváciu. Vetné modely v týchto textoch sú využiteľné pri tvorení viet, ale i pri samostatnom hovorení. Slovné spojenia priradujeme aj k obrázkom (prišla jeseň, fúka vietor, prší) .	Jeseň, prišla jeseň, prší	PP, H, FP, SP	CD (26) Učebnica Obrazový materiál – ročné obdobia (jeseň) CD (27)	Zaujímavá nahrávka o jeseni spolu s pesničkou: SPOZNÁVAME JESEŇ - detské video o tom, čo patrí k jeseni Hanička a Murko pesnička na záver/ <i>Stiahnuté 10.10.2021:</i> https://www.youtube.com/watch?v=TVhVY0lfGG0
2.	Krátke texty pred ilustráciami môžeme využiť na motiváciu, navodenie témy, ktorú hovorí vždy učiteľ, pričom ukazuje na ilustráciu, aby žiaci pochopili význam viet, alebo aspoň globálne porozumeli obsahu textu. V počiatočnej etape učiteľ dáva otázky, ktoré majú v sebe zašifrované slovo ako nápoved' k štylizácii odpovede. Napr. Je teraz jeseň? Áno, teraz je jeseň. Má Zoltán šarkana? Áno, Zoltán má šarkana. V ďalšej etape dávame otázky typu: Čo je teraz? Čo je to? Kto je to? Žiaci na otázky odpovedajú podľa možností samostatne s využitím už osvojenej slovnej zásoby.	Čo je teraz? Teraz je jeseň. Čo je to? To je šarkan. Kto je to? To je chlapec./ To je dievčatko/ Erika/Zoltán.	PP, H, FP, SP	Učebnica Obrazový materiál – ročné obdobia (jeseň)	Jeseň v Spievankove - SPIEVANKOVO 2/ <i>Stiahnuté 10.10.2021:</i> https://www.youtube.com/watch?v=NR72R0odu08

¹¹⁴ Inovovaný štátny vzdelávací program. Bratislava: ŠPÚ, 2015. [cit.16.03.2016]. Dostupné na internete: http://www.statpedu.sk/sites/default/files/dokumenty/inovovany-statny-vzdelavaci-program/sjsl_pv_2015.pdf, s. 57.

3.	<p>Rozširovanie učiva v komunikačnej téme Človek a príroda (ročné obdobia)</p> <p>Vychádzame z už osvojených slov a slovných spojení, ktoré využijeme na motivačný rozhovor o jeseni a o ilustrácii. Z otázok používame: Čo je teraz? Čo je to? Frekventované a jednoduché otázky vždy dáva učiteľ, žiaci otázky po ňom opakujú. Okrem opakovania otázok žiaci musia na otázky aj odpovedať. Teraz je jeseň. To je šarkan, Erika....</p> <p>To sú deti, listy, lastovičky...</p>	<p>Čo je teraz? Teraz je jeseň.</p> <p>Čo je to? To je šarkan, Erika....</p> <p>To sú deti, listy, lastovičky, zvieratá..</p>	PP, H, SP, O	<p>Učebnica</p> <p>Obrazový materiál – ročné obdobia (jeseň)</p>	<p>Na začiatku hodiny sa vždy zaoberáme otázkami ako:</p> <p>Čo je teraz? Teraz je jeseň.</p> <p>Ako je vonku? Vonku je zima, fúka vietor, prší dážď...</p> <p>Aké sú listy na stromoch?</p> <p>Listy sú</p> <p>Čo robia? Padajú na zem.</p>
4.	<p>Piesne nacvičujeme ako básničky, riekanky a hádanky. Po vypočutí vzorového prednesu aj učiteľ zaspieva celú pesničku. Nácvič piesne prebieha po častiach, ktoré žiaci opakujú, kým ju nevedia úplne. Najlepším spôsobom nácvič je priradiť textu aj pohyb, prípadne rytmizáciu. Pieseň Prší, prší, len sa leje¹¹⁵</p> <p>Prší, prší, len sa leje (imitujeme prstami, že prší), nezatváraj milá dvere (hrozíme sa prstom), milá má, duša má (tlieskame), nezatváraj pred nama (hrozíme sa prstom). Keď som išiel od Zuzičky (chodíme na mieste), štrngali mi podkovičky (dupkáme nohami), štrngali, brngali (dupkanie), sivé očká plakali (žmolíme si oči).</p>	Prší	PP, H, FP	<p>CD (28)</p> <p>Učebnica</p>	<p>Keď pesničku už poznajú žiaci zo škôlky, môžeme pesničku rozšíriť. Je niekoľko verzí... kto ako pozná túto pesničku...</p> <p>Prší, prší, len sa leje + 10 pesničiek Zbierka 16 minútový mix Slovenské detské pesničky/ <i>Stiahnuté 10.10.2021:</i> https://www.youtube.com/watch?v=8UvgyrP448Y</p> <p>Prší dáždik - SPIEVANKOVO 2/ <i>Stiahnuté 10.10.2021:</i> https://www.youtube.com/watch?v=8voAxNLaT3M</p>

115 Halászová, A. – Kováčsová, Z.: Slovenský jazyk pre 1. ročník ZŠ s VJM. I. časť. 5. prepracované vydanie. Bratislava: TERRA, 2013. ISBN 978-80-8098-124-2, s. 23.

<p>5.</p>	<p>Rozširovanie učiva Jeseň (vyjadrenie kvalitatívnych vzťahov – základných farieb). V prvej fáze nácviku farby (prídavné mená) nespájame s podstatnými menami, len ukazujeme na ne. Otázka znie: Aký? – odpoveď: modrý, zelený...</p> <p>Nacvičujeme aj odpovede na otázky typu: Aká? Aké?</p> <p>Žiakov upozorňujeme, akú koncovku budú mať prídavné mená(farby). Hru Bingo¹¹⁶ využijeme na osvojenie správneho pomenovania jednotlivých farieb.</p>	<p>Aký? Biely, žltý, červený, modrý, zelený, hnedý, čierny.</p> <p>Aká? Aké?</p>	<p>PP, H, FP, SP</p>	<p>Učebnica</p> <p>Obrazový materiál – ročné obdobia (jeseň)</p> <p>Obrazové karty rôznych farieb</p>	<p>Farby by sme odporúčali prebrať skôr – dali by sa využiť už pri téme trieda...</p> <p>Aká je skriňa? Aká je tabuľa? Aký je zošit?</p> <p>Koncovky trocha predlžujeme, zvyrazňujeme. Dovtedy opakujem otázku AKÝ?, kým žiak pochopí, akú koncovku má použiť, poprípade sa musí opraviť.</p>
<p>6.</p>	<p>Rozširovanie, prehlbovanie a utvrdzovanie učiva z komunikačnej témy Vzdelávanie a práca (učebné pomôcky). Pri práci s obrazovým materiálom opakujeme pomenovania rôznych predmetov v triede a učebné pomôcky. Potom žiaci spoločne s učiteľom pomenujú farby jednotlivých predmetov. Najlepšie je vyberať predmety, ktoré sú jednofarebné a majú jednoznačnú farbu. Variácia hry Reťazovka slúži na rozvíjanie a tvorenie slovných spojení a viet k učivu základné farby. Jeden žiak pomenuje predmet, druhý pridá farbu, tretí poskladá vetu. Napr. zošit, zelený zošit, to je zelený zošit.</p>	<p>Aký? Biely, žltý, červený, modrý, zelený, hnedý, čierny.</p> <p>Aká? Aké?</p> <p>zelený zošit, červená ceruza...</p>	<p>PP, O, H, FP</p>	<p>Učebnica</p> <p>Obrazový materiál – predmety v triede, učebné pomôcky</p> <p>Obrazové karty rôznych farieb</p>	<p>Jazykovo zdatní žiaci môžu tvoriť reťazovku aj s hrou DOMINO (Príloha č. 1)</p>
<p>7.</p>	<p>Rozširovanie slovnej zásoby a prehlbovanie poznatkov o základných farbách.</p> <p>Pomocou obrázkových kariet rozširujeme slovnú zásobu. Ukazovacie zámená ten, tá, to zavádzame len vtedy, keď žiaci vedia pomenovať všetky obrázky. Učiteľ ukazuje na každý obrázok a pýta sa: Čo je to? To je... Precvičujeme aj otázky typu: Aký je banán? Banán je žltý. Žiaci po učiteľovi opakujú otázky aj odpovede. Dôraz kladieme na slová Aký a žltý, aby sa žiaci naučili používať správne koncovky prídavných mien.</p>	<p>Aký je ...?</p> <p>Aká je....?</p> <p>Aké je....?</p> <p>Kačica, čerešňa, banán, list, vrana, macík, zošit.</p>	<p>PP, H, O, FP, SP</p>	<p>Obrazové karty rôznych farieb</p> <p>Učebnica</p> <p>Obrazové karty</p> <p>Farebné kruhy na rozlíšenie gram. rodov</p>	

116 Halászová, A.: Metodická príručka Ypsilon 1. Bratislava: TERRA, 2018. ISBN 978-80-8098-139-6. s. 25.

8.	<p>Pohybová hra Hruška¹¹⁷ je vhodná na dramatizáciu a imitovanie činností pohybom. Porozumenie obsahu textu overujeme otázkami: Kto čo robí? Hruška plače. Aká je hruška? Hruška je zelená. Čo robí hruška? Hruška plače.</p>		PP, H, FP, SP, TPR	<p>Učebnica CD (29) Obrázok hrušky</p>	<p>Dramatizácia, zahráme si básničku: niekto bude hruška – stojí v strede kruhu, ostatní žiaci stoja okolo neho (dáme priestor každému byť hruškou)</p>
9.	<p>Pri práci s ilustráciou opakujeme podstatné mená s prídavnými menami (farby) a ukazovacími zámenami.</p> <p>Z otázok používame hlavne:</p> <p>Čo je to? Napr. To je hruška.</p> <p>Aká je hruška? Hruška je zelená.</p> <p>Čo robí? Plače.</p>	<p>Základné farby, činnostné slovesá, ukazovacie zámená.</p>	PP, H, P2, O, FP, SP	<p>Učebnica CD (29) Situačný obraz o jeseni</p>	
10.	<p>Prehľbovanie, upevnenie učiva z komunikačnej témy Človek a príroda (ročné obdobia, premena prírody) využijúc učivo o základných farbách. V učebnici nájdeme motivačný obraz o jeseni, ale môžeme žiakom ukázať aj inú ilustráciu. Z otázok použijeme: Čo je teraz? Čo je to? Kto je to? Aký, aká, aké je?</p> <p>Čo robí? (vietor, slniečko)</p> <p>Aké sú listy?</p> <p>Ak to ilustrácia umožňuje, opakujeme všetko, čo už žiaci majú osvojené, aby získali sebadôveru a nadobudli pocit, že môžu a vedia hovoriť bez zábran.</p>	<p>Základné farby, činnostné slovesá, ukazovacie zámená, číslovky do 5.</p>	PP, H, FP, SP	<p>Učebnica CD (30) Situačný obraz o jeseni Karty s číslami</p>	<p>Hra Bingo – s farebnými ceruzkami</p>

117 Halászová, A.: Metodická príručka Ypsilon 1. Bratislava: TERRA, 2018. ISBN 978-80-8098-139-6. s. 22.

<p>11.</p>	<p>Kreslené diktáty napomáhajú overiť si poznatky a vedomosti žiakov, ale pomáhajú aj pri nácviku počúvania s porozumením. Učiteľ dáva pokyny, akými farbami a v akom poradí majú žiaci vyfarbovať kresbu, obrázok. Žiaci počúvajú učiteľove pokyny s porozumením a farbiam obrázok.</p> <p>V prvej etape kreslené diktáty robíme s deťmi spoločne, potom v menších skupinkách. Keď už žiaci bez problémov reagujú na pokyny, kreslený diktát im zadávame aj na individuálnu prácu.</p>	<p>Pokyny, základné farby.</p>	<p>PP, FP, SP, IP</p>	<p>Obrázok, kresba</p> <p>Obrazové karty rôznych farieb</p>	<p>Kreslené diktáty sú dôležité, nevynechajme ich!</p>
<p>12.</p>	<p>Rozširovanie slovnej zásoby pomocou obrazových kariet z komunikačnej témy Človek a príroda (zeleniny a ovocie).</p> <p>Učiteľ ukazuje na obrázok a pýta sa Čo je to? a odpovedá To je karfiol, šalát, paprika...</p> <p>Žiaci všetko opakujú po učiteľovi. Takýmto spôsobom precvičíme aj ukazovacie zámená priradené k podstatným menám. Ten šalát, tá uhorka, to jablko...</p>	<p>Vybrané zeleniny a ovocie.</p>	<p>PP, FP</p>	<p>Obrazové karty zeleniny a ovocia</p> <p>Ozvučené obrázky</p>	
<p>13.</p>	<p>Pri práci s ilustráciami opakujeme základné farby.</p> <p>Otázku Aký, aká, aké je? Akí, aké sú? u žiakov mladšieho školského veku používame v prípade, že zisťujeme farby. Napr. Aká je paprika? Paprika je zelená. Neskôr túto otázku môžeme využiť aj na zisťovanie iných vlastností ako napr. vysoký, pekný, usilovný... atď.</p>		<p>PP, H, I, FP, SP</p>	<p>Obrazové karty</p> <p>Súbory farebných obrazových kariet</p>	<p>Smejko a Tanculienka - Sestričky Farbičky/ <i>Stiahnuté 10.10.2021:</i> https://www.youtube.com/watch?v=_kVZdVR6qeI</p>

<p>14.</p>	<p>Rozširovanie slovnej zásoby.</p> <p>Výslovnosť dvojhĺasky ô precvičujeme postupne na jednoslabičných, dvojslabičných a trojslabičných slovách. Slová, ktoré použijeme na nácvik správnej výslovnosti ô neprekladáme, ani ich význam nevysvetľujeme žiakom.</p> <p>Keď už žiaci vedia správne vysloviť spoluhlásku ô v slovách, pokračujeme v rozšírení slovnej zásoby.</p> <p>Pri práci s obrazovými kartami postupujeme štandardne. Najprv pomenujeme veci na obrázku a potom, keď už žiaci nemajú problém s pomenovaním predmetov, ukazujeme zámenami ten, tá, to.</p>	<p>Kôň, nôž, stôl, kôš, fialôčka, potôčik</p>	<p>PP, O, H, FP, SP</p>	<p>Obrazové karty</p> <p>Farebné kruhy na rozlíšenie gramatických rodov</p>	
<p>15.</p>	<p>Nácvik zvukovej stránky jazyka vo vyučovaní slovenského jazyka a slovenskej literatúry v 1. ročníku má popredné miesto. Výslovnosť spoluhlásky ô môžeme nacvičovať aj na riekankách a básničkách. (Mamičke, Nôžka)¹¹⁸</p> <p>Text básničiek nám umožňuje aj rozširovanie slovnej zásoby o slová so spoluhláskou ô.</p>	<p>Fialôčka, potôčik, vôňa, nôžka.</p>	<p>PP, H, FP</p>	<p>CD (32)</p> <p>Učebnica</p> <p>CD (34)</p>	

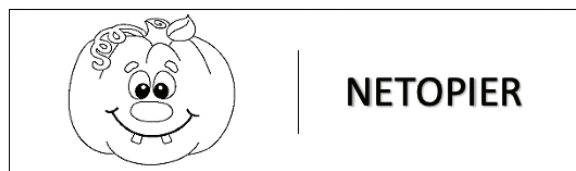
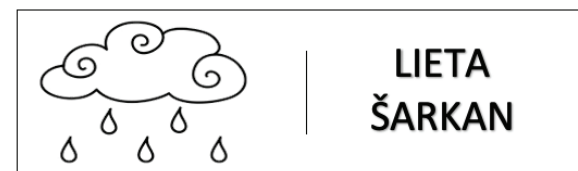
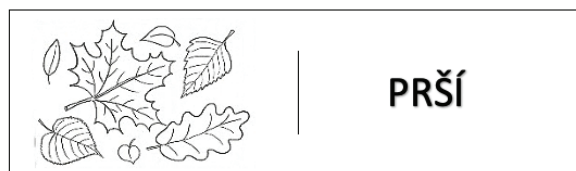
118 Halászová, A. – Kováčsová, Z.: Slovenský jazyk pre 1. ročník ZŠ s VJM. I. časť. 5. prepracované vydanie. Bratislava : TERRA, 2013. ISBN 978-80-8098-124-2, s. 27.

<p>16.</p>	<p>Opakovanie a prehľbovanie vedomostí z komunikačnej témy Človek a príroda pomocou motivačných ilustrácií. Ilustrácie nám pomáhajú overiť si úroveň vedomostí žiakov.</p> <p>Z otázok používame hlavne: Kto je to? Napr. To je Erika.</p> <p>V prípade slov dievča, dieťa sa odporúča používanie dlhšej podoby dievčatko, dieťaťko až dovtedy, kým žiakom nebude zrejmé, že tieto slová sú stredného rodu.</p> <p>Čo je to? To je fialôčka.</p> <p>Žiakom v 1. ročníku nevysvetľujeme pri zdobneninách, z ktorých slov sú odvodené.</p> <p>Pri otázkach Aký? Aká? Aké? vždy upozorňujeme žiakov na to, akú koncovku budú mať v odpovedi prídavné mená.</p>	<p>Fialôčka, potôčik, vôňa, nôžka.</p> <p>Čo je to?</p> <p>Kto je to?</p> <p>Aký/ Aká/ Aké je...?</p> <p>Aké/Akí sú...?</p> <p>Čo robí?/ Čo robia?</p>	<p>PP, O, H, FP, SP</p>	<p>Učebnica</p> <p>CD (33)</p> <p>Obrazové karty</p> <p>Situačné obrazy</p>	
<p>17.</p>	<p>Hudobno-pohybové hry sa uskutočňujú spevom, tancom, pohybom, udávaním taktu tlieskaním, dupkaním atď. Texty hier vyhovujú pri výučbe jazyka, nakoľko často sa v ňom opakujú tie isté slová, čo napomáha rýchlejšiemu osvojeniu si slov, slovných spojení a krátkych viet.</p> <p>Pohybová hra Nôžka¹¹⁹.</p>		<p>PP, H, SP, FP</p>	<p>CD (34)</p> <p>Učebnica</p>	

119 Halászová, A.: Metodická príručka Ypsilon 1. Bratislava: TERRA, 2018. ISBN 978-80-8098-139-6. s. 24.

<p>18.</p>	<p>Opakovanie a utvrdenie osvojeného učiva z komunikačnej témy Človek a príroda (ročné obdobia, premeny prírody, aktuálne počasie, ovocie a zelenina). Žiak si uvedomuje, ako používať prídavné mená s podstatnými menami, akú koncovku majú prídavné mená (farby), keď odpovedajú na otázky Aká/ Aký/Aké je?</p>	<p>Základné farby, aktuálne počasie, čísla do 5, činnostné slovesá.</p>	<p>O, PP, H, FP, IP, SP</p>	<p>Učebnica Situčné obrazy, mapy Ozvučené obrazy Karty s farbami Karty s číslami CD (31)</p>	
-------------------	---	---	-----------------------------	--	--

Príloha č. 1

Metodický list č. 4 zo slovenského jazyka a slovenskej literatúry

Komunikačná téma: Človek a príroda

Názov metodického listu: Zvieratá

Poznámka:

Učivo Zvieratá je naplánované na začiatok 1. polroka 1. ročníka primárneho vzdelávania na mesiac november. Jednotlivé časti učiva preberáme integrovane, pričom nadväzujeme na už prebraté učivo, ktoré neustále opakujeme a prehľbujeme. Pri osvojovaní uvedeného učiva je možné rôznorodé využitie medzipredmetových vzťahov. Aktivity sú zamerané jednak na opakovanie už prebratého učiva ale aj na zvládnutie novej slovnej zásoby a komunikačných situácií v rámci komunikačnej témy Človek a príroda.

Medzipredmetové vzťahy:

maďarský jazyk a literatúra (komunikácia a sloh),
hudobná výchova (hudobno-dramatické činnosti, ľudové detské hry, rytmizácia),
prvouka (človek a príroda),
výtvarná výchova (výtvarné vyjadrovacie prostriedky),
telesná výchova (hudobno-pohybové a tanečné činnosti).

Prierezové témy:

osobnostný a sociálny rozvoj (vzťah medzi ľuďmi, správanie sa, rešpektovanie práv a potrieb iných),
environmentálna výchova (prehľbovanie, rozvíjanie a upevňovanie hodnotového systému v prospech konania k životnému prostrediu),
regionálna výchova a ľudová kultúra (formovanie vlastnej identity).

Výkonový a obsahový štandard:

Metodický list je zameraný na rozvíjanie základných komunikačných jazykových kompetencií v 1. ročníku ZŠ s VJM.

Výkonový štandard:

Počúvanie s porozumením:

- žiak pochopí bežné príkazy a pokyny učiteľa, pozdravy, zdvorilostné prejavy učiteľa, dokáže reagovať na jednoduché príkazy a pokyny učiteľa, vníma a globálne pochopí krátky jednoduchý prejav prednesený učiteľom v rámci komunikačnej témy.

Ústny prejav:

- žiak primerane situácii vie používať prítomný čas slovesa byť a mať, s pomocou učiteľa dokáže používať zámená (osobné: ja, on, ona, ukazovacie: ten, tá to), na základe vzorového prednesu vie artikulovať hlásky, slová, ovláda texty piesní a detských hier určených na memorovanie, reprodukovat krátke jednoduché vety, ktoré má poznať spamäti, po príprave dokáže tvoriť jednoduché krátke vety o známom obrázku na základe jednoduchých otázok s využitím osvojenej slovnej zásoby, s pomocou učiteľa dokáže používať vetné modely podľa vzoru: podmet– slovesný prísudok (pomenovanie činnosti osôb, zvierat), vie primerane gestikulovať, dokáže pomenovať základné farby, s pomocou učiteľa dokáže používať základné číslovky do 10, globálne porozumie jednoduchej veľmi krátkej rozprávke vo vzorovom prednese učiteľa,
- žiak si osvojí základnú aktívnu a pasívnu slovnú zásobu viažucu ku komunikačnej téme. ¹²⁰

¹²⁰ Inovovaný štátny vzdelávací program. Bratislava : ŠPÚ, 2015. [cit.16.03.2016]. Dostupné na internete: http://www.statpedu.sk/sites/default/files/dokumenty/inovovany-statny-vzdelavaci-program/sjsl_pv_2015.pdf, s. 43 - 55.

Obsahový štandard:

Pojmové okruhy:

- vyjadrenie existencie (*je, sú,*)
- vyjadrenie vlastníctva (*mám/má, kto má voľačo,*)
- vyjadrenie priestorových vzťahov (*tu, tam, hore, dole/dolu, blízko, ďaleko, veľkosť: veľký, malý*),
- vyjadrenie kvalitatívnych vzťahov (*základné farby, postava: vysoký, nízky*),
- vyjadrenie kvantitatívnych vzťahov (*počet 0 – 0*).

Jazykové prostriedky:

- gramatické kategórie podstatných mien v rámci komunikačnej témy,
- sloveso byť v rámci komunikačnej témy,
- sloveso mať v rámci komunikačnej témy,
- základné určité (0 – 10) číslovky v spojení s podstatným menom v rámci komunikačnej témy.

Ústne prejavy:

- texty vybraných ľudových detských piesní, hier, riekaniek a básničiek,
- rozprávky známe z materinského jazyka.

Vetné modely:

- všeobecný podmet – slovesno-menný prísudok (pomenovanie osôb, zvierat a vecí),
- podmet – slovesný prísudok (pomenovanie činností osôb, zvierat).

Ciele aktivít:

Ďalej rozvíjať, prehĺbiť a utvrdiť vyššie uvedené komunikačné jazykové stratégie a kompetencie v komunikačnej téme Človek a príroda. Aktivity sú zamerané najmä na porozumenie a prehĺbenie novej slovnej zásoby v súlade s komunikačnou témou, na rozvíjanie počúvania s porozumením a rozvíjanie zručnosti ústneho prejavu a správnej výslovnosti.

Námety na aktivity:

Č.	Opis aktivity	Pojmy, vetné modely	Stratégia, vyučovacia technika, organizačná forma	Pomôcky	Pripomienky a návrhy pedagógov z praxe
1.	Uvoľňovacie cvičenia zamerané na dýchanie a artikuláciu sú súčasťou všetkých vyučovacích hodín. Fonetické cvičenia môžeme zaradiť aj ako motiváciu, relaxáciu. Nesmú presahovať 5 minút. Odporúčame zamerať sa vždy na jeden fonetický jav.		PP, H, FP		<p>Veľmi dobré materiály na cvičenia: Dana Kollárová: Učebný materiál k vzdelávaciemu programu: „Námety na hlasové cvičenia“ (20 – 35. str.)/ <i>Stiahnuté 10.10.2021</i>: https://mpc-edu.sk/sites/default/files/projekty/vystup/kollarova_3.pdf</p> <p>Národné osvetové centrum: „Metodické listy: Hlasová rozcvička nielen pre najmenších“/ <i>Stiahnuté 10.10.2021</i>: https://www.nocka.sk/wp-content/uploads/2018/09/ML-NO-2015-03.pdf</p> <p>Centrum pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie v Dolnom Kubíne: „Prípravné cvičenia alebo ako predchádzať nesprávnej výslovnosti“/ <i>Stiahnuté 10.10.2021</i>: http://www.cpppapk.sk/pr%C3%ADpravn%C3%A9-cvi%C4%8Denia-alebo-ako-predch%C3%A1dza%C5%A5-nespr%C3%A1vnej-v%C3%BDslovnosti</p> <p>Andrea Jágerová: Metodické listy: „Hlasová rozcvička nielen pre najmenších“/ <i>Stiahnuté 10.10.2021</i>: https://www.nocka.sk/wp-content/uploads/2018/09/ML-NO-2015-03.pdf</p>

2.	<p>Krátky text pred ilustráciami slúži na navodenie témy, motiváciu. Motivačný text hovorí, alebo číta učiteľ, pričom vždy ukazuje na obrázky, aby žiaci pochopili obsah textu, porozumeli významu viet. Potom učiteľ dáva otázky, ktoré majú v sebe zašifrované slovo ako nápoved' k štylizácií odpovede. Např. To je dom? Áno, to je dom. To sú domáce zvieratá? Áno, to sú domáce zvieratá. – vety nacvičujeme takýmto spôsobom dovtedy, kým žiaci nevedia automaticky povedať vety na základe daných obrázkov.</p>	<p>Dom, dvor, zvieratá, domáce zvieratá.</p>	<p>PP, I, FP</p>	<p>Učebnica Situačné obrazy – domáce zvieratá</p>	
3.	<p>Rozširovanie slovnej zásoby v komunikačnej téme Človek a príroda (domáce zvieratá). Z otázok používame hlavne: Čo je to? To je dom, dvor. To sú zvieratá? Ktoré domáce zvieratá sú na obrázku? Na obrázku je mačka, pes, krava. Pozor na slová prasa/prasiatko, sviňa. V počiatočnej etape používame slovo sviňa. Pri nácviku sa snažíme prácu organizovať tak, aby sa každý žiak mohol prejavíť.</p>	<p>Čo je to? To je dom, dvor. To sú zvieratá. Mačka, krava, pes, kôň, kačica, sviňa, kohút, sliepka, hus.</p>	<p>PP, H, FP, SP</p>	<p>Učebnica Situačný obraz – Na dvore (domáce zvieratá)</p>	
4.	<p>Prehľbovanie učiva z komunikačnej témy Človek a príroda (domáce zvieratá). Pomocou obrazových kariet opakujeme a precvičujeme činnostné slovesá. Z otázok používame hlavne: Čo robí kačica? Kačica pláva. Čo robí mačka? Mačka uteká. Vo vetách používame najjednoduchšie a najfrekvencovanejšie slovesá ako např. stojí, sedí, uteká, pláva, leží.</p>	<p>Čo robí? Uteká, spí, sedí, leží, stojí, sedí, pláva.</p>	<p>PP, I, H, O</p>	<p>Učebnica Obrazové karty</p>	<p>Hra: Adam povie Deti napodobňujú aktivitu len vtedy, keď pred pokynom zaznie Adam povie.</p>

5.	<p>Opakovanie a prehlbovanie učiva z komunikačnej témy Človek a príroda (domáce zvieratá) pomocou obrázkových kariet.</p> <p>Na preopakovanie základných farieb použijeme hru Tipovanie.¹²¹ Uvedená hra je dobrá aj na opakovanie modelových viet. Napr. Je to modrá? Áno, je to modrá.</p> <p>Nácvik vyjadrenia kvalitatívnych vzťahov prebieha tak, že učiteľ ukazuje obrázkové karty a pýta sa:</p> <p>Aká je mačka? Mačka je čierna/malá. Aký je pes? Pes je hnedý/veľký.</p>	<p>Základné farby.</p> <p>Aký/aká?</p> <p>Mačka, krava, pes, kôň, kačica, sviňa, kohút, sliepka, hus.</p>	O, H, FP, I, SP	Obrázové karty	naučili sme sa aj výrazy ako malý, veľký, rýchly, pomalý.
6.	<p>Hádanky a riekanky využijeme na nácvik správnej výslovnosti, na rozšírenie slovnej zásoby. Z textu vyberáme slová a slovné spojenia, ktoré žiakom budú slúžiť na tvorbu krátkych viet.</p> <p>Napr. Čo robí pes? Pes havká. Čo robí mačka? Mačka mňauká. Čo robí sliepočka? Sliepočka robí kotkodák. (kotkodáka) Čo robí Anička? Anička sa učí.</p>	<p>Pes havká.</p> <p>Mačka mňauká.</p> <p>Sliepočka robí kotkodák (kotkodáka).</p> <p>Anička sa učí.</p>	PP, H, FP	Učebnica CD (36)	<p>Zvieratká z farmy – učíme sa so žiakmi zvieratká a zvuky video pre deti Hanička a Murko/ Stiahnuté 10.10.2021:</p> <p>https://www.youtube.com/watch?v=956-wbIh2ts</p> <p>Heli Ella Smelíková (elkatelka123): NAŠE ZVIERATKÁ/ Stiahnuté 10.10.2021:</p> <p>https://www.youtube.com/watch?v=7L5WKTkIPY</p>
7.	<p>Opakovanie a prehlbovanie slovnej zásoby z komunikačnej témy Človek a príroda (domáce zvieratá).</p> <p>Ukazovacie zámená ten, tá, to, tie používame na zdôraznenie gramatického rodu, označujeme nimi každé jedno podstatné meno, s ktorým sa žiaci stretnú. Farebné rozlíšenie rodov pri pomenovaní domácich zvierat používame len vtedy, keď už žiaci bez problémov vedia pomenúvať zvieratá.</p>	<p>Mačka, krava, pes, kôň, kačica, sviňa, kohút, sliepka, hus.</p> <p>Ten, tá, to, tie.</p>	PP, H, I, FP, IP	Učebnica Ozvučené obrazy Obrázové karty	

121 Halászová, A.: Metodická príručka Ypsilon 1. Bratislava: TERRA, 2018. ISBN 978-80-8098-139-6. s. 25.

8.	<p>Opakovanie a prehlbovanie učiva v komunikačnej téme Človek a príroda (domáce zvieratá) Pomenovanie zvierat nacvičujeme tak, že žiakom rozdáme kostýmové čiapky zvierat. Každý žiak sa predstaví tak, že sa vžije do roly zvieratka. Pri tejto aktivite používame vety: Ty si kto? Ja som pes. Čo robíš? Havkám.</p>		O, H, FP, D, hra	Kostýmové čiapky domácich zvierat	<p>Pexeso.net: „mláďatá zvierat“ / <i>Stiahnuté 10.10.2021:</i> http://www.pexeso.net/mladata-zvierat/070D6</p> <p>Hra: Uhádni kto si? Pripravíme kartičky a žiak musí uhádnuť, aké je on zvierat. Žiak sa pýta a ostatní odpovedajú.</p>
9.	<p>Pri práci s textom riekanky Myška¹²² dbáme na to, aby bola nacvičená podľa všeobecných metodických pokynov¹²³. Na memorovanie vyberáme len také slová a slovné spojenia, ktoré budeme používať aj v budúcnosti. V prípade slova myška/myš odporúčame používať dlhšiu podobu (myška) až dovtedy, kým sa u žiakov neautomatizuje, že slovo myš je ženského rodu.</p>	Myška beží, po poličke, bude zle.	PP, H, FP	CD (37) Učebnica	
10.	<p>Počúvanie s porozumením v 1. ročníku môžeme rozvíjať rôznymi spôsobmi. Pri prvej aktivite žiaci pozerajú obrázky a zároveň počúvajú jednoduchý opis, ktorý hovorí učiteľ. Obrázky dávajú do správneho poradí a potom ich aj očísľujú. Druhou aktivitou je, keď žiaci farbía obrázky podľa pokynov učiteľa, počúvajú jednoduchý návod na vyfarbovanie.</p>		PP, FP	Učebnica Kresby domácich zvierat	<p>Motivačná pesnička: Spievankovo 1: „Na dvore“ / <i>Stiahnuté 10.10.2021:</i> https://www.youtube.com/watch?v=qw8L4ESkIrg</p>
11.	<p>Pri práci s ilustráciami opakujeme pravidelne aj podstatné mená, najfrekvencovanejšie prídavné mená, ukazovacie zámená, farby, číslovky, činnosti. Z otázok používame hlavne: Čo je to? Napr. To je kačica. Čo robí kačica? Kačica ide. Otázky Aký, aká, aké je? Akí, aké sú? používame aj pri zisťovaní farieb. Napr. Aký je pes? Pes je hnedý.</p>	Číslovky do 5, základné farby, činnostné slovesá.	O, PP, I, FP, H	Obrazové karty, ozvučené obrázky	

122 Halászová, A. – Kováčsová, Z.: Slovenský jazyk pre 1. ročník ZŠ s VJM. I. časť. 5. prepracované vydanie. Bratislava: TERRA, 2013. ISBN 978-80-8098-124-2, s. 29.

123 Halászová, A.: Metodická príručka Ypsilon 1. Bratislava: TERRA, 2018. ISBN 978-80-8098-139-6. s. 28.

12.	<p>Opakovanie, prehlbovanie a rozširovanie slovnej zásoby učiva z komunikačnej témy Človek a príroda (domáce zvieratá). Vedieť vymenovať rôzne domáce zvieratá na dvore a priradiť im farebné rozlíšenie gramatických kategórií rodu a ukazovacie zámená ten, tá, to, tie.</p> <p>Pri vymenovaní predmetov usmerňujeme žiakov, aby vo vetách použili aj ukazovacie zámená tu, tam. Tieto zámená ukazujú na miesto (tu – blízko, tam – ďaleko)</p>	<p>Domáce zvieratá.</p> <p>Tu, tam.</p> <p>Ten, tá, to, tie.</p>	O, H, I, FP	<p>Obrazové karty, ozvučené obrázky</p>	<p>Kde je pes? Žiak ide k nástennému obrazu, ukáže a povie: Tu je pes. Ten pes. Aký je pes? Pes je hnedý a malý.</p>
13.	<p>Rozširovanie učiva z komunikačnej témy Človek a príroda (domáce zvieratá).</p> <p>Žiaci sa zahrajú na zvieratká. Každý z nich dostane na krk obrázok jedného domáceho zieraťa.</p> <p>Používame otázky:</p> <p>Ty si kto? Ja som sliepka, kohút...</p> <p>Čo máš rád/rada? Mám rád/rada kapustu, zrno...</p> <p>Vety precvičíme aj v 3. osobe jednotného čísla. Napr. Kto je to? To je sliepka, kohút...</p> <p>Čo má rada sliepka? Čo má rád kohút? Sliepka má rada zrno. Kohút má rád zrno.</p>	<p>Ty si kto?</p> <p>Čo máš rád/rada?</p> <p>Kto je to?</p> <p>Čo má rád kohút?</p> <p>Čo má rada sviňa?</p>	PP, I, O, H, FP	<p>Obrazové karty zvierat</p> <p>Ozvučené obrázky</p> <p>Obrazy zvierat na krk</p>	
14.	<p>Rozširovanie slovnej zásoby v komunikačnej téme Človek a príroda (domáce zvieratá) pomocou básničiek o zvieratách. Básničky si najprv vždy vypočujeme vo vzorovom prednese, potom ich prednesie aj učiteľ sám. Na memorovanie vyberáme slová a slovné spojenia, ktoré v budúcnosti budú slúžiť na tvorenie krátkych viet. Napr. mám zlošť, daj mi kosť, som hladný, hladný ako pes, dobrý pes. Tieto slová a slovné spojenia neustále opakujeme a utvrdzujeme.</p>	<p>Mám zlošť, daj mi kosť, som hladný, hladný ako pes, dobrý pes.</p>	PP, H, I, FP, O, SP	<p>CD</p> <p>Učebnica</p> <p>Obrazy zvierat</p>	<p>Zahráme si básničku. Môžeme rozšíriť príbeh tak, že dáme psovi jedlo... a povieme: Nech sa páči. On povie: Ďakujem. atď.</p>

15.	<p>Motivačný text hovorí vždy učiteľ, pričom ukazuje na ilustráciu, aby žiaci pochopili význam viet. Z otázok používame najmä: Čo je to? To je les/ strom/ jaskyňa/ veвериčka/ medveď/ líška/ vlk / had.</p> <p>Kde je veвериčka? Veвериčka je v lese.</p> <p>Kde býva veвериčka? Veвериčka býva v lese.</p> <p>Pomenujeme aj to, či je zvieraťko malé alebo veľké. Aká je veвериčka? Veвериčka je malá.</p> <p>Aký je medveď? Medveď je veľký.</p>	<p>Čo je to?</p> <p>To je les/ strom/ jaskyňa/ veverička/ medveď/ líška/ vlk / had.</p>	I, H, FP, P2	<p>Učebnica</p> <p>Situačný obraz – lesné zvieraťá</p>	
16.	<p>Pri práci s ilustráciami pravidelne opakujeme aj číslovky a farby.</p> <p>Z otázok používame hlavne: Aký? Aká? Aké je?</p> <p>Vlk je čierny. Medveď je hnedý.</p> <p>Počítajme zvieraťká !</p> <p>Pri počítaní k číslam neviažeme podstatné mená. Hovoríme len jeden, dva, tri, štyri ...</p> <p>Koľko zvierať? Päť.</p>	<p>Číslovky do 5.</p> <p>Základne farby.</p>	I, FP, O, IP	<p>Učebnica</p> <p>Obrázky lesných zvierať</p>	
17.	<p>Rozširovanie a prehĺbovanie učiva v komunikačnej téme Človek a príroda (lesné a poľné zvieraťá) pomocou pohybovej hry Medveďku, daj labku¹²⁴.</p> <p>Pohybové stvárnenie piesne napomáha k rýchlejšiemu osvojeniu si správnej výslovnosti a umožňuje prezentáciu prebratých slov v novom kontexte.</p>		O, FP, PP, H	<p>CD (42)</p> <p>Učebnica</p>	<p>Spievankovo 1: "Medveďku daj labku" / <i>Stiahnuté 10.10.2021:</i> https://www.youtube.com/watch?v=EiH71tDoqCg</p> <p>Spoločný tanec na pesničku v triede.</p>

124 Halászová, A. – Kováčsová, Z.: Slovenský jazyk pre 1. ročník ZŠ s VJM. I. časť. 5. prepracované vydanie. Bratislava: TERRA, 2013. ISBN 978-80-8098-124-2, s. 33.

18.	<p>Rozširovanie slovnej zásoby učiva (lesné a poľné zvieratá) v komunikačnej téme Človek a príroda.</p> <p>Novú slovnú zásobu preberáme pomocou obrazových kariet.</p> <p>So žiakmi opakujeme už osvojené učivo. Z otázok používame najmä: Čo je na obrázku? Na obrázku je medveď, líška..., alebo Čo je to? To je medveď, líška...</p> <p>Nové slová preberáme tak, že učiteľ ukazuje obrázok a hovorí, čo je na ňom. Žiaci opakujú pomenovanie zvierat.</p> <p>Nácvik prebieha aj pomocou obrazových kariet. Obrázky sú položené na lavici, učiteľ vždy schová jednu kartu a žiaci musia uhádnuť, ktoré zvieratko chýba.</p> <p>V prípade slov jež/ježko odporúčame používať kratšiu podobu (jež), až kým sa žiaci nenaučia, že slovo je mužského rodu.</p>	<p>Čo je na obrázku?</p> <p>Čo je to?</p> <p>To je...</p>	O, H, I, FP, SP	<p>Obrazové karty</p> <p>Učebnica</p>	
19.	<p>Opakovanie a prehľbovanie slovnej zásoby učiva z komunikačnej témy Človek a príroda (lesné a poľné zvieratá).</p> <p>Keď už žiaci ovládajú pomenovania lesných a poľných zvierat, k podstatným menám môžeme priradiť aj farebné rozlíšenie gramatického rodu a ukazovacie zámená, ten, tá, to.</p>	<p>Ten, tá, to.</p> <p>Lesné a poľné zvieratá.</p>	PP, H, I, FP, IP	<p>Farebné kruhy</p> <p>Ozvučené obrazy</p> <p>Obrazové karty</p>	<p>Ukazujeme na obrázok: Čo je to/ Čo je na obrázku? To je les. Aké sú to zvieratá? To sú lesné zvieratá. ...</p> <p>To sú poľné zvieratá...</p> <p>Môžeme ich triediť do kruhov – napr. do hula hop kruhov atď.</p>
20.	<p>Výslovnosť spoluhlásky ch môžeme nacvičovať na riekankách, rečňovankách. Vывodenie spoluhlásky ch je náročné z toho pohľadu, že táto spoluhláska sa v maďarskom jazyku nenachádza. V prvej fáze výslovnosť spoluhlásky ch nacvičujeme osobitne ako hlásku trenú v artikulačnom prúde: môžeme sa zahrať na húsky, alebo napodobniť šumenie vetra – chchch. V ďalšej fáze nacvičujeme vyslovovanie ch tak, že ju spájame s inými hláskami. – och, ach, cha, chichi.</p> <p>Poslednou fázou nácviku je vyslovovanie najprv jednoslabičných a potom aj viacslabičných slov.</p>	<p>Šuchoce, šuchy, lístie, padá lístie.</p>	PP, H, FP	<p>CD (44)</p> <p>Učebnica</p>	

21.	<p>Opakovanie a prehlbovanie výslovnosti spoluhlásky <i>ch</i> pomocou obrazových kariet.</p> <p>Učiteľ si vopred pripraví karty s obrázkami na slová, v ktorých sa nachádza spoluhláska <i>ch</i>.</p> <p>Učiteľ ukazuje obrázky a správnu výslovnosťou ich pomenuje po jednom. Žiaci počúvajú učiteľa a slová opakujú po ňom.</p> <p>Potom sa pýtame: Čo je to? Čo je na obrázku?</p> <p>To je chlieb, chata, orech, chladnička, mucha.</p> <p>Kto je to? To je chlapec.</p> <p>Keď už žiaci vedia samostatne pomenovať obrázky, priradíme k nim aj ukazovacie zámená.</p>	<p>Čo je to? Čo je na obrázku?</p> <p>To je chlieb, chata, orech, chladnička, mucha.</p> <p>Kto je to? To je chlapec.</p>	PP, H, I, FP, IP	<p>Farebné kruhy</p> <p>Ozvučené obrazy</p> <p>Obrazové karty</p>	
22.	<p>Opakovanie a utvrdzovanie slovnej zásoby z komunikačnej témy Človek a príroda (lesné a poľné zvieratá) pomocou hry Perá do stredú. Žiaci sedia v kruhu pri laviciach, každý má v ruke pero. Po jednom položia svoje pero do stredú a pritom pomenujú jedno zvieratko. Ak žiak nevie povedať slovo, alebo si nevie spomenúť, aj tak má možnosť bez slov položiť pero do stredú. Po prvom kole si všetci zoberú perá späť a začína sa ďalšie kolo až dotedy, kým každý žiak nepomenuje aspoň raz jedno zvieratko. Hru môžeme zahrať aj v rámci iných komunikačných tém.</p>	<p>Lesné a poľné zvieratá.</p> <p>Domáce zvieratá.</p>	O, I, FP, IP, H		
23.	<p>Tvorba krátkych dialógov prebieha pomocou už osvojených vetných modelov. Pred samotnou tvorbou je vhodné preopakovať slovnú zásobu k téme, modelové otázky a odpovede.</p> <p>Napr. Kto býva v lese/na dvore?</p> <p>Medveď. Sliepka. Vzorový dialóg prednesie učiteľ s jedným jazykovo zdatným žiakom. Potom žiaci v pároch precvičujú rozhovor.</p> <p>Hra Čibuľa slúži na nácvik dialógov. Žiaci sú rozdelení do dvoch skupín tak, že prvá skupina vytvorí kruh, žiaci sú tvárou otočení von, oproti nim stojí druhá skupina. Vytvorí sa páry oproti sebe. Tí vonku sa pýtajú, žiaci oproti odpovedajú. Potom sa vonkajší kruh začne krútiť. Každý hovorí s každým. Úlohy skupín potom vystriedame.</p>	<p>Kto býva v lese?</p> <p>Kto býva na dvore?</p> <p>Kto si?</p> <p>Kde bývaš?</p>	PP, H, P2	Učebnica	Hra: Chyť loptu.

24.	<p>V rámci nácviku hlások odlišných od hlások známych z maďarského jazyka by sme mali dbať na správnu výslovnosť. Slabikotvornú spoluhlásku <i>ř</i> nacvičujeme na citoslovcích (<i>čřk, bř, kř, vřřř</i>), na jednoslabičných a viacslabičných slovách.</p> <p>Pozor: Slová nevysvetľujeme, neprekladáme.</p> <p>Slabikotvornú spoluhlásku <i>ř</i> nacvičujeme aj pomocou obrazových kariet v rámci rozširovania slovnej zásoby v komunikačnej téme. Učiteľ ukazuje na obrázky, pýta sa a zároveň aj odpovedá:</p> <p>Čo je to? To je <i>třň, vřřok, vřba, vřtačka, sřňatko, křmidlo</i>.</p> <p>V prípade slova <i>sřňa/sřňatko</i> odporúčame používať dlhšiu podobu slova (<i>sřňatko</i>) až dovtedy, kým sa u žiakov neautomatizuje, že slovo je stredného rodu.</p>	<p><i>Třň, vřřok, vřba, vřtačka, sřňatko, křmidlo.</i></p>	<p>PP, I, H, FP</p>	<p>Obrazové karty</p> <p>Ozvučené obrazy</p> <p>Slovník slovenského pravopisu</p>	
-----	--	--	---------------------	---	--

Metodický list č. 9 zo slovenského jazyka a slovenskej literatúry

Komunikačná téma: Rodina a spoločnosť

Názov metodického listu: Narodeniny

Poznámka:

Učivo Narodeniny je naplánované na začiatok 2. polroka 1. ročníka primárneho vzdelávania, keď už žiaci majú dostatočnú slovnú zásobu, dokážu počítať po slovensky do 10, vedieť privítať niekoho, predstaviť sa, predstaviť niekoho, poďakovať sa za niečo, vyjadriť, či majú alebo nemajú niečo radi. V námetoch na aktivitu sú zaradené aj také aktivity, ktoré môže učiteľ využívať v neskoršom období (aj vo vyšších ročníkoch ako opakovanie a utvrdenie učiva) v ďalších komunikačných témach (napr. Domov a bývanie, kde sa žiaci naučia pomenovať miestnosti bytu/domu). Na druhej strane učiteľ môže zaradiť aj ďalšie aktivity, napr. cvičenia na doplňovanie pri precvičovaní základných čísloviek (žiaci dokreslia výzdobu na tortu – toľko sviečok, koľko rokov majú).

Metodický list neobsahuje praktickú časť, na vyučovacej hodine sa odporúčame venovať čo najviac rozvíjaniu ústneho prejavu a prácu v pracovnom zošite navrhujeme využiť na opakovanie a na kontrolu osvojenia učiva, resp. využívať u jazykovo zdatných žiakov.

Medzipredmetové vzťahy:

matematika (prírodné určité čísla do 10),
maďarský jazyk a literatúra (komunikácia a sloh),
prvouka (človek a spoločnosť),
hudobná výchova (hudobno-dramatické činnosti, ľudové detské hry),
výtvarná výchova (portrét).

Prierezové témy:

osobnostný a sociálny rozvoj (vzťah medzi ľuďmi, správanie sa, prejavovanie emócií, rešpektovanie práv a potrieb iných),
výchova k manželstvu a rodičovstvu (utváranie základných vedomostí a zodpovedných postojov v oblasti partnerských vzťahov a rodičovstva v súlade s vedeckými poznatkami a etickými normami),
environmentálna výchova (šetrné správanie sa k prírodným zdrojom, uskromnenie sa v spotrebe zaťažujúcej životné prostredie),
mediálna výchova (pochopeň a rozlíšenie pozitív a negatív využívania, vplyvu médií a ich produktov, osvojenie si zodpovedného prístupu pri využívaní médií na komunikáciu),
multikultúrna výchova (rešpektovanie iných kultúr, schopnosť komunikovať a spolupracovať s ich príslušníkmi),
regionálna výchova a ľudová kultúra (formovanie vlastnej identity),
dopravná výchova – výchova k bezpečnosti v cestnej premávke (osvojenie si zásad a nadobudnutie spôsobilostí a praktických zručností bezpečného pohybu v cestnej premávke),
ochrana života a zdravia (integruje postoje, vedomosti a zručnosti žiakov zamerané na zdravý životný štýl a ochranu života a zdravia v mimoriadnych a nepredvídateľných situáciách).

Výkonový a obsahový štandard:

Metodický list pre 1. ročník ZŠ s VJM je zameraný na rozvíjanie všeobecných a komunikačných jazykových kompetencií.

Výkonový štandard:

Počúvanie s porozumením:

- žiak pochopí bežné príkazy a pokyny učiteľa, pozdravy, zdvorilostné prejavy učiteľa, dokáže reagovať na jednoduché príkazy a pokyny učiteľa, vníma a globálne pochopí krátky jednoduchý súvislý prejav prednesený učiteľom, porozumie jednoduchým krátkym otázkam učiteľa v rámci komunikačných tém.

Ústny prejav:

- žiak primerane situácii vie používať pozdravy, ovláda najfrekvencovanejšie oslovenia, predstaví sa, používa zámená (osobné: ja, on, ona, ukazovacie: ten, tá, to, prívlastňovacie: môj, moja, moje), základné určité číslovky do 10, vie povedať svoj vek, dokáže pomenovať základné farby, vie primerane gestikulovať, používa vhodnú mimiku a dodržiava vhodnú vzdialenosť s komunikujúcim v danej komunikačnej situácii, na základe vzorového prednesu vie artikulovať hlásky, podľa vzoru a po príprave vie vyslovovať hlásky, slová, slovné spojenia, na základe vzorového prednesu a po príprave dokáže hovoriť krátke jednoduché vety, ovláda texty piesní a detských hier určených na memorovanie, dokáže opakovať jednoduché krátke vety po učiteľovi, s pomocou učiteľa dokáže vymenovať členov rodiny, po príprave dokáže tvoriť jednoduché krátke vety o známom obrázku na základe jednoduchých otázok s využitím osvojenej slovnej zásoby, po príprave dokáže odpovedať na jednoduché krátke otázky v rámci precvičenej komunikačnej témy, s pomocou učiteľa dokáže používať vetné modely podľa vzoru,
- žiak osvojí si základnú aktívnu a pasívnu slovnú zásobu, ktorá sa viaže ku komunikačnej téme.¹²⁵

Obsahový štandard:

Nadviazanie kontaktu s osobami hovoriacimi po slovensky primerane veku prváka:

- pozdravy, oslovenia, blahoželanía, predstavovanie sa, vyjadrenie vôle, duševných pocitov a nálady, slušné vyjadrenie prosby, požiadanie o pomoc.

Pojmové okruhy:

- vyjadrenie existencie (3. os. sg., pl. slovesa byť v prítomnom čase a oznamovacom spôsobe), vlastníctva (sg. slovesa mať), priestorových vzťahov (tu, tam), časových vzťahov (teraz, ráno, večer), kvantitatívnych (počet) a kvalitatívnych vzťahov (základné farby, veľký, malý).

Jazykové prostriedky:

- činnostné slovesá vzťahujúce sa na 1. gramatickú osobu jednotného čísla, gramatické kategórie podstatných mien, slovesá byť a mať v prítomnom čase, základné určité (0 – 10) a neurčité (veľa, málo) číslovky v spojení s podstatným menom a určovanie vlastníka pomocou zámen (môj, moja, moje) v rámci komunikačnej témy Rodina a spoločnosť.

Ústne prejavy:

- ústne formy spoločenského styku, texty vybraných ľudových detských piesní a hier.

Vetné modely:

- všeobecný podmet slovesno-menný prísudok (pomenovanie osôb, zvierat a vecí),
- podmet – slovesný prísudok (pomenovanie činnosti osôb, zvierat),
- podmet – slovesný prísudok (pomenovanie činností vzťahujúcich sa na 1. a 2. gramatickú osobu).

¹²⁵ Inovovaný štátny vzdelávací program. Bratislava : ŠPÚ, 2015. [cit. 19. 07. 2015]. Dostupné na internete: http://www.statpedu.sk/files/documents/inovovany_statny_vzdelavaci_program/zs/1_stupen/jazyk_a_komunikacia/sjsl_pv_2015.pdf, s. 43 – 55.

Ciele aktivít:

rozvíjať, prehĺbiť a utvrdiť vyššie uvedené komunikačné jazykové činnosti, stratégie a kompetencie v komunikačnej téme Rodina a spoločnosť.

Námety na aktivity:

Č.	Opis aktivity	Pojmy, vetné modely	Stratégia, vyučovacia technika, organizačná forma	Pomôcky	Pripomienky a návrhy pedagógov z praxe
1.	Uvoľňovacie cvičenia zamerané hlavne na dýchanie a artikuláciu sú súčasťou všetkých vyučovacích hodín. Fonetické cvičenia môžeme zaradiť aj ako motiváciu, relaxáciu. Nesmú presahovať 5 minút. Odporúčame zamerať sa vždy na jeden fonetický jav.		PP, H, FP		
2.	Pri práci s ilustráciami opakujeme pravidelne aj podstatné mená (aj s frekventovanými prídavnými menami a ukazovacími zámenami), číslovky, oblečenie, činnosti a farby. Z otázok používame hlavne: <i>Kto je to? Napr. To je teta.</i> V prípade slov dievčatko/ dievča a dieťaťko/dieťa odporúčame používať dlhšiu podobu (dievčatko, dieťaťko) až dovtedy, kým sa u žiakov neautomatizuje, že slová sú stredného rodu. <i>Čo je to? Napr. To je zosiť.</i> V prípade mláďat zvierat odporúčame používať dlhšiu podobu (šteniatko, mačiatko, kozliatko...), až dovtedy, kým sa u žiakov neautomatizuje, že je to stredný rod. Pozor! vlča				

	<p>Otázku Aký, aká, aké je? Akí, aké sú? používame u detí mladšieho školského veku aj v prípade zisťovania farieb. Napr. Aká je ruža? <i>Ruža je červená.</i> Neskôršie na túto istú otázku môžeme odpovedať aj takto: Ruža je vysoká, voňavá, pichľavá...</p> <p>Napr. Aké sú deti? Deti sú veselé.</p> <p>V nižších ročníkoch primárneho vzdelávania zatiaľ používajme množné číslo zvierat jednotne, t. j. pýtame sa Aké sú mačky, psy, vtáky, vlky, medvede...?</p> <p>Koľko je to? Napr. <i>Je to päť.</i> Zatiaľ číslovky nespájame s podstatným menom.</p> <p>Čo má? (myslíme na oblečenie, obuv). Napr. <i>Má (červený) kabát.</i></p> <p>Pozor, v tomto prípade pracujeme s akuzatívom.</p> <p>Čo robí ...? Čo robia deti? Napr. <i>Deti sa hrajú.</i></p>	<p>Číslovky do 10, oblečenie, základné farby, činnostné slovesá.</p>	<p>O, PP, I, FP, H</p>	<p>Obrazové karty, ozvučené obrazy, súbory farebných obrazových kariet</p>	
<p>3.</p>	<p>Opakovanie a utvrdenie osvojeného učiva: ústne formy spoločenského styku (pozdravy, oslovenia, prosba, poďakovanie). Žiak si uvedomuje, ako oslovuje, zdraví a prosí známeho/neznámeho dospelého, rodinného príslušníka, rovesníka.</p> <p>Hra: Dobrý deň! a Klop-klop¹²⁶</p>	<p>Dobrý deň! Dobrý večer! Dobrú noc! Ahoj! Dovidenia! Bozkávam! Teta/teta ..., ujo/ujo ..., Prosím. Ďakujem.</p>	<p>O, PP, H, R, SP, P2</p>	<p>Obrazové karty, ozvučené obrazy, súbory farebných obrazových kariet</p>	

126 Halászová, A.: Metodická príručka Ypsilon 1. Bratislava: TERRA, 2018. ISBN 978-80-8098-139-6. s. 13.

4.	<p>Opakovanie a utvrdenie osvojeného učiva z komunikačnej témy Rodina a spoločnosť (členovia rodiny, meno žiaka, rodičov, súrodencov, vek žiaka).</p> <p>Hra Pod' sem a sadni si vedľa mňa¹²⁷</p>	<p>Rodičia, súrodenci, starí rodičia, meno žiaka podľa rodného listu, mená rodičov, súrodencov.</p> <p>Ako sa voláš? Volám sa ... Koľko rokov má/máš? Mám ... rokov.</p>	<p>O, PP, H, R, FP, SP, P2</p>	<p>Obrazové karty, súbor farebných obrazových kariet III – Naša rodina</p>	
5.	<p>Opakovanie a utvrdenie osvojeného učiva z komunikačnej témy Rodina a spoločnosť (členovia rodiny, meno žiaka, rodičov, súrodencov, vek žiaka, sviatky: narodeniny).</p> <p>Odporúčame používať stále tú istú formuláciu otázky, kým sa ju žiaci nenaučia a nebudú mať automatizovanú správnu odpoveď. Prvák vníma verzie otázok na to, aké je jeho meno rôzne, preto sa ho nemôžeme každý deň inak pýtať (napr. Ako sa voláš? Čo je tvoje meno? Kto si ty? atď.)</p> <p>Hra Režazové predstavovanie sa¹²⁸</p>	<p>Rodičia, súrodenci, starí rodičia, meno žiaka podľa rodného listu, mená rodičov, súrodencov.</p> <p>Ako sa voláš? Volám sa ...</p> <p>Sviatok, narodeniny. Mám narodeniny. Koľko rokov máš? Mám ... rokov.</p>	<p>O, PP, H, R, P2</p>		
6.	<p>Opakovanie, precvičovanie, a utvrdzovanie slovnej zásoby: opakovanie osobných zámen (ja, ty, on, ona).</p> <p>a) Na učiteľovu otázku Kto má narodeniny? žiaci ukazujú a odpovedajú. Na seba: Ja mám narodeniny. Na chlapca: On má narodeniny. Na dievčatko: Ona má narodeniny.</p> <p>b) V ďalšej časti sa môže učiteľ pýtať žiaka Ty máš narodeniny? a žiak odpovedá Áno, ja mám narodeniny, resp. Nie, ja nemám narodeniny.</p> <p>c) Učiteľ sa pýta žiaka Ty máš narodeniny? A žiak odpovedá Áno, ja mám narodeniny, resp. odpovedá Nie, ja nemám narodeniny a ukazuje na toho žiaka, ktorý má narodeniny Peter, on má narodeniny. /Eva, ona má narodeniny.</p>	<p>Kto má narodeniny? Ja mám narodeniny. On/Ona má narodeniny.</p> <p>Áno, ja mám narodeniny. Nie, ja nemám narodeniny.</p> <p>Peter, on má narodeniny. Eva, ona má narodeniny.</p>	<p>O, FP, PP, H</p>		<p>Narodeniny – vytvoríme skupiny podľa toho, v ktorom mesiaci, dni (resp. ročnom období) sa žiaci narodili...</p>

127 Halászová, A.: Metodická príručka Ypsilon 1. Bratislava: TERRA, 2018. ISBN 978-80-8098-139-6. s. 13.

128 Tamže: s. 12.

7.	Opakovanie slovnej zásoby pomocou variácie hry Ten, tá, to ¹²⁹ tak, že učiteľ vyberie z obrazových kariet len tie karty, na ktorých sú znázornené predmety, zvieratká a rastliny, ktoré sú vhodné na darovanie k narodeninám. Karty potom učiteľ rozloží obrázkom nahor a žiaci si po jednom vyberú jednu a pomenujú. Okrem toho, že pomenujú, čo je na obrázku (To je torta. To je mačiatko.), musia používať aj ukazovacie zámeno (ten, tá, to) (tá torta, to mačiatko). Pracujeme len s jednotným číslom. Žiaci potom postupujú podľa opisu hry.			Farebné kruhy na označenie rodov podstatných mien (modrý, červený, žltý), obrazové karty, súbor farebných obrazových kariet I., II.	
8.	Rozširovanie slovnej zásoby pomocou variácie hry Vyber si kartu ¹³⁰ tak, že učiteľ rozloží obrazové karty obrázkom nahor a žiaci si po jednom vyberú jednu a pomenujú. Okrem toho, že pomenujú, čo je na obrázku (To je torta. To je oblok.), musia odpovedať aj na učiteľovu otázku (Torta je darček? Oblok je darček?) kladne (Áno, torta je darček.) alebo záporne (Nie, oblok nie je darček.). Žiaci potom odovzdajú kartičku učiteľovi podľa opisu hry.	Darček. Nech sa páči. Ďakujem.	O, PP, H, FP	Obrazové karty, súbor farebných obrazových kariet I., II.	
9.	Rozširovanie učiva: ústne formy spoločenského styku (blahoželanie, poďakovanie). Slovo gratulovať je pre žiaka z maďarského jazykového prostredia jednoduchšie, lebo slovo pozná z materinského jazyka (gratulovať = gratulálni). Hru Mám ručníček ¹³¹ využívame na opakovanie slov mať a dať v spojení s akuzatívom ako prípravu na precvičovanie rozhovoru pri blahoželaní.	Dobrý deň! Ahoj! Bozkávam! Dovidenia! Teta/teta ..., ujo/ ujo ... Prosím. Gratulujem!, Gratulujeme! Ďakujem. Dám darček. (Nech sa páči.) Ďakujem. Mám darček. Čo je to? To je ... Darček dám (komu?). Mám darček.	PP, H, R, FP, SP, P2	Obrazové karty, súbor farebných obrazových kariet III, CD (7)	
10.	Rozširovanie učiva: ústne formy spoločenského styku (blahoželanie). Hru Šepkanie ¹³² využijeme na utvrdenie formy blahoželaní. Napr. Peter má narodeniny. Gratulujem., alebo Peter má narodeniny. Dostane darček., alebo Peter má narodeniny. Dám mu darček. To, aký darček žiak (oslávenc) dostane, môže byť určené rôznym spôsobom (žiak, ktorý šepká, si vymyslí, vytiahne si kartičku, na ktorej je obrázok darčeka, učiteľ pošepká žiakovi...)	Gratulujem! Gratulujeme!	FP, H, PP,	Obrazové karty, súbor farebných obrazových kariet I., II.	

129 Halászová, A.: Metodická príručka Ypsilon 1. Bratislava: TERRA, 2018. ISBN 978-80-8098-139-6. s. 12.

130 Halászová, A.: Metodická príručka Ypsilon 1. Bratislava: TERRA, 2018. ISBN 978-80-8098-139-6. s. 12.

131 Halászová, A.: Metodická príručka Ypsilon 1. Bratislava: TERRA, 2018. ISBN 978-80-8098-139-6. s. 10.

132 Tamže: s. 13.

<p>11.</p>	<p>Rozširovanie slovnej zásoby. Pri práci s ilustráciami opakujeme aj číslovky do 10, oblečenie a základné farby. Rozprávame o obrázku. Pozor, v prípade otázky typu Kto je to? Čo je to? musíme na obrázku ukázať na koho, na čo myslíme, o kom, o čom hovoríme. Otázky, ktoré sú krátke a jednoduché, v 1. ročníku vždy dáva učiteľ, žiaci otázky po učiteľovi opakujú.</p> <p>Kto je na obrázku?/Kto je to? Na obrázku je .../To je rodina, otec, mama, dievčatko (odporúčame vždy dať osobe na obrázku také frekventované dievčenské meno, končiace sa na samohlásku a, ktoré sa ľahko skloňuje), chlapec (odporúčame vždy dať osobe na obrázku také frekventované chlapčenské meno, končiace sa na spoluhlásku, ktoré sa ľahko skloňuje).</p> <p>Čo je na obrázku?/Čo je to? Na obrázku je .../To je stôl, torta, darček, kytica, ... Na obrázku sú .../To sú poháre, sviečky, ...</p> <p>Precvičujeme aj otázky typu Na obrázku je otec, mama...?/To je otec, mama...? a kladné a záporné odpovede na otázky Áno, na obrázku je otec, mama.../Áno to je otec, mama... resp. Nie, na obrázku nie je otec, nie je mama.../Nie, to nie je otec, to nie je mama...</p> <p>Čo robí rodina, otec, mama, ...? Rodina oslavuje. Dievčatko oslavuje. Erika oslavuje. Otec/mama/chlapec/Zoltán gratuluje.</p> <p>Čo je na stole, na torte? Na stole je torta. Na stole sú poháre. Na torte sú sviečky. Mama má darček. Chlapec (Zoltán) má kyticu.</p>	<p>Dobrý deň! Ahoj! Dovidenia! Teta/teta ..., ujo/ujo ... Prosím. Gratulujem!/Gratulujeme! Ďakujem. Dám darček. (Nech sa páči.) Ďakujem. Mám darček. Čo je to? To je ...</p>	<p>PP, H, R, FP, SP, P2</p>	<p>Učebnica (II. časť, s. 7 – ľavý horný obrázok)¹³³</p>	
------------	--	--	-----------------------------	---	--

133 Halászová, A. – Kováčsová, Z.: Slovenský jazyk pre 1. ročník ZŠ s VJM. II. časť. 5. prepracované vydanie. Bratislava : TERRA, 2013. ISBN 978-80-8098-125-9. s. 7.

12.	Rozširovanie učiva: ústne formy spoločenského styku (blahoželanie, poďakovanie). Formy blahoželania môžeme nacvičovať aj formou telefonického rozhovoru, pri ktorom opakujeme oslovenia, pozdravy, prosbu, poďakovanie ale precvičíme aj otázku Máš narodeniny?/Máš sviatok? Otázku utvrdzujeme aj s oslovením.	Ahoj! Dobrý deň! Bozkávam! Gratulujem!/Gratulujeme!, Ďakujem. Ahoj! Dovidenia!	PP, R, P2	Učebnica (II. časť, s. 7 – pravý horný obrázok) ¹³⁴	
13.	Opakovanie a prehlbovanie učiva z komunikačnej témy Vzdelávanie a práca (dni v týždni); vedieť povedať, v ktorý deň má žiak narodeniny.	Kedy máš narodeniny? Narodeniny mám v pondelok, ...	O, H, P2		Pesnička: Spievankovo – Všetko najlepšie https://www.youtube.com/watch?v=5z3leB6FRdA
14.	Opakovanie a prehlbovanie učiva z komunikačnej témy Vzdelávanie a práca (časti dňa); vedieť povedať, kedy je oslava.	Kedy je oslava? Oslava je večer, ráno, teraz.	O, H, P2		
15.	Opakovanie, utvrdzovanie a prehlbovanie učiva: vedieť povedať o jedle (darčeku, oslave), či má rád alebo nemá rád. Máš rád/rada tortu, limonádu, čaj, ...? Áno, mám rád/rada .../ Nie, nemám rád/rada ...	Máš rád/rada ...? Áno, mám rád/rada .../ Nie, nemám rád/rada ...	O, PP, R, P2	Obrazové karty, súbor farebných obrazových kariet I., II.	
16.	Opakovanie a prehlbovanie učiva z komunikačnej témy Obchod a služby (oblečenie) využijúc osvojené učivo. Z obrazových kariet učiteľ vyberie vopred len tie obrázky, na ktorých sú členovia rodiny, v prvej časti opisujeme ich oblečenie. V ďalšej časti môžeme precvičiť oblečenie, ktoré majú žiaci. Žiaci sa navzájom pýtajú a odpovedajú. Na záver spoločne hovoríme o tom, čo je sviatočné oblečenie, čo nie je.	Čo má (oblečené) ...? Čo má (obuté) ...? Čo máš (oblečené, obuté)? Mám ... nohavice, ... pulóver. Čo máš (oblečené, obuté), keď oslavuješ? Mám ... nohavice, ... pulóver.		Obrazové karty, súbor farebných obrazových kariet III., ozvučený obraz Čo si oblečiem, čo si obujem?	

¹³⁴ Halászová, A. – Kováčsová, Z.: Slovenský jazyk pre 1. ročník ZŠ s VJM. II. časť. 5. prepracované vydanie. Bratislava : TERRA, 2013. ISBN 978-80-8098-125-9, s. 7.

17.	Prehlbovanie učiva z komunikačnej témy Domov a bývanie: ukazovacie zámená (tu, tam). Usmerňovať žiakov, že pri vetách s ukazovacími zámenami (tu, tam) majú ukazovať miesto (tu – blízko; tam – ďaleko).	Kde bývaš? Bývam tu. Bývam tam.	PP, H, P2	Ozvučený obraz Náš dom	
18.	Prehlbovanie učiva z komunikačnej témy Domov a bývanie (bydlisko). Adresu bydliska budeme vyžadovať až vo vyšších ročníkoch.	Kde bývaš? Bývam v meste. Bývam na dedine.	PP, H, P2	Ozvučený obraz Náš dom	
19.	Prehlbovanie učiva z komunikačnej témy Domov a bývanie (činnosti vo vybraných miestnostiach bytu/domu: oslava). Všetky miestnosti, ktoré žiaci vedia pomenovať, opakujeme tak, že sa žiakov pýtame, či je oslava v jednotlivých miestnostiach. Potom pomocou ozvučeného obrazu Čo robí? precvičíme činnostné slovesá, ktoré už žiaci ovládajú. Postupujeme podľa ŠVP. ¹³⁵	Oslava je v kuchyni? ... Kde je oslava? Oslava je v izbe. Čo robíš v izbe ...? V izbe sa hrám, ...	PP, H, FP, P2	Ozvučené obrazy Náš dom a Čo robí?	
20.	Opakovanie osvojeného učiva z komunikačnej témy Obchod a služby (vybrané potraviny, sviatočné jedlá) využívajúc osvojené učivo s vianočnou tematikou. Na uľahčenie môže učiteľ vopred pripraviť karty s obrázkami jedál/ potravín, z ktorých potom žiaci majú vyselektovať sviatočné jedlá. Rozširovanie slovnej zásoby sa dá aj pomocou variácie hry Vyber si kartu ¹³⁶ podľa opisu hry.	Čo je na stole/na sviatočnom stole? Čo varila mama? Čo upiekla mama?	O, PP, H, FP	Obrazové kartičky, nápojedné obrázky	

135 Inovovaný štátny vzdelávací program. Bratislava : ŠPÚ, 2015. [cit. 19. 07. 2015]. Dostupné na internete: http://www.statpedu.sk/files/documents/inovovany_statny_vzdelavaci_program/zs/1_stupen/jazyk_a_komunikacia/sjsLpv_2015.pdf, s. 44.

136 Halászová, A.: Metodická príručka Ypsilon 1. Bratislava: TERRA, 2018. ISBN 978-80-8098-139-6. s. 12.

21.	Opakovanie osvojeného učiva z komunikačnej témy Doprava a cestovanie (dopravné prostriedky, cestovanie na návštevu, na oslavu) využijúc osvojené učivo o nadviazaní kontaktu (pozdravy, prosba, požiadanie o pomoc, poďakovanie). V rámci situáčnej hry sa môžu žiaci opýtať jeden druhého, kde býva ich spolužiak (ten, kto oslavuje), kedy je oslava. V odpovediach použijú ukazovacie zámená tu, tam alebo všeobecné podstatné mená (v meste/ na dedine) a príslovky času (teraz, večer, ráno), resp. pomenujú deň konania oslavy (pondelok, ..., nedeľa).	Idem na oslavu. Cestujem na oslavu. Cestujem autom/ autobusom/vlakom. Kde býva ...? ... býva v meste. Kedy je oslava? Oslava je teraz. Oslava je ...	O, PP, H, FP, P2	Obrazové kartičky, nápovedné obrázky, ozvučené obrazy Čím cestuješ?	Príprava na tému: Deň, kalendár: FÍHA tralala - Dni v týždni : https://www.youtube.com/watch?v=HGf-_H05XQc Dúhalka – TÝŽDEŇ: https://www.youtube.com/watch?v=gLya4b7w_j8 Pre šikovnejších: V pondelok sme nakúpili, v utorok sme zakúpili, v stredu kašu varili, vo štvrtok sme ju dovarili. V piatok sme fúkali, psíkovi sme núkali. V sobotu sme vyriadili dom, a ty, keď si nepomáhal, nože hybaj von!
22.	Po čase sa môžeme vrátiť k téme a precvičovať aj privlastňovacie zámená.	Čí je tento darček? To je môj darček. To je môj ... /moja ... / moje ... /to sú moje ...	PP, H, FP, P2	Obrazové kartičky, nápovedné obrázky	
23.	Po čase sa môžeme vrátiť k téme a precvičovať privlastňovacie zámená spolu s ukazovacími zámenami.	Čí je ten obraz? Ten obraz je môj. Čia je tá bábika? Tá bábika je moja.	PP, H, FP	Obrazové kartičky, nápovedné obrázky	

Metodický list č. 12 zo slovenského jazyka a slovenskej literatúry

Komunikačná téma: Ľudské telo, starostlivosť o zdravie

Názov metodického listu: Zdravie

Poznámka:

Učivo Zdravie je naplánované na II. polrok 1. ročníka primárneho vzdelávania na koniec mesiaca apríl. Prostredníctvom tejto komunikačnej témy máme možnosť oboznámiť žiakov s problematikou zdravého životného štýlu na elementárnom stupni. Aktivity sú zamerané na získavanie poznatkov o starostlivosti o zdravie, ale dávajú priestor aj na opakovanie, utvrdzovanie a prehľbovanie už osvojeného učiva.

Medzipredmetové vzťahy:

maďarský jazyk a literatúra (komunikácia a sloh),
hudobná výchova (hudobno-dramatické činnosti, ľudové detské hry, rytmizácia),
výtvarná výchova (výtvarné vyjadrovacie prostriedky),
prvouka (človek).

Prierezové témy:

osobnostný a sociálny rozvoj (uprednostňovanie základných princípov zdravého životného štýlu a nerizikového správania vo svojom živote),
ochrana života a zdravia (starostlivosť o vitálne ústroje ľudského organizmu, hygiena tela, zdravý životný štýl),
regionálna výchova a ľudová kultúra (rozvíjanie svojej národnej a kultúrnej identity).

Výkonový a obsahový štandard:

Metodický list je zameraný na rozvíjanie základných komunikačných jazykových kompetencií v 1. ročníku ZŠ s VJM.

Výkonový štandard

Počúvanie s porozumením:

- žiak pochopí bežné príkazy a pokyny učiteľa, pozdravy, zdvorilostné prejavy učiteľa, dokáže reagovať na jednoduché príkazy a pokyny učiteľa, vníma a globálne pochopí krátky jednoduchý prejav prednesený učiteľom v rámci komunikačnej témy.

Ústny prejav:

- žiak primerane situácii vie používať pozdravy, ovláda najfrekvencovanejšie oslovenia (teta, ujo), vie používať prítomný čas slovesa byť a mať, s pomocou učiteľa dokáže používať zámená (osobné: ja, on, ona, ukazovacie: ten, tá to, prívlastňovacie: môj, moja, moje), na základe vzorového prednesu vie artikulovať hlásky, slová, ovláda texty piesní a detských hier určených na memorovanie, reprodukovat krátke jednoduché vety, ktoré má poznať spamäti, po príprave dokáže tvoriť jednoduché krátke vety o známom obrázku na základe jednoduchých otázok s využitím osvojenej slovnej zásoby, s pomocou učiteľa dokáže používať vetné modely podľa vzoru: podmet – slovesný prísudok (pomenovanie činnosti osôb, zvierat, oblečenia), vie primerane gestikulovať, dokáže pomenovať základné farby, s pomocou učiteľa dokáže používať základné číslovky do 10, globálne porozumie jednoduchej veľmi krátkej rozprávke vo vzorovom prednese učiteľa, po príprave dokáže tvoriť jednoduché krátke vety o známom obrázku, dokáže odpovedať na jednoduché krátke otázky v rámci komunikačnej témy,
- žiak si osvojí základnú aktívnu a pasívnu slovnú zásobu viažucu sa ku komunikačnej téme.¹³⁷

¹³⁷ Inovovaný štátny vzdelávací program. Bratislava : ŠPÚ, 2015. [cit.16.03.2016]. Dostupné na internete: http://www.statpedu.sk/sites/default/files/dokumenty/inovovany-statny-vzdelavaci-program/sjsl_pv_2015.pdf, s. 43 – 55.

Obsahový štandard:

Nadviazanie kontaktu s osobami hovoriacimi po slovensky:

- pozdravy (*Dobrý deň! Dobrý večer! Dobrú noc! Ahoj! Dovidenia!*),
- oslovenia (*pán učiteľ/pani učiteľka, teta, ujo*),
- lúčenie sa (*Ahoj! Dovidenia! Bozkávam!*),
- blahoželanania (*Gratulujem!*),
- predstavovanie sa (*Volám sa...*),
- slušné vyjadrenie prosby a poďakovania (*Prosím!, Ďakujem!*),
- požiadanie o pomoc (*Pomoc!*).

Pojmové okruhy:

- vyjadrenie existencie (*je, sú*),
- vyjadrenie vlastníctva (*mám/má, kto má voľačo, či, čia, čie je niečo/nieкто*), pomocou prívlastňovacích zámen (*môj, moja, moje*),
- vyjadrenie priestorových vzťahov (*smer: tam, hore, dolu/dole, poloha: tu, tam, veľkosť: malý, veľký*),
- vyjadrenie kvalitatívnych vzťahov (*základné farby, postava: vysoká, nízka*),
- vyjadrenie časových vzťahov (*čas: teraz, ráno, večer*),
- vyjadrenie kvantitatívnych vzťahov (*počet 0 – 10, vek žiaka, veľa, málo*).

Jazykové prostriedky:

- gramatické kategórie podstatných mien v rámci komunikačnej témy,
- činnostné slovesá vzťahujúce sa na 1. gramatickú osobu jednotného čísla v rámci komunikačnej témy,
- sloveso byť v rámci komunikačnej témy,
- sloveso mať v rámci komunikačnej témy,
- základné určité (0 – 10) a neurčité (veľa, málo) číslovky v spojení s podstatným menom v rámci komunikačnej témy,
- určovanie vlastníka pomocou zámen (môj, moja, moje) v rámci komunikačnej témy.

Ústne prejavy:

- ústne formy spoločenského styku: pozdravy, oslovenia, prosba, poďakovanie,
- texty vybraných ľudových detských piesní, hier, riekaniiek a básničiek.

Vetné modely:

- všeobecný podmet – slovesno-menný prísudok (pomenovanie osôb, zvierat a vecí),
- podmet – slovesný prísudok (pomenovanie činností osôb, zvierat),
- podmet – slovesný prísudok (pomenovanie činností vzťahujúcich sa na 1. a 2. gramatickú osobu).

Ciele aktivít:

cieľom aktivít je rozvíjanie komunikačných kompetencií v rámci komunikačnej témy, prehĺbenie a aktivizácia už získaných vedomostí, aktivity sú zamerané na integrovanie počúvania s porozumením a hovorenia do usmerňovaného rozhovoru v rámci komunikačnej témy.

Námety na aktivity:

Č.	Opis aktivity	Pojmy, vetné modely	Stratégia, vyučovacia technika, organizačná forma	Pomôcky	Pripomienky a návrhy pedagógov z praxe
1.	Uvoľňovacie cvičenia zamerané na dýchanie a artikuláciu sú súčasťou všetkých vyučovacích hodín. Fonetické cvičenia môžeme zaradiť aj ako motiváciu, relaxáciu. Nesmú presahovať 5 minút. Odporúčame zamerať sa vždy na jeden fonetický jav.		PP, H, FP		Zvonček: CILILILILI.....LINGN Na kuriatka: NÁ PIIPIPII..... Kôň: PRRRRRR..... na uvoľnenie pier Auto: VRRRRR..... z tichého do hlasného a naopak, z hlavy do hrudníka
2.	Opakovanie učiva z komunikačnej témy Ľudské telo, starostlivosť o zdravie (ľudské telo). Všetky časti tela, ktoré vedia žiaci pomenovať, opakujeme tak, že sa žiakov pýtame: Čo je na obrázku?/Čo je to? Na obrázku je.../ To je hlava, ruka, nos.... Na obrázku sú.../To sú ruky, nohy, oči, vlasy.... Precvičujeme aj otázky typu: Aké sú vlasy? Vlasy sú hnedé. Aké sú ústa? Ústa sú červené.	Základné farby Časti tela Čo je na obrázku?/ Čo je to? Na obrázku je.../ To je hlava, ruka, nos.... Na obrázku sú.../To sú ruky, nohy, oči, vlasy...	O, FP, H, P2	Učebnica Obrazové karty s časťami tela	Námety na interaktívnu tabuľu: Wordwall.net: Alsósokkürt: „Časti hlavy“/ Stiahnuté 10.10.2021: https://wordwall.net/resource/1792594/%C4%8Dasti-hlavy

<p>3.</p>	<p>Opakovanie učiva: činnostné slovesá v rámci komunikačnej témy Ľudské telo.</p> <p>Najprv pomocou ilustrácií opakujeme vety typu:</p> <p>Umýva sa, utiera sa, češe sa.</p> <p>Potom pomocou piesne Češem si hlavičku preopakujeme ďalšie činnostné slovesá.</p> <p>Češem si hlavičku, umývam si líčka, utriem si tváričku.</p> <p>Slová piesne imitujeme aj pohybom. Na refrén piesne žiaci tleskajú. V ďalšej etape si pieseň zahráme ako kolesovú hru.¹³⁸</p>	<p>Češem si hlavičku.</p> <p>Umývam si líčka.</p> <p>Utriem si tváričku.</p>	<p>FP, SP, TPR, I</p>	<p>CD</p> <p>Obrázky znázorňujúce činnosti</p>	
<p>4.</p>	<p>Z textu básničiek s tematikou o chorobe, alebo o zdraví k memorovaniu vyberáme slová a slovné spojenia, ktoré nám v budúcnosti v rámci komunikačnej témy budú slúžiť na tvorenie jednoduchých viet.</p> <p>Z básne Keď si chorý¹³⁹ k memorovaniu vyberáme tieto slová: skry sa (pod perinku), (ticho) lež, (vy)potí(š) sa, vyzdravieš. Návrik básne prebieha podľa všeobecných metodických pokynov.</p>	<p>Skry sa (pod perinku), (ticho) lež, (vy)potí(š) sa, vyzdravieš.</p>	<p>PP, H, FP</p>	<p>Učebnica</p> <p>CD (118)</p>	

138 Halászová, A.: Metodická príručka Ypsilon 1. Bratislava: TERRA, 2018. ISBN 978-80-8098-139-6. s. 35.

139 Halászová, A. – Kováčsová, Z.: Slovenský jazyk pre 1. ročník ZŠ s VJM. II. časť. 5. prepracované vydanie. Bratislava : TERRA, 2013. ISBN 978-80-8098-124-2, s. 33.

<p>6.</p>	<p>Pri práci s ilustráciou rozširujeme slovnú zásobu v komunikačnej téme Človek a príroda (zdravie). Opis obrázku prebieha na základe už dobre známych otázok.</p> <p>Otázky:</p> <p>Kto je to? To je Peter.</p> <p>Kde je Peter? Peter je v izbe./ V izbe.</p> <p>Čo robí?/Čo robí Peter? Peter leží./Leží.</p> <p>Je zdravý? Nie.</p> <p>Je chorý? Áno./Áno, je chorý.</p> <p>Čo má Peter? Peter má šatku, čaj, teplomer, lieky.</p> <p>Nové výrazy žiakom učiteľ ukáže aj zvlášť na obrázku. Pri nácviku neznámych slov používa najmä otázky: Čo je to? To je čaj. To je teplomer. To sú lieky/pilulky.</p>	<p>Kto je to? To je Peter.</p> <p>Kde je Peter? Peter je v izbe. /V izbe.</p> <p>Čo robí?/Čo robí Peter? Peter leží./Leží.</p> <p>Je zdravý? Nie.</p> <p>Je chorý? Áno./Áno, je chorý.</p> <p>Čo má Peter? Peter má šatku, čaj, teplomer, lieky.</p>	<p>PP, H, I, FP</p>	<p>Učebnica Ilustrácie</p>	<p>Dramatizácia básničky: spoločne si zahráme scénu – básničku.</p>
<p>7.</p>	<p>Rozširovanie slovnej zásoby v rámci komunikačnej témy Človek a príroda (zdravie) pomocou ilustrácie. Učiteľ ukáže žiakom obrázok, na ktorom dievčatko cvičí. Z otázok používame hlavne:</p> <p>Kto je to? To je Zuzka/dievčatko.</p> <p>Čo robí....? Cvičí./Zuzka cvičí./Dievčatko cvičí.</p> <p>Čo má oblečené/obuté Zuzka? Má tričko, krátke nohavice, tenisky.</p> <p>Aké tričko/nohavice/tenisky má? Má červené tričko, žlté nohavice, biele tenisky.</p> <p>Je zdravá? Áno, Zuzka je zdravá. Je veselá? Áno, Zuzka je veselá.</p>	<p>Kto je to? To je Zuzka.</p> <p>To je dievčatko.</p> <p>Čo robí....? Cvičí./Zuzka cvičí./Dievčatko cvičí.</p> <p>Čo má oblečené/obuté Zuzka? Má tričko, krátke nohavice, tenisky.</p> <p>Aké tričko/nohavice/tenisky má? Má červené tričko, žlté nohavice, biele tenisky.</p> <p>Je zdravá? Áno, Zuzka je zdravá. Je veselá? Áno, Zuzka je veselá.</p>	<p>PP, H, I, O, FP</p>	<p>Učebnica Ilustrácia</p>	

<p>8.</p>	<p>Pohybová hra Zacvičím si¹⁴⁰ nám dáva možnosť na nácvik činnostných slovíčok, napr. letí, skáče, kráča. Tieto slovesá nacvičujeme najprv v 1. osobe jednotného čísla a priradíme k slovám aj pohyb. Letím (rukami imitujeme lietanie). Skáčem (skáčeme). Kráčam (chodíme na mieste, nohy dvíhame vyššie). V ďalšej etape k slovesám priradíme zvieratá ako prirovnanie. Napr. letím ako vrana, skáčem, ako žaba, kráčam ako bocian. V poslednej fáze sa žiakov pýtame: Čo robí dievčatko? Učiteľ vzorovo prednesie úryvok z básne.</p>	<p>Letí, skáče, kráča.</p>	<p>PP, H, FP</p>	<p>Učebnica Ilustrácia CD (119)</p>	<p>Dramatizácia básničky: spoločne si zahráme scénu – básničku.</p>
<p>9.</p>	<p>Prí práci s obrazovým materiálom oboznamujeme žiakov so zdravým životným štýlom. Učiteľ žiakom ukazuje obrázky a pýta sa: Kto je to? Kto je na obrázku? To je chlapec/dievčatko/Zuzka/Peter. Na obrázku je..... Čo robí? Cvičí./Ona cvičí. Leží./On leží. Je zdravá/zdravý? Áno./Nie. Čo ju/ho bolí? Bolí ju/ho noha, brucho, hlava, krk.</p>	<p>Kto je to?/Kto je na obrázku? To je chlapec/dievčatko/Zuzka/Peter. Na obrázku je..... Čo robí? Cvičí./Ona cvičí. Leží./On leží. Je zdravá/zdravý? Áno./Nie. Čo ju/ho bolí? Bolí ju/ho noha, brucho, hlava, krk.</p>	<p>PP, H, I, FP</p>	<p>Učebnica Ilustrácie</p>	<p>Motivačná pesnička – Miro Jaroš: Pod' cvičiť (Oficiálny videoklip z DVD)/ <i>Stiahnuté 10.10.2021</i>:https://www.youtube.com/watch?v=MUZ1Ml8BhNo alebo/aj Miro Jaroš: Moje telo (Oficiálny videoklip z DVD2)/ <i>Stiahnuté 10.10.2021</i>: https://www.youtube.com/watch?v=ZSSmZtdGwOU</p>

10.	<p>Vetné modely o chorobe a zdraví precvičujeme v 1. aj v 3. osobe jednotného čísla.</p> <p>Som chorá/chorý. Mám nádchu/horúčku. Bolí ma hlava/ brucho.</p> <p>Som zdravá. Zacvičím si. Jem ovocie, zeleninu.</p> <p>To je dievčatko/chlapec. Ona/on je chorá/chorý. Kašle./Má nádchu./ Má horúčku.</p>	<p>Som chorá/chorý.</p> <p>Som zdravá/ zdravý.</p> <p>To je dievčatko. To je chlapec. Ona/on je chorá/ chorý. Kašle./ Má nádchu./Má horúčku.</p>	O, FP	Učebnica	
11.	<p>Pieseň Maličká som¹⁴¹ môžeme sprevádzať jednoduchými pohybmi, pri ktorých vyjadrujeme obsah pesničky. Pohyb nacvičujeme na základe metodických pokynov¹⁴², ale učiteľ môže k textu vymyslieť aj iné jednoduché pohyby a imitácie obsahu.</p>		PP, H, FP	CD (122) Učebnica	
12.	<p>Pomocou ilustrácií môžeme žiakom vysvetliť význam textu básničiek tak, že pri recitácii básne ukazujeme žiakom na porozumenie obrázkov.</p> <p>Pri tejto aktivite je vhodné, aby sme so žiakmi vytvorili kruh, aby všetci dobre videli obrázky, ktoré im ukazujeme. Pri prednese učiteľ hovorí pomaly a zreteľne, aby žiaci mali čas na prepojenie medzi tým, čo počuli a tým, čo videli.</p>		PP	CD (123) Učebnica	
13.	<p>Rozširovanie slovnej zásoby v komunikačnej téme Človek a spoločnosť (sviatok – Deň matiek).</p> <p>Učiteľ žiakom ukazuje obrazové karty, pomenuje ich a žiada od žiakov, aby obrázkov pomenovali aj oni.</p> <p>Z otázok používa najmä: Čo je to? To je darček, kvet, kytica, čokoláda, kniha...</p> <p>Vo fáze, keď už žiaci aj samostatne ovládajú pomenovania jednotlivých vecí, k slovám priradujeme aj ukazovacie zámená ten, tá, to, tie.</p>	<p>Čo je to? To je darček, kvet, kytica, čokoláda, kniha...</p>	PP, H, O, I	Učebnica Obrazové karty	

141 Halászová, A. – Kováčsová, Z.: Slovenský jazyk pre 1. ročník ZŠ s VJM. II. časť. 5. prepracované vydanie. Bratislava : TERRA, 2013. ISBN 978-80-8098-124-2, s. 35.

142 Halászová, A.: Metodická príručka Ypsilon 1. Bratislava: TERRA, 2018. ISBN 978-80-8098-139-6. s. 63.

14.	<p>Rozširovanie slovnej zásoby v komunikačnej téme Človek a spoločnosť (sviatok – Deň matiek).</p> <p>Na učiteľovu otázku Čo dáš mamičke? žiaci ukazujú a odpovedajú. Mamičke dám čokoládu, kvet, kyticu,...</p>	<p>Čo dáš mamičke? Mamičke dám čokoládu, kvet, kyticu,...</p>	PP, H, I, FP	<p>Učebnica Obrazové karty</p>	
15.	<p>Opakovanie, precvičovanie a utvrdzovanie slovnej zásoby: mať a dať v 1. a 3. osobe jednotného čísla.</p> <p>Na základe ilustrácie na otázky učiteľa žiaci tvoria odpovede:</p> <p>Kto je na obrázku? Na obrázku sú deti. Na obrázku je chlapec. Na obrázku sú dievčatá.</p> <p>Koľko chlapcov je na obrázku? Na obrázku je jeden chlapec.</p> <p>Koľko dievčat je na obrázku? Na obrázku sú dve dievčatá.</p> <p>Kde sú deti? Deti sú na lúke.</p> <p>Čo robia deti? Deti zbierajú kvety.</p> <p>Komu dajú kvety? Kvety dajú mamičke?</p> <p>Ty čo dáš mamičke? Mamičke dám čokoládu, kvet, kyticu...</p> <p>Hra: Žiaci sedia v kruhu a každý povie, čo dá mamičke. (Mamičke dám...) Ostatní musia dávať pozor, aby v druhom kole vedeli pomenovať darček, ktorý chce dať ich spolužiak svojej mame. (Dávid dá čokoládu.) Pri tejto aktivite opakujeme aj mená spolužiakov, ale môžeme vo vetách použiť aj zámená on/ona.</p>	<p>Kto je na obrázku? Na obrázku sú deti. Na obrázku je chlapec. Na obrázku sú dievčatá.</p> <p>Koľko chlapcov je na obrázku? Na obrázku je jeden chlapec.</p> <p>Koľko dievčat je na obrázku? Na obrázku sú dve dievčatá.</p> <p>Kde sú deti? Deti sú na lúke.</p> <p>Čo robia deti? Deti zbierajú kvety.</p> <p>Komu dajú kvety? Kvety dajú mamičke?</p> <p>Ty čo dáš mamičke? Mamičke dám čokoládu, kvet, kyticu...</p>	PP, I, O	Učebnica	